

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
noiembrie 2016 (Anul VIII) Nr. 93 (11/2016)

BOEMA

Live Literature

noiembrie 2016 (Anul VIII) Nr. 11 (93) - 42 pagini

ISSN 20660154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

11 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Maria Ieva, Cristina Roșu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul **www.boema.inforapart.ro** actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com
Telefon: 0726 337376, 0740 596225
ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ignatie Grecu (p.19), Dimitrie-Sorin Pană (p.22), Daniela Mărginean (p.26), Elisabeta Drăghici (p.26), Corin Culcea (p.28), Laura Cătălina Dragomir (p.35), Raluca Cosmina Calancia (p.39), Elena Andreea Ion (p.40)

Proză: Emilia Muller: Aventuri de excursionist – “Constanța” (p.17), Maria Ieva: Scrisori dintr-o altă viață (p.29), Angela Burtea: Casa mea... (p.38)

Eseu: Cristian Biru: Curs minor de metaforă - I (p.3), Andreea Hosu: Despre o blândețe, în stil el-cognitiv / Spre stele sau subsoluri, prin artă, încotro? (p.8), Constantin Oancă: Fenomenul literar și lumile noastre (p.13), Maria Elena Melnicu: Totul despre cărți (p.24), Marius Cioarec: Dumnezeu din mine (p.27)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: La marginea absolutului / Au bord de l'absolu de Victoria Fonari (p.5)/Despre cum nu am ratat o literatură grozavă de Angela Baciuc (p.6), Lucia Pătrașcu: Sonete sub acoperire de Vasile Mandric (p.21), Virginia Chiriac: Andreea-Laura Păunescu, drumul cunoașterii prin poezie(p.30), Adina Dumitrescu: Irina Mihalca – Poezii (p.33)

Note de lectură: Constantin Bejenaru-Beco: Tănase Carașca – Parodii alternative (p.16), Floarea Calenic: Nevoia de poezie (p.20), Valeriu Valegvi: Iubirea, “Corabia trecând prin inima corăbierului” (p.32), Lucia Pătrașcu: Caseta fatală de Ionel Jecu (p.36), Mihai Vintilă: Jocul mirărilor de Lucia Pătrașcu (p.37)

Aforisme: Vasile Ghica: Despre glorie (p.14)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia): Versuri (p.11)

Epigrame: Toader Buhăescu: Epigrame (p.32)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: Documente consulare franceze - De Ligue și Wiet (p.31)

Eveniment: Alina Zoltan: Inorogul Roșu de Fevronia Spirescu (lansare de carte) (p.25)

Consemnări: Mihaela Popa: Două noi premii literare, pentru V. Ghica (p.15), Mihaela Tudor: Aforismele călătoare ale lui Vasile Ghica (p.15)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.41)

Grafică:

Coperta I: Oleg Shuplyak – “Două păsări”

Coperta a IV-a: Igor Morski – Photographie 3

Interior: grafică de Paul Sân-Petru

www.boema.inforapart.ro

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă

I

Metafora este un transfer de sens pe baza unei imagini inedite, artistice. Dacă folosim etimologia cuvântului în favoarea unui câștig de înțelegere, am putea spune că metafora care în greaca veche înseamnă "drum", este un altfel de drum prin literatură. Analogia metaforă-drum este mult mai complexă decât pare. Să presupunem că literatura ar fi un continent descoperit de niște navigatori. Acești navigatori nu s-ar putea deplasa în continentul abia descoperit în absența metaforei și nici nu ar putea explora nimic pentru că metafora este unica formă de cunoaștere. Când europenii definesc un concept complex precum metafora, Europa fiind un continent fenomenologic, se lovesc de un zid de angoasă. Europenii știu să definească ceva doar din punctul A până în punctul B. Chiar dacă definesc o existență, ei definesc existența din punctul A până în punctul B, adică de când te-ai născut până când ai murit. Când privești definiția existenței tale, normal că ești devastat de angoasă pentru că e absurd ca existența ta să fie o dreaptă și gata. Sunt alte culturi care în locul definiției fenomenologice, preferă termenul de aventură. Eu sunt unul dintre cei care consideră metafora o aventură esențială a cunoașterii.

Teoretic metafora se opune transferurilor de sens bazate pe contiguități logice cum sunt metonimia și sinecdoca. Dacă spun că la intrarea poetului sala de cititori s-a ridicat în picioare realizez un transfer de sens, o figură de stil bazată pe o relație logică de la recipient la ceea ce conține. În loc să fiu mai precis și să menționez că toți cititorii prezenți în sală s-au ridicat în picioare, pur și simplu din considerente de economia limbajului, spun că sala s-a ridicat în picioare la intrarea poetului. Teoretic aceasta este metonimie, în realitate este tot o metaforă. Important de reținut este că metafora se opune logicii obișnuite. Dacă din punct de vedere logic oamenii sunt niște ființe care merg în două picioare, fiind atrași spre pământ de forța gravitațională, din punct de vedere metaforic oamenii pot fi niște ființe care merg cu capul în jos pășind pe cer ca pe o podea răsturnată, fiind răsturnați de greutatea propriilor amintiri care le cad din creier direct în picioare prin trupul gol ca un tub, iar forța gravitațională în loc să-i atragă spre pământ, îi împinge spre stele, spre o planetă foarte îndepărtată de pe care, neatenți, au căzut când erau mici, cum cad puii de păsări din cuib.

Cred că observați foarte ușor cum metafora este ceva care își formează propriul spațiu. Oamenii care merg cu capul în jos, pe cer ca și cum ar păși pe o podea invizibilă, atrași de gravitația unei planete foarte îndepărtate de pe care au căzut din neatenență, trebuie să locuiască undeva, trebuie să populeze un spațiu. Acest spațiu este numit de unii teoreticieni, spațiu diegetic,

pentru că nu este un spațiu obișnuit, ci un spațiu afectat de imaginația unui scriitor. Când spun afectat, folosesc un termen neputincios, pentru că de fapt spațiul diegetic este clădit din imaginație, sau altfel spus, imaginația este substanța spațiului diegetic. Îmi amintesc despre un astfel de spațiu ieșit din comun. L-am întâlnit într-o carte de Garcia Marquez, era un teritoriu în care copacii erau făcuți din memorie și, dacă nu-ți mai aminteai de ei, pur și simplu dispăreau. Strada cu plopii fără soț pe care se plimba Eminescu, e un spațiu diegetic. Imaginați-vă că vă plimbați și voi pe această stradă urbană cu plopi. Poate chiar ați văzut și voi trecând poetul melancolic, privind o femeie frumoasă la o fereastră care nu-i dă nicio atenție. Cum treceți pe această stradă și nu vă mai amintiți de un arbore, cum brusc acesta a dispărut. Nu vă mai amintiți de femeia frumoasă, brusc dispăre și ea cu tot cu locuință și cu tot cu vecini. În acest spațiu diegetic numai dispariția poetului e imposibilă. Dacă a dispărut poetul, pur și simplu se produce apocalipsa. Pentru a înțelege diferența dintre un spațiu obișnuit și un spațiu diegetic, să presupunem că luăm orașul în care locuiți, dar exact acest oraș și-l mutăm într-o poezie. Ca să fiți sigur că este orașul vostru, chemați toți oamenii de știință din toate domeniile care să dovedească veridicitatea acestui oraș. Să presupunem că se fotografiază toți locuitorii, toate casele, toate străzile și toți câinii, toate ferestrele și cu toate aceste fotografii orașul este mutat într-o poezie, în momentul în care orașul trece în poezie, el se schimbă semnificativ și chiar dacă regăsim în poezie toate fotografiile ale tuturor locuitorilor, imaginea orașului va fi cu totul alta decât cea a orașului în care trăiți. Toti oamenii de știință vă vor spune că este exact orașul în care trăiți cu aceleași case, aceleași plante, aceleași mașini, cu aceleași probe de aer, numai poetul va da sceptic din cap pentru că nu este același oraș. Orașul în care locuiți este susținut de pământ, orașul din poezie e susținut de metaforă. Să facem un alt efort de imaginație dar în sens invers, nu mai aducem un oraș în poezie pentru că de fiecare dată când aducem ceva în poezie, e ca și cum interiorizăm un lucru, ca și cum băgăm în mintea noastră ceva. Mai bine intrăm pur și simplu cu totul într-un vers, ca și cum ne-am scufunda într-o apă limpede. Pășim pur și simplu dincolo de limitele realului, în literatură. Nici nu știu dacă e bine spus limitele realului, pentru că, pentru mine ca scriitor, piatra din vis și piatra din fața casei sunt în același raport de realitate. Să presupunem că pășim dincolo de limitele unei lumi într-o altă lume literară. Este posibil așa ceva? Am putea noi vieții printre personajele plătuite din imaginație dintr-o carte? Proust mărturiseste că se poate încă din primele pagini ale romanului "În căutarea timpului pierdut".

De multe ori adormind cu o carte în mână, în momentele de reverie, cu spiritul plecat în lumea cărții, simțea cum el însuși devine ceea ce citea ca și cum devenea o substanță dintr-o lume posibilă. El însuși se simțea o biserică, un patruor, o parte

(continuare în pag. 4)

dintr-o simfonie, sau însăși polemica dintre François Întâiul și Carol Quintul. Spiritul i se preface în substanța lumii citite, în literatură, iar în obscuritatea camerei în care trupul lui cu mâna pe cartea deschisă, cu lumânarea la cap pe care nici nu avusese puterea s-o stingă are totuși un sentiment de existență, ceva asemănător cu freământul vieții în inima unui animal. În momentul în care se trezește, spiritul se agită în căutarea propriei memorii, pentru că de fapt totul este memorie la Proust. "În căutarea timpului pierdut" este o metaforă pentru căutarea memoriei pierdute. În starea de dinaintea trezirii spiritul caută indicii și reface spațiul plecând de la imaginea lămpii cu petrol nestinse, a cămășilor cu guler de pe scaun. Trupul are de asemenea memoria lui, memoria genunchilor, a membrelor, a umerilor. Pur și simplu trupul pleacă în căutarea propriei memorii începând cu analiza stării de oboseală, a poziției față de pereți. Ca într-un film în care imaginile prind o viteză uluitoare decorul camerei se schimbă vertiginos, trupul analizând sute de paturi în care a dormit, sute de pereți, toate femeile pe care le-a atins, lângă care a dormit, toate senzațiile somnului. Știu o frază din roman pe de rost, pentru că memoria mea a înregistrat-o ca pe o poezie. "Sa mémoire, la mémoire de ses cotes, de ses genoux, de ses épaules lui présentait succesivement plusieurs des chambres où il avait dormi, tandis qu' autour de lui les murs invisibles, changeant de place selon la forme de la pièce imaginée." Aș putea să numesc acest poem care de fapt este o frază din roman "O mână din neant". De fapt imaginea chiar apare la un moment dat în roman, memoria este o mână care ne trage spiritul din neant. Fără memorie am rămâne rătăcind în lumile posibile, am rămâne substanța unei lumi citite și am fi dați dispăruți pentru totdeauna.

Aș vrea să-mi amintesc pe scurt câteva orașe lirice de excepție pe care le-am întâlnit în poeziile pe care le-am citit și în care, de ce nu?..., aș fi preferat să locuiesc chiar și cu chirie.

Unul dintre ele este "Orașul cu un singur locuitor" al lui Matei Vișniec în care timpul nu are decât o singură secundă. Ai o singură secundă la dispoziție, o singură secundă pentru iubit, pentru prieteni, familie, muncă și creație. În această secundă poetul face o singură alegere. Se duce în singurul parc din oraș, un parc cu un singur arbore și face o plimbare de un singur pas. Îmi amintesc de asemenea orașul în care plouă de trei ori pe săptămână al lui Ion Minulescu, un oraș umed unde plouă musonic, în care, în mod bizar, ploaia pătrunde ca un ser dătător de viață, o viață stranie, monotonă, în cadența picăturilor de ploaie, astfel încât locuitorii acestui oras par niște păpuși mecanice care merg ținându-se de mână, iar cel mai longeviv cuplu din acest oraș, doi bătrâni merg și ei ca două jucării stricate prin ploaie, ținându-se bineînțeles de mână. Un spațiu diegetic uluitor, straniu, terifiant, poate unul dintre cele mai lirice este orașul din "Eseu despre orbire" al lui Jose Saramago. În acest oraș șoferii stau pe autostradă cu piciorul în ambreiaj și înaintează într-o căldură toridă cu nervii praștie, intrând cu greu în posesia spațiului. Orașul aglomerat le ia din timpul lor, le ia ființa și îi orbește. Brusca un șofer se dă jos din mașină, lăsând luminile pe avarie și și dă seama c-a orbit. În altă parte a orașului, un medic obosit analizează înainte să plece acasă niște cazuri de orbire care au apărut în metropolă. Orbirea pe care o

Boem@ 11 / 2016

presupune el se bazează pe legătura pierdută datorită unui nerv afectat dintre ochi și creier. Orbii în cauză par că văd lumina, ochiul nu are nicio problemă fiziologică, funcționând perfect, dar senzația luminii nu ajunge la creier. Analizând cazurile, medicul își pune problema stupefiat dacă nu e vorba de o epidemie și chiar este vorba de o molimă de orbire. În spațiul diegetic, în lumea lirică, nu poți pătrunde însă dacă nu semnezi cu autorul un pact, o înțelegere. Iau această carte, o deschid și înțeleg c-am să pătrund într-o altă lume, plăsmuită din imaginația unui autor, iar această lume nu este susținută decât de metaforă și dacă pătrund în ea, s-ar putea ca eu însumi să-i devin substanță. Eu însumi mă voi preface în metaforă. La métaphore c'est moi!

Există teorii lingvistice după care toate cuvintele folosite au fost la origini niște metafore, care cu timpul și-au depreciat valoarea poetică, ca niște monezi ale unor populații dispărute care continuă în mod paradoxal să circule. Eu sunt dintre cei care au superstiția că metafora este inima creației în artă și tot ce poate fi cunoscut în estetica operei de artă ține de înțelegerea și interpretarea metaforei. Mai mult consider că toate figurile de stil inventariate de profesorii de limbaj și retorică, nu sunt decât niște metafore ascunse, iar dacă ar trebui să ridic în picioare niște cititori când poetul intră în sală, i-aș ridica pe toți cititorii care au existat vreodată și pe toți cititorii care vor exista de acum în colo, adică modelele și idealurile de cititori.

Metafora a fost analizată prin metode lingvistice, dar lingviștii au ajuns la un moment dat în fața unui zid. Și-au dat seama că nu pot spune nimic cu sens despre sens, cu alte cuvinte nu poți spune nimic despre metaforă dacă nu ești metaforic. Toată performanța lingvistică în teoria metaforei ține de conotație și denotație. Dacă denotația ține de sensul comun al semnelor lingvistice, conotația ține de sensul neobișnuit și de sugestie. Sensul metaforei este marcat conotativ. Dacă această teorie e adevărată, atunci trebuie să recunoaștem că metafora face parte din lumea în care trăim, chiar și în stadiu latent, în stadiu de potență. Imaginați-vă limba ca o structură de sertare uriașe pline de cuvinte, pe care am putea să le numim clase de cuvinte. Mulțimea sertarelor uriașe reprezintă structura gramaticală a limbii chiar dacă adăugăm relațiile dintre aceste clase de cuvinte, chiar dacă nu. Oamenii obișnuiți care știu să scrie și să citească știu să deschidă sertare de cuvinte și să aleagă cuvintele care le trebuie pentru a exprima o idee sau un sentiment. Poeții în fața structurii gramaticale văd niște sertare aparent invizibile și realizează niște relații între cuvinte de-a dreptul spectaculoase. Acest spectacol este metafora, iar cursul meu minor de metaforă poate fi înțeles ca pe un sertar invizibil de metafore, uitat în natură care, probabil, va fi văzut și deschis vreodată de cineva. Pentru mine fără metaforă lumea chiar nu are niciun sens și dacă ar fi să pot alege să mă întorc în această lume, nici nu m-aș mai întoarce dacă

(continuare în pag. 10)

Dumitru ANGHEL

**LA MARGINEA ABSOLUTULUI
AU BORD DE L'ABSOLU
de Victoria FONARI**

Volumul de versuri „*La marginea absolutului – Au bord de l'absolu*”, semnat de poeta Victoria Fonari din Republica Moldova este o ediție bilingvă, româno-franceză, îngrijită de doamnele Lucia Veste – Ina Bedros (lectori de carte) și Ana Spatari – Victoria Sotnic (traducere); a cincea carte de poezie a scriitoarei de peste Prut, care-i completează portofoliul de creator original, cu mereu alte formule lirice, de la debutul din anul 2000, cu volumul „*Zbor în antiteză*”, Editura „Muzeum”, urmat de „*Sarea pasiunii*”, Editura „Pontos”, 2005, ambele din Chișinău; „*Aleile de corali*”, Editura „Gens Latina”, 2012, Alba-Iulia; „*Umbra fulgului*”, Editura „Dunărea de Jos”, Colecția CARTesențe, 2013, Galați.

21 de poeme... „duble”, în afara oricăror norme de structură tematică, cu un lirism scutit de orice inhibiții prozodice, i-au înlesnit poetei largi volute ale unei imaginații fastuoase, pe un portativ sentimental cu o ritualică gravă și tulburătoare, pe tonalitatea barocă a unui *Coral* preclasic de Bach; și doar niște agasante capricii sufletești au modificat *echilibrul*, lăsând liber drumul spre o sinceră, spontană și mereu altă trăire sufletească.

În consecință, și demersul meu de analiză se va derula pe un diapazon în *La capricioso*, respectând opțiunea graduală, imprevizibilă, a poetei Victoria Fonari sau a „lectorilor de carte”, care i-au gestionat demersul ecurilor sufletești, ca o strategie estetică a unei duplicități încurajatoare?! Și, voi începe cu poezia erotică, marcată tonal ușor agresiv, la limita dintre mirări și certitudine, deși doar semnele nesiguranței și ale rezervelor se fac simțite: „Visezi să mă-ntâlnești... / Ai vrea să te iubesc, / Dar recunoaște: / Te temi să suferi?... / Ce să-ți spun? / Mă chiar distrezi, / Ceri siguranță în iubire! / Nu vrei să ai emoții negative” („Ordine sentimentală”, pag. 26), pentru că sentimentul iubirii nu poate fi tranșat; el există sau nu, ambiguitatea este exclusă, este nevoie de un necesar „pas de deux”, iar *sărutul*, ca o pecete a nevoii de absolut, înlătură orice tendință spre joc și gratuitate: „Săruturile tale mă liniștesc / În semne plouate de clipe tăiate” („Săruturile”, pag. 28).

Există în memoria afectivă a poetei, tot ca o *dragoste de absolut*, un adevărat cult al părinților, pentru MAMA, pe un nucleu emoțional imaginativ venit din copilărie: „Elixirul copilăriei sunt ochii mamei - / Miezul universului, / ... / Printr-o dărnicie infinită / E

Victoria Fonari

La marginea absolutului

Au bord de l'absolu

gata să ofere tot / Pentru binele copilului său!” („Elixirul copilăriei”, pag. 30).

Mai există și altceva, în lirica doamnei Victoria Fonari, la același nivel acut de percepere și de necesară înțelegere: „Sufletul mai uită că-i aparține un corp / Și corpul că are un suflet / Trăiesc separat / în lumini diferite” („Vidul tăcerii”, pag. 38); și, de-aici, o nevoie presantă de a-și explica *existența* pasageră pe Pământ, cu alternative dubitative la nivelul ființării, între miracolul Creației Divine și „spectacolul” fascinant al Teoriei Evoluției darwiniste: „De parcă-aș fi fost făcută fără de lut / Din spuma mării / și din sânge / Ba nu – fără stihii / nici apă, nici pământ / nici aer și nici vânt / ceva un boț-lumină / și atât” („Anaforeză”, pag. 40).

Ori *dileme* ale unui *prezent* foarte oarecare, cu „probleme” la ordinea zilei: „Pe străzi e întuneric beznă / Noroc de panouri, standuri de publicitate / Alte teme nu-s”, cu accent pe derizoriu, când sunt puse față-n față cu valențe ale unei culturi din vremuri de mult apuse dar păstrând o aură de autentic, valoros, etic, moral și frumos: „Cândva, demult, / poeziile se citeau în glas...” („Și anticicii aceia cu legile lor oratorice”, pag. 42). Cu trimitere savantă și convingătoare spre o carte-reper, „În căutarea timpului pierdut”, de Marcel Proust, poeta Victoria Fonari are o filosofie proprie a identității sale: „Mi-am uitat timpul / Dar poate l-am pierdut / Proust m-ar sfătui la sigur să-l caut / De fapt nu e vorba de un timp pierdut” (“Pe

(continuare în pag. 6)

marginea absolutului”, pag. 52) și-și gestionează existența în limitele postulatului shakespeare-ian: „*To be or not to be*”, deși nu pare a fi prea convinsă nici de clasicul englez și nici de modernul francez, pe o concluzie de-o banalitate liniștitoare: „Emoția are materia ei / E fără timp spațializat / *Je viens / Tu viens / Ne sărutăm...*” (Op. cit., pag. 54)

În ciuda unor *Intermezzo* ideatice, adiacente temei principale, liric-erotică, poetesa punctează, pe un *Capriciu* de Paganini, și alte câteva *derapaje* existențial-conceptuale, pe care își glisează discursul liric, asumându-și-l, pe o romantică delectare: „Dorința ta / Pătrunde gândurile mele / Indiferența mea / Nu coincide cu intențiile tale / Privirea ta / Se reflectă în ochii mei” („Dorința ta”, pag. 60); ca să-și explice, orgolios și feminin, misterul iubirii totale și nestăvilite: „Voluptatea surâsului meu / este unică / - admirație pentru acest tangou al tău” (Op. cit.).

Ca să se întoarcă la aceeași întrebare fără răspuns, din care doamna Victoria Fonari alege doar cea mai romantică, nevinovată și convenabilă aserțiune: „Rar de tot / dar se întâmplă / să vezi și cealaltă parte a Lunii / ascunsă de ochiul terestru” („Rar de tot”, pag. 64), iar motivația este de-o nevinovăție angelică: „Luna își schimbă fazele / doar pentru îndrăgostiți / Plouă doar pentru sentimentali” (Op. cit.).

Și să se întoarcă, să încheie conciliant, pe clauzele generoase ale unui „armistițiu” al echilibrului uman: „Noi mai trăim / Mai scriem poezii / Suntem incerti / Suntem și siguri / Și ne iubim / Și ne certăm / Și uneori cedăm” („Armonia imposibilului”, pag. 72), ca o filosofie cuminte a vieții, pe clapele împăciuitoare ale „Clavecinului bine temperat” de I.S. Bach, după un zbcucium perpetuu, de la Comuna Primitivă la zborul spre alte Galaxii, spre o unică accepțiune a echilibrului și armoniei: „Noi trăim / Și uneori ne scoatem ochii / Dar pe urmă / Printre lacrimi / Ne iubim” (Op. cit.) și cu varianta de final în limba franceză: „On vit / Et parfois on s'arrache les yeux / Mais après, / à travers les larmes, / On s'aime” („L'armonie de l'impossible”, pag. 75).

DESPRE CUM NU AM RATAT O LITERATURĂ GROZAVĂ de Angela BACIU

...Foarte dificil! Cum să scrii *despre cum* a decurs dialogul doamnei Angela Baciu cu cei 43 de scriitori români?! Ce-ar mai trebui să adaugi și la ce cotă valorică, pentru ca să nu depășești o minimă și obligatorie eleganță; și cât (!?) să reții după o lectură năucitoare de peste 450 de pagini din ceea ce îți reprezintă prioritar și identificabil pe fiecare?! Cât loc să rezervi autoarei acestor fascinante *interviuri* cu nume de *top* ale vieții literare de azi...

Solicit circumstanțe atenuante pentru calitatea mea de recenzor, de critic literar neutru, și voi începe cu *rolul* pe care și l-a asumat scriitoarea Angela Baciu, când a formulat un *set de întrebări-standard*,
Boem@ 11 / 2016

DESPRE CUM NU AM RATAT O LITERATURĂ GROZAVĂ

nuanțate inteligent după *gena artistică* a fiecărui interlocutor...

Veți vedea în ce ipostaze delicate s-a aflat Angela Baciu, când a fost nevoită să salveze uneori tocmai postura incomodă a unui răspuns, care a ocolit, stângaci sau „diplomatic”, nu de puține ori, *adevărul* sau doar o iluzorie alternativă pozitivă! De cele mai multe ori am reținut reacția manierată a doamnei Angela Baciu față de ostentative alternative, derivate din ifose de paradă, și, deși partenerul său era *un nome greu* din câmpul literaturii române contemporane, pe care îl așez cu toate drepturile pe scara valorilor verificate și ale preferințelor mele de cititor, mă alătur poziției decente și, uneori, pe drept ușor agresive, a acesteia.

Desigur, nu dau nume, din respect, și pentru scriitorul interviuat, apreciat de mine, și pentru poziția corectă, profesională, a Angelei Baciu, când lucrurile „au luat-o razna”, salvează însă de un spiritual *pizzicato* și de un bon-ton civilizată. Până la urmă, poate tocmai acesta este șarmul și savoarea intelectuală a acestor interviuri, rezultate parcă dintr-un „suspect” complot între cei doi interlocutori, fiecare asumându-și riscul unor atitudini incomode cu pistă falsă!?

Volumul de *literatură-dialog* „*Despre cum nu am ratat o literatură grozavă*”, Editura „Junimea”, Iași, 2014, 460 de pagini, semnat de scriitoarea Angela Baciu, este structurat pe două capitole esențiale: I „Interviuri la o cafea”, cu 31

(continuare în pag. 7)

de scriitori în viață; și II „Îți mai aduci aminte, Doamnă...”, cu 14 nume reprezentative ale literaturii române, decedați.

Sunt *interviuri* percutante, uneori fără menajamente, cu care Angela Baci impune o ritmică și o incitantă explozie de vitalitate ideatică, dirijată spre o tulburătoare autenticitate, ponderată apoi dintr-o rațiune polemică convenabilă și de-o parte, și de cealaltă. Un „pas de deux” echilibrat, din care rezultă tocmai șarmul personalității artistice a partenerului de dialog, pe care Angela Baci îl evidențiază „trăgându-l de limbă” și sugerându-i percepția reală, convenabilă ori surprinzându-i latura de excepție. Există în tot dialogul cu scriitorii români din acest volum o intimă și respectuoasă apreciere a calității și a unicității unei personalități autentice, iar tot șarmul pozitiv și altruist al Angelei Baci decurge dintr-o generoasă încredere în talentul acestora. Procedul, metoda, absolut publicistic, salvează fericit, în ipostaze uneori de-o naivă gentilețe, tocmai ceea ce, pozitiv și convingător, autoarea intenționează să smulgă de la partenerul de discuție.

...Și începe cu *NORA IUGA*, poeta și inițiatora unei reviste de cultură literară, „*Poesis*”, din Satu Mare, reperul-simbol pentru o adolescentă care descoperă poezia și de la care reține categoric: „- Cei mai dragi îmi sunt cititorii așa-zisi obișnuiți. Cititorii fără ifose de scriitori” (pag. 18), din primul capitol: „Interviuri la o cafea”.

Într-un spațiu limitat pentru recenzia mea, voi selecta doar elementul definitoriu, scânteia de inteligență și talent pentru fiecare interlocutor al doamnei Angela Baci.

„- Exilul marchează un fel de final, pentru că rupe continuitatea cu existența în locul nașterii și al formării” (pag. 21), afirmă *NORMAN MANEA*; „- Plăcerea de a scrie cred că e suprema cerință a unui text bun” (pag. 26), se confesează *CONSTANTIN ABĂLUȚĂ*; „- Am sentimentul că sunt într-un mixer care se învârtă din ce în ce mai repede și amenință să se oprească prin explozie” (pag. 34), recunoaște... *exploziva* poetă *ANA BLANDIANA*. De la *LIVIU ANTONESCU* a aflat că „- Se scrie o literatură excelentă, cred că suntem într-un moment al literaturii române comparativ cu cel interbelic” (pag. 48); de la scriitorul român din Republica Moldova, *LEO BUTNARU*, a sesizat dilema shakespeare-iană: „A fi (sau.. a nu fi?) basarabean – aceasta e una din temele principale ale vieții mele” (pag. 63), iar *ADRIAN POPESCU* a precizat că: „- Poezia de acum... are nerv, îndrăzneala de a trece peste orice tabuuri...” (pag. 79), deoarece „Fiecare val cu noutatea și identitatea sa lirică” (pag. 78).

La întrebări ușor incomode, nu neapărat pentru interlocutorul momentului, răspunsul poetului *ADRIAN ALUI GHEORGHE* este spontan și fără crispări de circumstanță: „- Cred că un premiu literar e un prim pas spre risipirea confuziilor...” (pag. 85), iar „- Premiul Nobel e o convenție, nu toți cei care l-au luat îl meritau...” (pag. 87), afirmație pertinentă, dacă ne gândim cu toții la recentul laureat al „Premiului pentru literatură”, versificatorul Bob Dylan!

Există întrebări *blitz!* și răspunsuri pe măsură: „- Eu scriu fiindcă-mi face bine, traduc, fiindcă nu mi-am pierdut încă toate iluziile (pag. 99), punctează scriitorul *CHRISTIAN W. SCHENK*; doamna *IOANA PÂRVULESCU* n-are nicio rezervă: „- În fabricarea, de-a lungul anilor, a unui model valabil, un rol esențial îl au antimodelele” (pag. 109); scriitorul *LUCIAN VASILIU* are vocația prieteniei: „- Pot să spun că m-au marcat și mă marchează prietenii literare mai vechi și relativ recente...” (pag. 115) și are susținerea totală a lui *GELLU DORIAN*: „- Dacă ai conștiința adevăratei prietenii, ești un om salvat” (pag. 123); ca o rațiune a altei conștiințe de creator, cu o dublă intenționalitate: „Mihai Eminescu este și va rămâne multă vreme modelul absolut al oricărui poet de limbă română” (pag. 139), după aserțiunea moral-patriotică a poetului *DANIEL CORBU*, cu intenția declarată de a contracara acțiunile detractorilor „poetului nepereche”, amenințat să fie scos și din manualele școlare, la fel cum se întâmplă cu Ion Creangă, M. Sadoveanu, Marin Preda.

Pentru relaxare, Angela Baci, maestră a qui-pro-quo-ului publicistic, „atacă” pe partituri de echilibru, dar și pentru a-și ierarhiza valorile evocate, și-l întreabă pe vulcanicul recitator de poezie modernă, uneori prea modernă, *MIHAI GĂLĂȚANU*: „- Ești dificil? Ai schimba ceva la tine?”, și primește un răspuns pe măsură: „- Aș schimba foarte multe. În primul rând, cred că aș fi mai *digerabil*, ca om, dacă nu aș fi atât de orgolios” (pag. 145-146).

Renunță la tonalitatea *rococo* și revine la arhitectonica gravă a unei *PARTITA* preclasice, pentru un răspuns așteptat, intuit al exegetului *THEODOR CODREANU*: „- N-aș spune că nu avem critică literară în momentul de față, deși mulți din generația lui Eugen Simion și Nicolae Manolescu au abandonat critica foiletonistică sau de întâmpinare” (pag. 153); și, mai ales, „- Nu poți face carieră în cultură, dacă nu ești purtător de cultură” (pag. 165), sau „- Cu siguranță, literatura română merită, de mult, un premiu Nobel...” (pag. 170), după convingerile ferme ale poetului *GEORGE VULTURESCU*; adaugă, cu o notă de pesimism incurabil, cât de „- Nemeritat de puțin cunoscută *Peste hotare* este literatura română”, (pag. 182), după aserțiunea poetului *ION CRISTOFOR*.

Condiția de poet, cu toate ingredientele sale definitorii, are nuanțările și melodica „Șeherezadei” lui Rimski-Korsacov: „- Inspirația e un animal rar, care vine când vrea el și care fuge repede, lăsându-te în suferință atunci când l-ai ratat” (*ANGELA FURTUNĂ*, pag. 202); modelele literare ale poetului și jurnalistului *DAN MIRCEA CIPARIU* sunt... „Eminescu, Barbu, Rilke, Traki, Dante sau Petrarca” (pag. 218); iar poetul *NICOLAE GRIGORE-MĂRĂȘANU* este dominat de „- Trăirea de excepție. Când văd un fapt de viață de excepție, trăit de un alt personaj, mi-l

(continuare în pag. 23)

Andreea HOSU

DESPRE O BLÂNDEȚE, ÎN STIL EL-COGNITIV

În fiecare an, electoral sau nu, fără excepție se propun schimbări. De nume de străzi, de semafoare, de aranjamente urbane, dar mai ales de mentalități. Nici teoriile sociale, unele mai avangardiste ca altele, nu fac excepție. Fiindcă la îndemână, pentru aproape orice studiu sociologic, avem cea mai complexă și vastă bază de date a lumii, dar mai ales, a împrejurărilor în care ne învârtim, nu poți să treci cu vederea sutele de păreri oferite cadou, privitorilor mai mult sau mai puțin curioși care își bagă nasul uneori, în treburi lumești. O astfel de treabă lumească este și problema (oare chiar este o problemă?) feminismului, sau în orice caz, a acestei Femei care trebuie ridicată pe un pedestal acum, în teorie, ca și cum de fapt ea n-ar fi fost niciodată.

Una dintre ideile care stârnește interes și intrigă, sau cel puțin abia acum începe, la noi în România, este aceasta a unei ipotetice "cauze și efect" în privința mentalității de noi, în ceea ce privește rolul femeii în societate, dar mai ales despre imaginile din manualele școlare. Iată un text preluat neapărat de la un (reputat?) psiholog din oraș, ci de la întreg colectivul ce rezonază profund cu ideea, înainte să îi depisteze cauzele profunde: *"O echipă de sociologi din București a făcut un studiu asupra manualelor școlare pentru a vedea care sunt stereotipurile și modelele înfățișate ca "ideale" în ceea ce privește rolul femeii în familie și societate. Astfel, ei au arătat că în majoritatea situațiilor, femeia este reprezentată ca gospodină, la cratiță, în bucătărie, udând florile, făcând curățenie, crescând copiii. "În toate abecedarele digitale am găsit o singură mențiune verbală explicită a profesiei unei mame, anume profesoară. Altminteri, mamele excelează în bucătărie, existând diverse ilustrații ale felurilor în care gătesc și servesc mâncare".*

În contrast, bărbații sunt înfățișați având diverse meserii și făcând diferite activități.

O fetiță învață la școală că ea trebuie să fie cuminte, să gătească, să facă copii și să ude flori, iar bărbatul este cel care trebuie să aibă o meserie și să o întrețină.

Pe lângă asta, fetelor li se citesc diferite povești - "Albă ca Zăpada", "Cenușăreasa", "Frumoasa din pădurea adormită", care pe lângă educația formală le conturează și mai clar ideea că ele sunt neajutorate și că tot ce trebuie să facă este să fie cuminți și să aștepte ca un bărbat să le ia de nevastă.

Ce gândește o astfel de fată când ajunge adult? Că ea este lipsită de putere, singurul ei rol este de casnică și de mamă, că nu trebuie să se gândească cum să devină autonomă și să se bazeze pe propriile forțe ș.a.m.d. Tot ce trebuie să facă este să fie cuminte și să își găsească un soț, de care să fie dependentă financiar, să facă copii, mâncare și curățenie." (U.S.)

Văd zilnic femei care-și cară singure plasele. Îmbrăcate bine, cu aer de independență, purtând peste ele, imaginea clasică, atât de promovată a femeii puternice, gata să-și ia soarta în mâini. Uneori la fel de grea precum plasele pline cu mâncare, cât pentru o

familie. Să ajungă noptilor poate de tristețe, când ajung acasă după nopți petrecute în club. În hipermarketuri nimeni nu le fotografiază. Zîmbetul lasă loc autenticității, ștergând fericirea de-o seară de pe fața lor. A fost oricum, surprinsă deja într-o poză. Societatea respinge idealuri care nu corespund planurilor deja făcute în ascuns. Dar ca om, n-ai cum să ignori realitatea pe lângă care treci zilnic, și pe care numai orbirea spiritului te poate face să n-o vezi. O fericire senzorială maschează peste tot, o pustiire în esență a femeii. Iluzia fiziologică și atât a independenței, a autosuficienței și a unui clișeu social, atât de des întâlnit, la doamne cochete.

SPRE STELE SAU SUBSOLURI. PRIN ARTĂ, ÎNCOTRO!?

Un vânzător de carte. Un om care prin natura abilităților sale, a ales să vândă nu mașini, nu produse, nu cine știe ce serviciu, ci chiar cunoaștere. Căci ce este cartea, dacă nu cunoaștere, un fel de etalare a unor informații, așa cum autorii lor au știut și s-au chinuit s-o expună. Însă mai mult decât informație, e chinul dulce al artistului, chinul omului la miezul nopții, când înconjurat de liniștea sumbră ce odinioară dănuia doar în el, își comprimă spiritul cât mai aproape de sângerare. Și nu pentru că e scriitor, ci pentru că e miezul nopții, oră la care cei mai mulți oameni și cei mai mulți scriitori dorm. Dar totuși, să așterni profundzimi pe hârtie... O artă a kinesteziului ce dansează sublim și ager cu mintea, la cheremul spiritului. Un spirit care de cele mai multe ori atribuie omului laudele, și bine face, căci ce-ar fi el fără mâna celui care scrie!? Un păienjenis filosofic în vasta matematică a universului, nemanifestat. Nu are nevoie de expunere, fiindcă există deja. Scopul A FI-ului nu îl cunoaște, el este de-a pururea acolo, într-o necunoscută coexistență cu totul. Doar omul când își mai înalță capul din întunecimea lumii, reușește, uneori prin voință proprie, alteori prin grație de sus, și mai rar prin grație de și mai de Sus, să prindă și să coboare pentru aici, pentru noi, câte ceva din stelele marelui acoperământ misterios al pământului. Unele scrieri vin cu roade asemeni procesului mai înainte explicat: fie se înalță să culeagă mere, din pomii înțelepciunii, dar mai rar, prin grația de și mai de sus de care vorbeam, se înalță cu chin din pomi și atunci coboară Cerul la ei, stropind peste ei cu abundența pânzei filosofico-matematice. Știm de la sfinții părinți că deasupra Cerului domnește un alt Cer, și acela este Cerul care binecuvântează. Poate că toată știința nu-i decât o amăgire, venită din eterul geniului demonic, pe care omul în calea sa trebuie să o străpungă, și doar cu voința și atitudinea potrivită, să poată depăși nivelul celui cer, trecând în cel mai de sus, unicul Cer, care le cuprinde pe toate. Și iată frumusețea filosofiei, a științelor, a tuturor celor pe care mintea umană le-a născocit și le-a aflat, de milenii. Nu-i decît încercarea permanentă a omului de a se înalța, și puțini au fost cei care au străpuns genialitatea, inteligența și matematicile înalte, operând deja cu concepte, simboluri atotcuprinzătoare, totuși păstrându-și umilința și simplitatea unui caracter. Dacă un singur astfel de simbol

(continuare în pag. 9)

sau concept l-am desface în bucăți, ar însuma spre exemplu, tot ceea ce învață un om la școală, din toate domeniile, ba chiar cu tot cu facultate terminată. Oricare ar fi ea. ..

Spre exemplu, scriitorul de poezie este metaforic, sublim, el folosește simboluri și operează cu concepte complexe, pe care mintea cititorului nepregătit nu le-ar putea înțelege. Totuși, n-am cunoscut om care să spună că urăște poezia. Vedeți, este un fel de dragoste, iubire și simpatie instantă față de poezie, chiar dacă mulți nu o înțeleg sau nu rezonază cu ea, la nivelul percepției. Cu toate acestea, există ceva în depărtarea firii, mai departe de mintea dialectică, străin de rațiune, ce cochetează cu poezia, cu muzica fină, cu arta, în general cu toate aceste finețuri de spirit, prin definiție. O numesc manifestarea cunoașterii prin creație, sau rezultatul unei ecuații din care lipsesc cifre. Dar poezia, are ceva special. O melodicitate, o senzorialitate auditivă aparte, o ritmicitate și o volatilitate pe care și cel mai nepregătit om le-ar putea sesiza. Desigur, că nu vorbesc despre poezii de duzină, ci despre acele poezii ale celor care, prin natura lor, prin stilul lor omenesc de A FI și a raționa, n-au cunoscut altă cale de manifestare decât poezia, și în general scrisul. Chestiune la fel de valabilă și pentru alte îndeletniciri. Există acum diverse tehnici prin care un computer sau o aplicație pot genera versuri automat, însă dacă le veți compara pe acestea cu ceva autentic, diferența este zdrobitoare. E ca și cum ai înlocui vioara I, din concertele de Bach, cu un sintetizator, sau în orice caz, orice alt instrument. Compoziția aceea a fost dedicată viorii, iar înlocuirea ei cu orice altceva, duce la un eșec, și chiar anulează total spiritul compoziției, lezând puținel integritatea compozitorului. Știu, Bach a murit. Dar vreau să spun că falsificarea spiritului creator prin forme care subestimează esența umană responsabilă cu actul artistic, în special ca proces, căci aici stă întreaga mistică, este precum ai umbla cu o geantă Louis Vuitton (sau una de mare notorietate) pe care să scrie cu majuscule: FALS. Și de aici întreaga escaladare a sensului fundamental al artei, acela de a înălța spiritul, și nu de a-l coborî. Dacă observăm puțin azi în lume, arta, sau manifestul artistic, a devenit din ce în ce mai accesibil publicului larg. Nu s-a schimbat publicul, peste noapte, nici într-un caz, în fond, dacă ne uităm puțin în istoric, remarcăm că în ciuda evoluției atât de des revendicate, avem mult mai multe probleme și deviații psihice decât acum 200 de ani (știu, înainte se murea din războaie, dar acum războiul e nevăzut). Și nu știu dacă asta e creația marketigului încă, sau realitatea (personal cred în a doua variantă, cauzată de prima). Cu toate acestea, suntem tot mai departe de soluții, iar calea, în aceste vremuri, este tot mai des spirituală, transpersonală, transcendentală, în sfârșit, "bate" către Dumnezeu și multă filosofie. Pe acest fond social-cultural, arta, ca întotdeauna, este menită a ridica spiritul, a-l înălța pe privitor, pe ascultător și chiar pe emitent, dar aici e o cu totul altă chestiune fiindcă uneori un învățător bun se consumă pe el însuși, ca să lumineze puțin calea celor care-l urmăresc. Se poate discuta de arta ca învățare, în momentul în care tresare un semn de întrebare, mirare și curiozitate către mai mult, în mintea spectatorului, ba chiar o nevoie de descoperire sau de

inițiere într-o cale nouă, așa cum filosofii greci luminaseră poporul, și acum pe tot mai puțini dintre noi, prin înțelepciunea lor. Noi am integrat de mult această formă de cunoaștere. La fel cum marile picturi ale lumii au însuflețit nu doar spațiile publice în care sunt găzduite astăzi, ci și rațiunea privitorului, care are prilejul de a descoperi noi realități, și așa adânc încleștate deja în el însuși. Ce vreau să spun este că arta ce vine din izvorul spiritual prin profunzime și o aparte cugetare, indiferent de domeniul în care ea apare sau ce elemente îmbină în ea însăși (kinestezia, culoarea, rațiunea, filosofia, sunetul, mișcarea), lasă observatorului o nedumerire ca moștenire. Un semn de întrebare, începutul unei cugetări, sau cel puțin confuzie, dar niciodată certitudine, respingere sau rațiune pură. Ce se întâmplă astăzi, (aici urmează apelativul Prieteni Rari) de avem o atât de amplă certitudine peste tot, și nu prea mai simțim un pic de reflecție? Societatea de consum a ajuns într-un ciudat fel, să se consume chiar și pe ea însăși, din nevoia unei evoluții, adânc parcă înscrise în ADN. Astfel că arta se consumă și ea, se digeră ușor, se impresionează pe ea însăși, iar publicul urmărește la nivelul senzației (senzorial, rudimentar, asemănător cu fazele primare ale dezvoltării), cu slabe reprezentări sau conceptualizări mai departe. Omul mo-dern, grăbit să consume, ahtiat după noutate, după finalitate și mai puțin impresionat de trăirea unui meta-proces, (căci despre proces știm destule) deja evoluat (conform surselor media), și cu un înalt grad de inteligență cognitivă, privește arta de pe acest palier, fără să-l mai miște nimic. Dacă în tot mai rarele ocazii când arta surprinde sublim și stârnește la descoperire, mister sau frumusețe și exaltare spirituală, chiar și prin finețea unei stări contem-plative, aici, în modernitate, unicul suspans este dat de senzația care trece prin organele de simț, și o analiză critică la adresa procesului tehnic. Știm deja ce acuarele s-au folosit, știm deja cum s-au îmbinat culorile, cunoaștem absolut tot despre industria cu pricina, și mai nou, avem și noi acasă un dispozitiv menit să ne scoată repede, ieftin și sigur, un exemplar cel puțin la fel de frumos. Nebrânduit, însă, ceea ce-i va scădea drastic valoarea. Poate fi o melodie, o pictură realizată prin tehnici de combinare, sau, ca să intru pe alt tărâm: o fotografie a unui peisaj. Cine se mai gândește că acest peisaj este parte dintr-o creație mai amplă, originală, și cu adevărat dătătoare de mister, profunzime, și a cărui artist rămîne anonim, de dragul unei arte menite să desăvârșească, să intrige, să dea un imbold spre mai sus!? Că eu nu.

Din această industrie nu exclud nici poezia. Cu mai puțin de 50 lei, putem să ne cumpărăm propriile versuri, sau "propriile" citate, pe care cu mândrie să le lansăm pe rețele de socializare, având totodată și certitudinea că am realizat ceva artistic, cu cât mai puțin efort creator, sau suspin metafizic, și cât mai pozitiv cu putință, desconsiderând și ignorând complet actul artistic ca trăire profundă, sacralizată uneori, ivită pe fondul unor îndelungi suferințe și

(continuare în pag. 10)

frământări. Și asta pentru că avem în spate mii de ani înglobați în celebrul "Per aspera ad astra", Prin nevoiță, spre stele. Misterul nu mai constă în curiozitatea unui eventual "DE CE". Aici, în modernitate, ne grăbim să aflăm "CUM", și nu neaparat ca să fabricăm și noi, ci pentru a defăima într-un mod subtil, discret și repede, autorul care ne-a eclipsat cu atâta certitudine, starea, scoțându-ne în afara propriei arte. Inclusiv a acesteia. Asist așadar, căci nu-mi permit să mai vorbesc pentru un colectiv, deoarece chestiunea devine destul de sensibilă, la o decădere a frumosului sau o întoarcere în pământ a oricărei tentative de inspirație a unui aer proaspăt de la înălțimi de munte. O implozie de informație alambicată și recombinaată. Acum arta, în tendința ei socială, mixează posibilul cu imposibilul și redă senzația. Nu reprezentarea, nu simbolul. Privim la un text frumos încropit, și-l analizăm frazeologic, căci e tot mai greu să cuprindem esența. Sensul, simbolul, sau toate cele ce trec dincolo de ceea ce poate doar cognitivul să desfacă. Și dacă nu-l desface, îi etichetează trăiri dintre cele mai banale, luate de la "colțul" străzii și frumos brenduite. Nu că aș subestima importanța lucrurilor mărunte, dar uneori mă întreb astfel: dacă ambalăm micii în foiță de aur, sfidăm aurul, ca metal prețios, sau apreciem atât de mult preparatul? Pentru destul de mulți bani, uneori, mă pot duce într-un oarecare muzeu contemporan și să admir extincătorul triplu (i)luminat și poziționat în centrul unei săli cu pereți albi sau de ce nu, foarte devastați, pentru și mai mult efect, și să citesc cu sau fără patos, în gând, tăblița explicativă: istoria extincătorului, din depozit până în centrul atenției, scrisă în câteva cuvinte. Iată arta! Iată un caz real întâmplat undeva în Canada, unde niște artiști, deloc singurii din lume, au pledat artistic pentru un stil industrial dus spre ridicol. Nici țara noastră nu a rămas nebitată, fiindcă exemplele aici sunt mult peste așteptări. Niște "Flori de Mucigai" într-un stil ultramodern, sau o estetică a urâtului, foarte prost înțeleasă, în caz că cineva se grăbește să apostrofese, fără să-și fi pus mai întâi întrebarea: De ce există simetriile, de ce ne plac oamenii frumoși, fără să conștientizăm măcar asta, de ce ne atrag spațiile aerisite sau de ce rezonăm atât de mult cu natura? Și pentru psihologi: de ce există o ordine în psihicul nostru, și de ce nu experimentăm mai întâi reprezentările, și mai apoi, senzațiile!? Dar viața este artă prin definiție și prin mister, și tot ceea ce nu i se supune în planul social, devine haotic, întors pe dos, în incongruență cu naturalul. Nu știu să spun efectele acestor schimbări ale naturii umane. Uneori, faptul că unul din șapte le sesizează, poate fi un prim semn, căci chiar și în Artă, "sunt vremuri în care nu poți înainta decât mergând împotriva curentului" (zise M.Eliade). Nu știu însă împotriva cărui curent înainteză cu atâta frenezie rebeliunea artistică temporară, căci arta înălțătoare e la fel de rarefiată ca aerul sus pe munte. Trebuie să ieși din oraș, să urci dealuri și să transpiri uneori, ca să ajungi la el. Însă în acest apogeu social, este interzis consumul de consum propriu. Poate că spre final, singurul tablou costisitor care va bate orice altceva din industrie, și nu va fi îngădit de aceasta, rămâne muntele, ocazional privit prin fereastră. Un peisaj de munte, la depărtare, pe a cărui vîrf se vor putea întrezări siluetele statornice ale celor care odată, deveniră devianții unei societăți îmbuibate de artă. Într-un viitor context ideal, raportat la alte istorii, iată-i respirând aer pur, în timp ce,

admirați de vechii artiști ai vremurilor îmbel-șugate, devin ei înșiși niște obiecte de artă, privite nu cu certitudinea publicului de dinainte, ci cu misterul, exaltarea și curiozitatea unui fin spirit ce-și căuta de fapt înălțarea.

(urmare din pag. 4)

metafora nu ar exista. Sunt sigur că metafora există în mediul înconjurător și e folosită de oameni în general și de unii indivizi cu o capacitate crescută de a o recunoaște, pe care societatea i-a numit poeți. Încă din antichitate există părerea unanim împărtășită că poezii se nasc și oratorii se fac. Nascuntur poetae, fiunt oratores. În timp ce poezii se nasc pur și simplu, oratorii se instruiesc continuu în regulile elocinței pentru a convinge și a place publicului. E posibil să fie așa, dar eu nu am văzut niciun poet apărut pe lume cu o capodoperă gata făcută. Asta înseamnă că poezii se nasc, dar până ajung să scrie opera au mult de muncă și mult de suferit pentru că o operă nu se scrie instantaneu, ci îți poți consuma toată viața scriind-o, numai că în tot acest timp, trebuie să-ți faci o familie și să ai grijă de copiii tăi. Presupunând că poetul rămâne celibatar, el este nevoit totuși să se înscrie într-o tipologie socială, să aibă o meserie și să-și plătească traiul. Dacă-ai fi obligat să folosesc pentru metaforă o teorie lingvistică, aș folosi teoria semnului lingvistic a lui Ferdinand de Saussure altoită pe conceptul de opera aperta al lui Umberto Eco. Metafora ar putea fi un semn lingvistic, adică o solidaritate între o expresie, un semnificant și un conținut, un semnificat, dar numai în măsura în care semnificatul, respectiv conținutul se dezvoltă încontinuu ca un gheizer, ca un izvor, ca o niagara de sens.

Metafora poate viețui în limitele unei sintagme sau a unui singur vers dar poate acoperi zeci și sute de pagini. Dacă o alegorie folosește imaginile concrete ale unui spectacol pentru a exprima o entitate abstractă bazată pe imagine artistică, în efortul de a întări liricul dintr-o operă literară, ea tot metaforă rămâne în esență. În acest sens poate nu este deloc greșit când tragedia este numită poezia antichității. Comparația a fost folosită de Victor Hugo în prefața la drama "Cromwell", o artă poetică a romantismului, dar și un eseu de istorie a poeziei. Dacă tragedia este o poezie a antichității, epopeea o poezie a strămoșilor centrată pe sublim, poezia modernă în viziunea lui Hugo care era un avangardist la timpul său, este poezia romantică orientată pe antiteză, contrarii și grotesc, un sentiment care poate fi la fel de productiv ca sublimul clasic, atingând aceleași intensități și valențe lirice. Cocoșatul de la Notre Dame este un personaj hăd și grotesc cu un suflet sublim, un suflet mai de preț decât nimicnicia nobililor ambalată în vestimentația de curte.

(va urma)

Luca CIPOLLA (Italia)**Traducere de Luca CIPOLLA****L'ancora**

Se la tua mano mi guidasse,
non saresti più legato
a quest' ancora
come bimbo mai nato.
Timidi i poeti
e in questo mondo
son pesci braccati
che dall'acqua fissano la lenza..
oh, se la tua mano mi guidasse
lascerei queste mie impronte sulla sabbia
sì da non recarne subito traccia
e mi lascerei portare
dove l'orzo fonde il suo oro
nella parvenza ineffabile
che mescola un nido al suo cielo
e lega l'edera al muro
perché il tuo corpo non ha voce
e quella voce non ha suono
per un cuore che non regge
la forza di un amore senza fine.
Se solo la tua mano mi guidasse
ed io la sentissi..

Luna nuova

Manto che rivesti la pianura,
ricamo d'infinite notti a sognare,
una laguna, spirito di ninfe,
quale arcano mistero disseti..
Non hai parole, solo versi,
strumento di vita,
grano di sabbia fine
che urla al vento la sua presenza.
Sposa dell'incanto, candida,
ora al cielo
ti lasci nuda,
sola a pensare.
La tua purezza
monda il mio sentire
e m'eclisso,
un'alba senz'accenti
che cerca il suo cammino.

Espansione (la porta di Varanasi)

Quiete sulle rive del sacro fiume,
una ferita invoca
l'alba
tra le nebbie della coscienza;
è così filmica
la prima ora dell'infanzia,
eterea zattera,
velata conoscenza,
un poeta mancato

Ancora

De m-ar călăuzi mâna ta,
n-aș mai fi legat
de ancora asta
ca un copil nenăscut.
Timizi poezi
și în lumea asta
sunt pești hăituiți
ce din apă fixează undița..
o, de m-ar călăuzi mâna ta
mi-aș lăsa amprentele astea pe nisip
ca să nu prezint imediat urme
și m-aș lăsa să mă duc
unde orzul topește aurul lui
într-o aparență inefabilă
care amestecă un cuib la cerul lui
și leagă iedera de zid
fiindcă trupul tău n-are glas
și glasul ăla n-are sunet
pentru o inimă ce nu poate rezista
la forța unei iubiri fără sfârșit.
O, de m-ar călăuzi mâna ta
și eu aș simți-o..

Lună nouă

Mantie ce îmbraci câmpia,
broderie a infinitelor nopți unde am visat,
o lagună, duhul nimfelor,
la ce mister tainic îi potolești setea..
N-ai cuvinte, numai versuri,
instrument de viață,
fir mărunț de nisip
care urlă către vânt prezența lui.
Mireasă a încântării, candidă,
acum pe cer
te lași goală,
singură cu gândurile tale.
Puritatea ta
curăță simțurile mele
și mă eclipsesz,
un răsărit fără accente
care caută drumul lui.

Expansiune (poarta Varanasiului)

Liniște pe malurile sfântului fluviu,
o rană invocă
zorile
printre negurile conștiinței;
atât de filmică este
prima oră a copilăriei,
plută eterică,
cunoaștere voalată,
un poet ratat

(continua a pag. 12)

(continuare în pag. 12)

direbbe "un nuovo sforzo",
mai verrà premiato.
L'incenso brucia,
polvere di sandalo,
l'acqua è un mantra
che affoga l'ego
e lo spegne
come carogna su pira di legno-
ci lega un amore inatteso,
liberi d'esser malinconici
senza giudizio alcuno,
liberi da materia,
non più il bene e non il male
ove qui sa di rame
persino un sacro fiume.

La pieve

Pallide e sfumate primavere,
un nido di cicogna
ai bordi della pieve..
E' l'immoto seguitare,
distanze..tempi,
oh, che cavalcare!
Maglie di vinti
su spalle da vincitori,
quota di sapere
che ancor lontano
non ci spinge..
Sei ciò che sei
e non ho freni, no,
non so di rimedi ulteriori
al tuo volere
ma per un istante
da quest'abito malconcio
possa io sentire
la pavida brezza
d'un luglio macchiato
sui lidi salmastri
del vecchio Ticino.

Lucea Lipolla

ar zice "un nou efort",
niciodată nu va fi premiat.
Tămâia arde,
pulbere de santal,
apa e o mantra
care îneacă egoul
și-l stinge
ca hoit pe un rug de lemne-
ne leagă o iubire neașteptată,
liberi de a fi melancolici
fără nici o judecată,
liberi din materie,
nu mai binele nici răul
când aici miroase a aramă
chiar și un fluviu sfânt.

Pieva

Palide și nuanțate primăveri,
un cuib de barză
pe marginea pievei..
E nemișcata desfășurare,
distanțe...timpuri,
o, ce cavalcadă!
Tricouri ale învinșilor
pe umerii învingătorilor,
cotă a științei
ce încă departe
nu ne împinge..
Ești ceea ce ești
și n-am frâne, nu,
nu știu despre remedii ulterioare
la voința ta
dar pentru un moment
de pe haina aceasta zdrențuită
să pot eu simți
briza sfioasă
a unui iulie pătat
pe malurile salmastre
ale vechiului Ticino.

Lucea Lipolla

Constantin OANĂ

FENOMENUL LITERAR ȘI LUMILE NOASTRE

Dacă e să fac o privire de ansamblu asupra fenomenului literar, care să se constituie și într-o mărturie de credință proprie, voi spune așa: toate marile istorii ale culturii consemnează capodoperele literaturii și pe autorii lor nu cronologic, ci în ordine alfabetică, confirmând prin aceasta faptul că opera de artă ține de rațiuni spirituale, se nutrește din visul de nemurire al omului. Așa și începe de fapt literatura, cu căutarea nemuririi de către eroul Epopeii lui Ghilgames, continuând cu lupta pe care o duce omul cu forțele ostile lui ce vor să-i zădărnicească acest vis de nemurire. Spre deosebire de știință (și chiar de filozofie) domeniul de investigare al literaturii este cu mult mai vast, argumentele ei (trăirile noastre) fiind luate atât din lumea spațio-temporală cât și din cea spiritual-eternă. Așa se și explică popularitatea ei mai mare față de aceea a științei bunăoară.

Pornind de la realitate vom descoperi poezia. Poezie este pretutindeni, atât directă cât și deductibilă. E suficient doar să întinzi mâna și vei da de ea. Faptul că orice lucru are pe lângă aparență și înțeles simbolic asta este poezie, este duh. Că tot ce vedem în jurul nostru se regăsește, la alt nivel, și în noi. Pe acest principiu sunt construite parabolele și toată învățătura lui Iisus. Iar dacă mai punem la socoteală și evidenta frumusețe a naturii, aproape că nu mai trebuie spus nimic despre poezie, ci doar că trăind-o ea devine viață, o viață obligat morală. (Mulți poeți se plâng că nu sunt citiți. Nu-i nimic, să recurgă la poezia nescrisă, viața noastră este și ea o carte și cine ne vede trăind frumos a citit o carte de mare folos). S-a vorbit și despre simbolistica apei și a pâinii. Amândouă transfigurate conduc la sacralitate, la Cuvântul lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură: "Eu sunt apa cea vie." (Ioan, capitolul 4) și "Eu sunt pâinea vieții." (Ioan, capitolul 6). Aceasta este o lecție divină despre primatul spiritului, în virtutea căruia poezii pot să transfigureze realitatea. Numai atât de-ar fi și e suficient să concluzionăm că lumea este zidită pe poezie, iar cine are această percepție este poet.

În literatura română, ca și în cea universală există atari abordări, mai ales la reprezentanții de vârf. La Eminescu întâlnim versul "Noi nu avem nici timp, nici loc" (Luceafărul). Și dacă el a zis așa, mă-ntreb de ce-l tot tragem îndărăt, în timp (printr-o istorizare excesivă) și nu urcăm noi la el? Esența operei sale stă în duhul ei. Citit în această cheie el mereu ne poate spune câte ceva nou. Dacă nu, mereu se vor ridica voci care să-l conteste. Iată cum timpul (temă socotită infailibilă) este luat treptat în stăpânire de eternitate. "Iar timpul crește-n urma mea, mă-ntunec." (Trecut-au anii); "Anii tăi se par ca clipe,"

clipe dulci se par ca veacuri" (O, rămâi...) și "Timpul mort și-ntinde trupul și devine veșnicie." (Scrisoarea I). De asemenea cele văzute trimit, cum spuneam, la cele nevăzute (în Mai am un singur dor...). Moartea de aici, ca și cea din ODĂ ÎN METRU ANTIC, este aceea a bobului de grâu care aruncat în brazdă nu poate aduce însușită roadă până nu moare mai întâi. Marea, tot de aici, este "lumea cea comună", iar marginea mării este țărmașul ei din cer, ieșirea din "cercul strămt", punctul terminus al evoluției noastre spirituale.

Funcția poetului (la fel ca a profetului), aceea de a întoarce lumea în cuvânt, acolo de unde ea a purces, este cu măreție exprimată în povestea Luceafărului. Eminescu este un fel de oglindă magică în care, dacă privim, ne vedem sufletul.

Apoi să ne gândim la celălalt titan, Nichita Stănescu. Iată cum a revoluționat acesta poezia, trecând de la cea prozodică la cea de inspirație metaforică, până ajunge la "necuvinte" ("cuvinte situate deasupra metaforei", zice el) – concept propriu și susținut (de către el) prin trei exemple de versuri de la poezii de dinaintea lui: "Nu credeam să-nvăț a muri vreodată" (Eminescu), "Eu cred că veșnicia s-a născut la sat" (Blaga) și "E timpul, nervii mă dor" (Bacovia). Iar din opera lui e suficient să amintesc de versul daimonian "Schimbă-te în cuvinte repede cât mai e timp!".

Întotdeauna eu am scris cu gândul de a simplifica lucrurile, de a le despovăra de materialitate. Adevărurile nu sunt multe, multă este căutarea lor. Dacă am ști unde sălășluiește adevărul am pune capăt chinului nostru... Și la urma urmei ce ochi ne trebuie pentru a vedea că iarba-i verde?

Acum vreau să scriu cartea VEACUL VEACULUI (CRUCIADA COPIILOR) – o carte a salvării mele din veacul acesta nefericit, prin întoarcerea în Cuvânt. Copilul din mine o cere. Salvat în alt veac voi fi atunci când voi ajunge la înțelegerea că și răul lucrează înspre binele celor ce iubesc adevărul.

TELEVIZIUNEA
LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

tvbucuresti@yahoo.com 0722.410.597
0740.370.665

Vasile GHICA

DESPRE GLORIE

- Gloria este o mare Doamnă. Deși, uneori, pare o parșivă parașută.
- După o vreme, unele statui încep să se ceară la oliță.
- Oamenii de geniu disprețuiesc clipa pentru că îi așteaptă hectare întregi de eternitate
- Spiritele mari sunt protejate, de regulă, de o centură de frig și de indiferență.
- Geniilor le este, de regulă, frig, pentru că stau spânzurate de piscuri.
- Oale și ulcele vom ajunge toți. De Oboga sau Horezu numai unii.
- Dintr-un biet chiriaș antum, a devenit ditamai patron de casă memorială.
- Din unele vieți nu rămân decât cumetriile clipei.
- Unii au impresia că le vor ieși picioarele afară din Pantheon.
- Pe soclu te lasă în pace dușmanii. Dar te găinățează ciorile și vrăbiile.
- Există scriitori care nu reușesc să se provincializeze decât după ce vin în Capitală.
- Genial a fost autorul primului vas de lut. Urmașii lui au fost olari.
- Aspirațiile spre sublim și eternitate ne-au răpit liniștea patrupedă.
- Priviți cu atenție bibliotecile! Câtă luptă pentru fiecare centimetru de raft!
- Are timpul un excepțional simț al măsurii. În unii trage cu tunul, pe alții îi doboară cu praștia.
- Și-a aruncat manuscrisul în foc. Cel puțin câțiva vor crede că a fost o capodoperă.
- Sper să se găsească leacul tuturor bolilor. Este singura mea șansă de a deveni nemuritor.
- În privința celebrității, mai am o singură șansă: să ajung manechinul unui pictor renumit.
- Celebritatea se alterează uneori mai repede decât brânza.
- Accesul spre glorie este, probabil, cea mai zgomotoasă întreprindere umană.
- Tot mai mulți oameni sunt tentați de scurtătura vicleană spre podium.
- Sfaturile antume sunt gelatinoase, gonflabile chiar.
- Fără promisiunea gloriei, arta ar fi dispărut dinaintea dinozaurilor.

- Copleșitoare moștenire când ești fiu ori nepot de statuie.
- Eternitatea este insistent curtată și de conchistadorii clipei.
- Misiunea geniilor e să înalțe ștacheta spirituală a contemporanilor și a urmașilor lui.
- Pe unii creatori timpul i-a stors atât de tare, că nu a mai rămas decât geniul din ei.
- Nici oamenii de geniu nu pot rata întotdeauna paranoia.
- Când sunt contemporani, oamenii de geniu reacționează, unii față de alții precum păunii.
- Noi, românii, suntem înșurubați în univers prin speranța fără de sfârșit a lui Brâncuși.
- Capodoperele se spală pe mâini cu ifosele timpului.
- Scrie mai puțin, maestre! Cum ai să te cari cu atâta maculatură la Judecata de Apoi?
- Prima grijă a generației tinere e să dărâme statuile înaintașilor.
- Orice geniu are coasta lui de drac.
- Scriitorii de mare talent își trag în nemurire și dușmanii.
- Ghipsul vindecă, bronzul immortalizează.
- După ce ajung celebri, unii oameni își recuperează somnul chiar în ședințele omagiale ce le sunt dedicate.
- Geniile greșesc întotdeauna secolul în care apar. Imbecilii, în schimb, se simt oricând ca în sânul lui Avraam.
- Marii creatori își vântură visurile pe claviatura eternității.
- Încep să semăn cu Picasso! Văd pe stradă numai oameni dezmembrați de grijile lor și de indiferența celorlalți.
- Din politică, orgolioșii pleacă ori în mausoleu, ori în groapa comună.
- Ne străduim din răspuțeri să nu murim în cei care rămân.
- Talentul ți-l dă Dumnezeu. Transpirația trebuie să ți-o produci singur.
- Celebritatea vine când vrea. Și stă cât o rabdă timpul.
- Spre oceanul eternității unii pleacă în transatlantice de lux. Alții așteaptă câte o scândură rătăcită pe care să o încalce.
- Nu există celebritate în care să nu încapă și puțină caricatură.
- Ești celebru când și cel care te scuipă devine peste noapte cunoscut.
- I se întâmplă uneori chiar gloriei să miroase a parșivenie.
- După moarte, sufletul ia calea înfricoșatului neant, în timp ce nemernicul trup se lăfăie prin cavouri, mausolee ori piramide.
- Și imbecilul, dar și geniul sar din gramatica speciei.
- Se mai înmulțesc și geniile. Dar sporul demografic este asigurat de epigoni.

(continuare în pag. 15)

- După câteva secole, închrâncenatele evenimente istorice capătă iz de telenovelă.
- Din sevele rusești, Nichita Stănescu nu a moștenit numai setea de votcă, ci și aburii rafinați ai mării poezii.
- La adolescență, toți avem impresia că suntem geniali. Imbecilii însă își păstrează această convingere toată viața.
- Groaza de anonimată ne-a luat în primire încă din buza peșterii.
- Oamenii superiori sunt și foarte politicoși. Se urcă singuri pe cruce.
- Drumurile bărbaților spre culmi sunt străjuite de semafoare feminine.
- După parastasul de 40 de zile, multora dintre noi posteritatea nu ne mai aduce nici un omagiu.
- Cucuta a vitalizat gloria lui Socrate.
- Merită să muncești toată viața pentru un bust. Chiar dacă posteritatea te va scăpa de apăsarea lui.
- Cerșim favorurile capricioasei eternității, deși suntem fascinați de farmecul efemerului.
- De obicei, bustul înmugurește în om sub formă de cucuie.
- Suntem egali la poarta cimitirului, nu și la ușa posterității.
- Celebre nu sunt textele din manualele școlare de literatură, ci acelea fredonate prin cârciumi.
- Groapa comună – acest Pantheon al nedreptăților soartei.
- Cu timpul, marile umbre devin torțe.
- Chiar dacă mori de hemoroizi pe front, tot erou ajungi.
- Statuile făcute din bălegar put.
- Nu-mi trebuie statuie. Mă mulțumesc cu un bust. Ca să nu mă poată lovi posteritatea sub centură.

Două noi premii literare, pentru V. Ghica

Recent, scriitorul tecucean a primit, la Festivalul Internațional de Creație literară "Titel Constantinescu" de la Râmnicu Sărat, Premiul "Al. Deșliu" instituit în memoria publicistului și scriitorului focșănean cu acest nume, premiul a constat în editarea volumului de aforisme „Insomnii peștrițe” semnat de V.Ghica. La manifestarea inițiată și coordonată de scriitorul C. Marafet au participat 60 de scriitori din diferite zone culturale ale țării.

Au mai fost premiați și alți autori români stabiliți în: Canada, Scoția, Franța.

În cadrul amplelor manifestări reunite sub genericul „Toamnă bacoviană”, V. Ghica a primit un alt premiu „Pentru recunoaștere internațională” oferit de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Bacău. Este vorba despre volumul de aforisme „În ghearele râsului”, care a fost tradus și publicat, în ultimii doi ani, în Franța, Liban și Spania. La Beirut, volumul a apărut în 3000 de exemplare (în regia gazdelor) și a fost prezentat la Forumul Asia-Europa și la Congresul criticilor și istoricilor literari din țările arabe.

La gala băcăoană, au mai fost premiați scriitorii: Petre Isachi, N. Scurtu, Lucian Vasiliu, Adrian Dinu Rachieru și acad.M.Cimpoi. Au participat la festivitate: acad N. Dabija, acad. Valeriu Matei, acad. Vasile Tărățeanu, Th. Codreanu, Calistrat Costin și alți cca.200 de scriitori din țară și din afara ei.

Mihaela POPA

Aforismele călătore ale lui Vasile Ghica

Scriitorul tecucean a publicat volume de poezii, proză satirică, proză ultrascurtă, aforisme. A debutat ca epigramist în 1980, în antologiile publicate de Cubul Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu” din București, pe care l-a frecventat până în anul 1986. A fost remarcat de renumitul critic și istoric literar Șerban Cioculescu în două articole publicate, mai întâi, în România literară, apoi în vol. Itinerar critic, vol. 3 (1983). Aforismele lui au fost publicate în limbile: engleză, franceză, italiană, spaniolă, turcă, arabă, poloneză. Figurează în: Antologia aforismului românesc contemporan (Torino), Prix littéraires (Beirut), Torino in Sintesi, pe site-urile Cultura Romena și citatopedia.ro. A fost distins cu premii literare la: Bacău, Beirut, Torino.

Volumul „În ghearele râsului” a avut o impresionantă carieră internațională. A apărut la Paris, Beirut și Madrid. În Liban, cartea a apărut în 3000 de exemplare și a fost prezentată la Forumul Asia-Europa și la Congresul criticilor și istoricilor literari din țările arabe. Recent, autorul a fost distins cu Premiul „Al. Deșliu” la Festivalul Internațional de Creație Literară „Titel Constantinescu” de la Râmnicu Vâlcea și cu Premiul Pentru recunoaștere internațională acordat de USR, Filiala Bacău.

Despre aforismele lui V. Ghica, Marcelle Al-Achkar, critic literar (Liban), spunea: ”V.Ghica are multiple neliniști. De aceea ne conduce spre marile idealuri pornind de la problemele noastre obișnuite, trecându-ne prin artă, istorie și politică, destin și moarte, fără a uita umorul”.

Mihaela TUDOR

Constantin BEJENARU-BECO

Tănase Carașca- PARODII ALTERNATIVE

Poetul Tănase Carașca îmi place mult pentru că este un parodist din tagma, ca să zic așa, lui Topârceanu și Ranetti.

Prin cartea sa „**Parodii Alternative**” (Editura Harvia, Tulcea), se manifestă ca un acrobat al spiritului ironic care merge pe *puntea Ludicului* și cade mereu, când într-o parte, când în alta, plin de haz și de dramatism totodată.

Poeme pline de umor și extrem de actuale precum: „Furăciuni”, „Psihoefect”, „Negociere”, „Americăneasă”, „Emancipare”, și „Românisme” atestă cu asupra de măsură faptul că deseori rafinamentul ludic al autorului stinge paroxismul. Prin „**Parodii Alternative**”, Tănase Carașca demonstrează că în cazul său este vorba de talent și virtuozitate. Și așa spune eu, de seriozitate, pentru că și ludicul cere seriozitate. Rezistența acestei cărți vii de parodii mai mult sau mai puțin alternative, ține de cantitatea de suflu vital pe care i-o transmite autorul, respectiv Tănase Carașca, poet cu o voce distinctă de profundă originalitate în arealul cultural-spiritual nord dobrogean și nu numai.

În superbissimul poem „Continuitate” autorul se definește pe sine, cu o ștregărie funciară care se vădește în juxtapunerea imaginilor doar tangente la un dramatism asumat: „*Priviți, eu încă-s fotogenic/ Chiar dacă nu mai sunt frumos/ Și pe ascuns surâd ironic/ Când mă mai dau măreț, stufos*”. Poetul are nu o dată un aer contaminat de voioșie, de militar în termen bine dispus ce-și fredonează și exhibă disponibilitatea: „*Toderaș s-ntoarse-ndată/ -Te-o trăsniț, sau răzi de mine?! Când văzu că soacra-i moartă/ Spuse:- No, acu e bine!(Bine-i, No!).* În hieraticul poem „Obsesie”, marcat de un rictus de gravitate ce înlocuiește surâsul, apare o perspectivă coșmarească a unui final de epocă, în imaginar și cadente dantești. Prin aceste versuri „monahale”, Poetul face o încercare de solemnizare a tehnicii sale mergând până la resuscitarea sacerdotă-patetică a discursului liric: „*Îl măcina un gând pe cetățeanul Denis, / Un om plin de credință corect, cinstit, curat: / De-ajungi în Raiul Veșnic, se joacă oare tenis? / Și ca să afle, merse săn-trebe la prelat...*”; „*-Eu știu acum răspunsul, chiar dacă l-am aflat / Cu greutate multă, și-l spun domnule Denis. / Însă legat de asta, am două vești de dat: / Prima ar fi cea bună, că-n Rai, se joacă tenis. / Însă a doua veste,*

amice tenisman, / Ți-o spun, nu e prea bună, dar asta e și-o jur. / Măine începe-n Rai turneul din ăst an/ Iar dumneata participi și chiar din primul tur!”.

Anvelopa feerică a unor poeme ca: „Judecată”, „Inventivitate”, „Milostivenie”, „Revelație”, „Secretomanie”, „Autopomană”, „Filozofică”, „Publicitate”, și „Test” face plauzibilă ipoteza unei transfigurări deliberate a realității sumbre de care autorul este cu prisosință conștient.

În alte poeme precum: „Dragoste cu modificări”, „Cine spală vasele”, „Zoonumăr”, „Conjugală”, „Secura și nevasta”, „Măgarii”, „Primarul”, „Repetabila încălțare”, „Porcul și măgarul” și „În caleașcă”, fantezia dizlocă subiectele, umplându-le cu delicatețuri ingenioase, cu suavități bine puse la punct prin procedee ale insolității. Lor li se alătură și nu o dată li se substituie dispoziții disociative ce se lasă cu constatări incisive.

Avem a face cu o satiră ce aderă la specificul poeziei lui Tănase Carașca deoarece vizează existențialul habitual al acestuia: „*De răsfoiți prin parodii/ Va dau un sfat de perspectivă:/ Să fiți dispuși întreaga zi,/ Citiți câte-o alternativă.*”

Așadar salutăm cu bucurie apariția „**Parodiilor Alternative**” în arena editorială tulceană și națională, convinși, ca și autorul acestora „*că-n viață rămâne doar ce lasă OMUL*”.

Emilia MULLER

AVENTURI DE EXCURSIONIST – „CONSTANȚA”

(fragment)

A doua zi dimineată, Cosmin se prezentă la ora stabilită. Trase de ușa restaurantului, dar aceasta era închisă. Se uită pe geam și văzu câteva siluete. Bătu ușor în geam. O ușă se deschise și o domnișoară roșcată, scoase capul, având un aer ușor deranjat.

-La 9 deschidem. Nu vedeți că avem programul afișat?!

-Păi, eu sunt Cosmin, colegul nou.

-Aaaa, de ce n-ai zis așa?! Și expresia i se schimbă repede, arborând un zâmbet larg. Eu sunt Cami. Hai, intră. Lume, ne-a venit carne nouă! El e Cosmin. Hai, îndrăznește, nu mâncăm! El e Sorin, bucătarul. Ea e Geta, ajutoarea de bucătar. Ralu, Mirela, Radu și Cristina sunt ospătari. Eu sunt ajutor de ospătar, ceea ce vei fi și tu de astăzi. Deschide larg urechile și bagă la cap, iar nimeni nu va avea nimic cu tine.

Cosmin se uita la mica făptură, ce părea că fugise de pe băncile generalei, turuind de zor. Toți ceilalți o priveau amuzați și, din când în când, se uitau și la Cosmin.

-Azi vei sta mai mult pe lângă mine, să te învăț meserie, zise Radu, care părea să fi fugit de pe aceleași bănci odată cu micuța Cami. Numai ochii mari și verzi îi trădau o anumită severitate. Să știi că scrie pe contractul tău de muncă faptul că prestezi opt ore de muncă, însă ele sunt, de fapt, mai multe. Venim cu o oră și jumătate înainte de program, să facem curățenie și să aranjăm sala, și stăm până la doisprezece, sau mai bine zis, până la plecarea ultimului client. O să-ți fie greu la început, dar apoi te obișnuiești. Ai mai lucrat?

-Nu, niciodată, zise Cosmin.

-Oo, un boboc! Hai să te învăț lucrul cel mai important. Bănuiești care e? Și ceilalți îl priviră amuzați pe Radu.

-Nu, răspuse Cosmin.

-Cafeaua de dimineată, înainte de începerea programului. Vezi mașinăria aia. Acolo își face Cristina veacul. Ea e și un pic barmaniță. Te va învăța ea s-o folosești. Dar acum fac eu cinste. Ce fel de cafea bei?

-Cu lapte și zahăr, răspuse Cosmin.

-Vine, băiatu’.

-De unde ești? îl întrebă Sorin.

-Din Târgoviște.

-Măicuță, te-aș întreba, unde e Târgoviștea, îngână Sorin. Ceilalți râseră.

-Avem un cântăreț printre noi, zise râzând Cristina, și ne mândrim cu el. Tu cânti?

-Am o voce de balama neunsă, zâmbi Cosmin.

-Fii fără grijă, noi, aici, avem mult ulei, râse Mirela.

Cosmin se destinse. Fusese foarte încordat,

gândindu-se că nu-l vor plăcea. Auzise el de la Viorel că erau de treabă colegii, însă nu poți ști niciodată. Radu îi explică cu răbdare cum se făcea un *mezanplas* (cică venea din franceză), cum se lua o comandă, cum se turna vinul și cum se purtau farfuriile. Ba chiar îl învăța să ducă vreo trei farfurii deodată cu aceeași mână. Și tocmai când se bucura că a învățat, Radu i-a arătat că el putea duce cinci.

-Ceva spre care să tinzi, Cosmine, râse Radu.

-Da, asta zic și eu că-i un țel, zâmbi Cosmin.

-Mi-a zis Viorel că ai nevoie de bani.

-Da. M-a furat una ieri în autobuz și e urgent să returnez suma furată. De abia atunci Cosmin realizează că nu o anunțase pe maică-sa. Avea să o sune de îndată ce se elibera nițel. O să-i explice. Și până la urmă, va fi mândră de el. Uite, e responsabil și lucrează. Nu-și doreau ei asta?!

-Nașpa. Nu e prima dată când aud despre furturi în autobuz.

-Mda, eu nu înțeleg oamenii ăștia care fură.

-Ei, zise Radu, sunt unii care chiar au motive, deși nu le țin partea. Însă alții...

-Să muncească, nu să fure, zise Cosmin, iar tonul lui se înăspri ușor.

-Munca nu e deloc ușoară. Uită-te la noi, ospătarii, muncim greu și mulți ne iau de sclavi, dar ai să înveți să-i ignori. Atâta îi duce capul! Deh, economia asta de piață nu mai e ce era odată. Acum trebuie să muncim mai mult că să ne putem permite ce ne permiteam odată, oftă Radu.

-Cică e, de fapt, invers, zise Cosmin.

-Ei, na! Cine zice asta?

-Bertrand Russell.

-N-am auzit de ăsta. Cine e?

-A fost un mare filosof, printre altele, răspuse Cosmin.

-Aoleu! Să n-aud de filosofi. ăștia vorbesc în dodii, fără vreo experiență de viață.

-Nu, ăsta chiar a știut ce zice, răspuse hotărât Cosmin. Russell susținea că tehnicile moderne pot fi folosite pentru a diminua corespunzător numărul de ore lucrate, de exemplu de la opt la patru ore.

-Aha, și Radu deveni interesat. Păi și cum așa?

-El zicea că dacă s-ar încerca reducerea orelor de muncă, ar rămâne suficiente resurse pentru toată lumea, iar în plus, n-ar mai exista șomaj pentru că cei care lucrează prea multe ore, ar da din surplusul lor celor fără muncă. Și deci ar fi un echilibru pentru toți. Iar oamenii ar avea timp să petreacă alături de familia lor, să-și dezvolte aptitudini pe care și le bănuiesc, să învețe lucruri noi etc.

-Mda, nu sună prost ideea ta.

-Nu e a mea, zâmbi Cosmin. E-a lui Russell.

-Așa, a lui Russell ăsta. Păi, și de ce nu se fac presiuni să se facă schimbările ăștea?

-Păi, tocmai că se fac presiuni să nu se facă.

(continuare în pag. 18)

-Crezi?! Și cine le face?

-Russell susținea că cei cu averi erau de părere că dacă ar proceda așa, săracii n-ar ști cum să-și administreze timpul liber.

-Da, bogații ne cred pe toți idioti. Când burta ți-e plină și gâfâi de prea binele pe care ți-l asiguri cu prostimea care lucrează pentru tine, cum să vrei să-i lași pe proști liberi?!

-Cam asta zicea și Russell, rânji Cosmin.

-Aristotele, zise Radu după o pauză, tu ești periculos.

-De ce zici asta, Radu?

-Păi, ai venit printre noi de câteva ore și deja mă faci să mă gândesc la revoluție.

-Ce revoluție?! Oamenii trebuie să știe ce opțiuni au, zise ușor revoltat Cosmin.

-De acord cu tine, Cosmine. Dar vezi tu, noi discutăm acum despre ideea asta frumoasă de libertate, de a avea timp și pentru altceva decât muncă, și apoi rămânem aici ore în șir, cărând farfurii dintr-o parte în alta, iar bietele noastre picioare vor fi frânte la final de zi. Spune-mi mie, cum o să te ajute gândul libertății, când simți că ziua de lucru nu se mai sfârșește?! Vei fi precum condamnații la moarte.

-Cum adică?

-Păi, știi care e lucrul cel mai îngrozitor care i se poate întâmpla unui condamnat la moarte, nu?

-Ă, execuția, răspuse Cosmin.

-Nu. Să-i dai speranțe că nu va fi executat.

Cosmin tăcu.

-Hai, lasă, Aristotele, că ne descurcăm noi, îl bătu Radu pe umăr. Mă duc să iau comanda de la masa doi și apoi te trimit pe tine să faci *mezanplas-ul*, să vedem cum te descurci la ospătărie, că la filosofie suntem buni cu toți, și-l bătu ușor cu mâna pe umăr.

După câteva minute, Radu se întoarse cu comanda. Cele două doamne de la masa doi comandaseră ciorbă și felul doi. Cosmin luă tava cu sosuri, tacâmuri pâine și oliviera și se îndreptă către masă.

-Ți-am zis eu că am făcut bine să venim în iunie la mare! Nu e căldura aia insuportabilă și nici aglomerație ca la nebuni.

-Da, ai avut dreptate. Și să știi că am făcut bine să nu-i spunem Ceciliei că mergem la mare. Ar fi venit iar cu prietenii ăia ai ei cu bani, să ne scoată ochii că suntem sărăntoace.

Cosmin puse oliviera în mijlocul mesei. Salută din cap cele două femei, nedorind să le întrerupă. Doar una din ele îl privi, și asta cu repeziciune, de parcă ar fi fost un afiș publicitar trecând de la dreapta la stânga. Cosmin se simți depersonalizat. Obişnuia s-o ajute pe maică-sa atunci când le veneau musafiri. De când spărsese vasul de ciorbă preferat al maică-si, ea nu-i mai încredința nimic valoros. Îl trimitea cu pahare de apă, tacâmuri, șervețele, castronașe mici cu sosuri, scobitori sau ștergere pentru musafiri.. Iar de fiecare dată cineva îi spunea mulțumesc, fără nicio explicație. E drept, era de datoria lui să pună *mezanplas-ul*, dar nu i-ar fi stricat un mulțumesc din partea celor două femei. Avea dreptate Radu să creadă că unii tratau ospătării ca pe niște servitori.

Aranjă tacâmurile începând cu doamna care nu se uitase la el, o doamnă cu părul blond oxigenat și tapat.

Îi puse șervețelul în partea dreaptă, apoi așeză lingura, furculița și apoi cuțitul. Tava se simțea deja mai ușoară. Zâmbi în trecerea prin spatele doamnei, când reuși să admire prin coafura tapată tacâmurile aranjate de el. Ajunse în dreptul femeii care-l privise. Era șatenă, mărunțică și purta o bluză vaporosă cu mâneci largi. Nu-i plăceau astfel de bluze. Le găsea bătrânești, cum ar fi spus maică-sa. Așeză șervețelul alb în partea dreaptă a doamnei. Cu mâna dreaptă, ridică de pe tavă lingura, furculița și cuțitul. Aranjă mai întâi lingura, apoi furculița, dar când să pună și cuțitul, acesta îi alunecă din mână căzând cu o ușoară bufnitură în geanta deschisă a uneia dintre doamne, aflată pe scaunul de lângă. Pentru o fracțiune de secundă, Cosmin rămase nemișcat. Așteptă o reacție din partea unei dintre ele sau chiar din partea amândurora, însă erau atât de implicate în conversație, încât nu auziseră nimic. Îi era rușine să le întrerupă, gândindu-se că o vor lua drept ofensă. Dar cel mai mult, se rușina să admită că a scăpat cuțitul într-una din genți. Acționase atât de repede, încât realizează ce făcuse când deja ajunsese în bucătărie cu tava goală. Băgase mâna repede în geantă și apucase de vârful cuțitului. Odată scos, îl așeză pe șervețel și dispăru.

Când a intrat în bucătărie, respirând sacadat, era sigur că avea să audă strigăte în spatele lui. Dar era liniște. Atât de liniște cât poate să fie într-un restaurant la ora unsprezece dimineața. Aceeși liniște care făcea să-i curgă broboane de sudoare pe spate și pe frunte.

-Ești bine, Cosmin? Îl întrebă Sorin, văzându-l așa de palid.

-Ă? Da, da, sunt bine, băgui Cosmin.

-E foarte bine! Intră Radu în bucătărie. Cosmin, mă ajuți, te rog, să aduc ceva din spate.

-Sigur, zise Cosmin.

Trecură prin bucătărie și ajunseră în fața ușii camerei de depozitare. Radu vorbi șoptit.

-Tu nu ești sănătos, Cosmin! Puteau să te prindă cu mâna în geantă și ce ai fi zis?! Că recupe-rai cuțitul? Puteau să zică apoi că le lipsesc milioane, chiar de nu le-ar fi avut niciodată în geantă, și cum ai fi dovedit că nu le-ai luat?

-Deci m-ai văzut! Zise Cosmin, lăsând privirea în jos.

-Da, și din fericire pentru tine, se pare că doar eu. Niciodată, niciodată nu te atingi de lucrurile clientului. Poate să ardă. Înțelegi?

-Da, răspuse spășit Cosmin.

-Altfel, o să te usture rău.

-Mulțumesc Radu!

-N-ai pentru ce. Viața e grea, Aristotele. Nu căuta s-o faci și mai grea.

...

-Că tot ziceai tu de hoți. Ei bine, mai devreme ai vrut și tu să verifici cum e, băgând mâna în geanta unei femei. A căuta sau a nu căuta cuțitul? Acesta-i întrebarea! Zise Radu, depărtându-se, iar râsul lui răsună secunde bune în urechile lui Cosmin.

Ignatie GRECU

POEZIA

Un înger a trecut vâslind pe sus
Precum o rază, fluture în geam,
Lăsând în ochi un licăr de mărgearn
Și-n inimi o dulceață de nespus.

DE TOT AURIE

O frunză cu zimți
taie în două
nalt cerul. Presimți
un glas: Pace vouă!

Lin, pasul o calcă,
aproape o sfarmă.
Minuscula algă
nu poate s-adoarmă.

Nimeni nu-ntreabă:
- Ce poate să fie?
De tot aurie
apune în iarbă.

Visează de-acuma,
uitată un timp,
până ce bruma
îi pune un nimb.

CA FRUNZA

Geamuri aburite de lacrimi de ploi.
Vântul – o pasăre căzută între foi

Întinde aripile lungi de fior.
Înălțimile te cheamă. Fă-te ușor !

Ca frunza ce moare gata de zbor !

CULEGĂTORI DE RÂND

Cu palme bătucite de corvoadă
Au cules azurul din livadă
Și-n coșuri înalte, de nuiete,
L-au așezat cu grijă, anume,
Ca să strălucească-n lume
Peste bucurii și peste dureri,

Luceferi binefăcători și stele.
Azurul atâtor dimineți și seri !...

SE-NTOARCE TOAMNA

Scârțâie alene carul vechi cu boi.
Lângă râu o salcie suspină.
Se-ntoarce toamna iar la noi.
Pune-n pajiști corturi de rugină.

Greierii în iarbă toacă-a priveghere.
De atâta vreme zimții nu s-au ros !
Strălucesc pe ramuri prăzi aurifere
Cu-nveliș subțire și cu miez gustos.

Berzele-au plecat demult, demult. Cu ele
Tânguioase șiruri de cocori.
Noaptea cerul împodobit cu stele
Arde ca un policantru până-n zori.

Latră un câine depărtat. Mă latră
Tot pe mine cel plecat demult din sat.
Vântul lin zvonește și pe-o piatră
Frunze, una după alta, au sunat.

Toate s-au schimbat cu vremea.
Dar, privește:
Numai luna a rămas la fel.
Răsărind, cu aur poleiește
Dealul, o cetate, norul, un crenel.

Buciumă a jale nesfârșită-o goarnă.
Inima rănită-n om tresare.
Dorm pădurile adânci în iarnă
Fără cântec, fără șopot de izvoare.

Nu se-aud tălângile cum sună ?
Fluierul cum picură în crâng ?
Mă opresc pe dealuri rezemat de lună,
Potopit de visuri, mă întorc și plâng !

FII IESLE-N BETLEEM

Fii iesle-n Betleem, săracă,
În care Maica Domnului, iată, vine
Să-și culce Pruncul abia născut.

Fii simplul, cald, firescul așternut
Pentru mânușile Lui divine.

Fii răsuflarea vitelor de pază.
Privirea lor oarecum mirată,
Dar blândă, cum se cuvine lor.

Căci știe Domnul inima curată.
Venind, Își face-n ea sălaș nemuritor !

Floarea CALENIC

NEVOIA DE POEZIE

Într-un secol în care mulți oameni s-au îndepărtat de poezie, în Tulcea se scrie, se publică. Frecvent au loc lansări de noi cărți, proză sau poezie, evocări istorice sau memorialistică.

În peisajul literar dobrogean, scriitoarea Elena Netcu este o prezență de mare valoare, pregătirea sa filologică, experiența de vârstă oferindu-i un atu.

Acest volum de poezii, "Vânzător de amintiri", adună creații lirice selectate de autoare din celelalte apariții, criteriul emoțional fiind evident. Noi, cititorii, asimilăm cu mare bucurie poeziile alese, înțelegând că pentru poetă creația lirică a devenit un mod de existență.

Omul trebuie să-și găsească un refugiu unde să poată fi el însuși. Unde oare e posibil acest lucru dacă nu în poezie? Simțim sfiala poetei în a-și exhiba trăirile, dar și bucuria că are harul de a o face într-un mod atât de elevat.

Aflată în această etapă a vieții când omul devine "vânzător de amintiri", poeta Elena Netcu pune în poezie tot ce înseamnă viață, toată bogăția sufletească pe care i-o întreține universul în care trăiește la Isaccea.

De la o primă lectură vom observa o exprimare directă a frământărilor sufletești personale, poeta permițându-ne cu generozitate să intrăm în universul infailibil al poeziei sale. Găsim aici iubire pentru oameni, iubire pentru un partener dintr-o etapă a vieții, iubire pentru natură, iubire pentru existența omului în această lume vegheată de Dumnezeu.

Parcurgând titlurile, vom regăsi frământarea creației pentru cuvânt, cuvântul generator de sensuri, de iubire a tot ce înseamnă viață.

Volumul din 2011 are ca titlu "Cavalerul cuvintelor", acum vom găsi titluri semnificative: **Galopând în jurul cuvintelor, Ne încetăm în cuvinte, Râvna cuvintelor, Cuvinte – boabe de piper, Cuvintele ca aripile, Cuvintele tale.** Așadar, la început a fost cuvântul.

Iubirea, în formele ei diverse, este o temă preferată a poetei. Generoasă, își trimite sufletul ambasador spre omul iubit: *Așterne-mă/ În căușul timpului/ să aprind în fiecare zi/ câte o secundă pentru tine./ să-i fie cald inimii tale (În căușul timpului).*

Prin iubire își dorește intrarea în eternitate. De altfel, timpul, mai ales dimensiunea lui trăită cu oarecare teamă generatoare de tristețe, reprezintă un leitmotiv al creațiilor din acest volum. Prezența unor cuvinte precum: *clepsidră, ceas, clipe, secunde*, demonstrează trimiterea permanentă spre tema timpului.

O regândire a trecutului, o revizuire a unor evenimente care i-au marcat existența reprezintă o frământare lirică care ne emoționează.

Poeta își dezvăluie fragilitatea în fața vieții, a timpului, a destinului, în fața iubirii. Dorește să fie ocrotită: *Ascunde-mă, pădure./ Când scapără cuvântul/ Și frunza ta mă-ndure/ Când îmi umbrește gândul (Ascunde-mă pădure).*

Impresionantă în acest volum este sugestia permanentă a celor două vârste: cea reală, a ființei fizice, și

cea sufletească. De o parte este omul supus timpului, așteptând sentința "în procedură de urgență", ființa împovărată de tristețe așa cum apare în "Vânzând tristețe la pahar" sau în "Tristă tăcere". Pe de altă parte, este sufletul încă tânăr, tânjind "să mai muște din vreme"; „Mușcăm cuminți din vreme/ Ne bucurăm... mai cade câte o frunză/ Câte un an / Mușcăm în fiecare zi/ Din vreme... (Mușcăm din vreme).

Timpul se scurge însă, oricât încearcă poeta să-l parcurgă, să-l facă să nu mai alunece. Timpul "o crește în neîntoarcere la puritatea ierbii" Sufletul poetei este însetat de cunoașterea esenței vieții, e însetat de *Necuprins: "Mi-a mai rămas ceva din vis/ Să-mi scânteie pe vatră plânsul/ Mi-a mai rămas ceva din mit/ Să-ncerc vâslind iar Necuprinsul" (Vâslind Necuprinsul).*

Omul e trecător prin lume (emoționantă poezie dedicată pictorului Gasser Gunter Forst), omul rătăcește printre clipe asemeni lui Don Quijote, omul trăiește printre anotimpuri, descinde din ploile toamnei, ei îi cresc brațe, se contopește cu pădurea cu arborii care "au ochi", își îndreaptă privirea spre cer, devine pasăre. Uneori ne trimite spre mitologie, amintindu-ne de Prometeu, de calul năzdrăvan din poveste sau de singuraticul Albatros.

Creatoarea imploră să-i fie dată odihna mai ales a sufletului: "Îmi vii tu, suflete trudit,/ Să stăm la cină față-n față, Tu nici nu știi de ești iubit/ De cine oare și-n ce viață!" (**Oprește-te, suflet trudit**).

Asemeni lui Lucian Blaga în "Mirabila sămânță", poeta **Vânzătorului de amintiri** simte pulsul naturii, ridică elogiul pământului germinator, ierbii care încolțește, lanului de grâu în care șerpuiesc constelații de flori, se contopește cu miriștea din care își dorește să renască, se apropie prin iubire de cer, își măsoară bucuriile și tristețile după culorile curcubeului în care se regăsește și în care vrea să rămână.

Valoroasă prin scrierile pentru copii, prin romanele *Lenka* și *Umbrele din Valea Rece*, poeta Elena Netcu dovedește în creația lirică o sensibilitate profundă care ne atinge sufletul. Nu e poezie care să nu fie percepută în esența ei la o primă lectură. Ea trebuie să fie recitată! Ne vom regăsi mereu în aceste creații!

desen de Paul Sân-Petru

Lucia PĂTRAȘCU

SONETE SUB ACOPERIRE de Vasile MANDRIC

Epigramist, ziarist, poet, membru al Cenaclului Literar „Mihail Sebastian” și al Cenaclului Umoriștilor „Ștefan Tropcea” din Brăila, Vasile Mandric a publicat alte patru cărți: „Eli lama sabactani” (2001), „Spațiu răsturnat” (2014), „Sonete” (2015), „Aventura secundeii” (2016).

Volumul de versuri **Sonete sub acoperire**, semnat de domnul **Vasile Mandric**, publicat la Editura Istros - Muzeul Brăilei „Carol I”, Brăila, 2015, cuprinde în cele 64 de pagini un melanj de poeme, toate îmbrăcate în haina sonetului. Sigur că titlul cărții ne suscită o oarecare curiozitate. Sonete...sonete...Dar de ce sub acoperire? Apoi, deslușim taina. Așa cum spuneam și altădată, acest creator cu dublă personalitate lirică, (doar îi cunoaștem deja spumoasele epigrame, alături de grațioasele și, totuși, impetuoasele sonete!), se prefacă a se juca aici, însă temele abordate au o rezonanță adâncă.

Nu știu cum fac unii condeieri, dar se învârt mereu în jurul unor coordonate temporale, mai ales atunci când în viața lor, la fel ca poetul Vasile Mandric au agonisit, **...așa trecutului, în câteva gheme**” (*Ascultarea tăcerilor*, pag.41), așa cum spune autorul însuși. Și astfel, acoperindu-și versurile sub umbrela unui *Sonet*, pana autorului strigă...Strigă, în primul rând, după *Timpul* ce plănuește să-i încurce cărările. Ca într-un *“joc în doi”* (inegal, desigur!), autorul intră în șotronul timpului, conștient fiind, totuși, că el, omul, va fi marele perdant: **“Mileniul o să vină pentru unii, / Căci Timpul oarecum e foarte lung / Și-n focul meu, de-acum se sting tăciunii.”** (*Simfonia timpului*, pag. 45).

Cu o interioritate purificată prin înțeleptirea venită odată cu trecerea anilor și cu unele posibile împiedicări de pas, neașteptate și nevoite, autorul spune: **“Cum toată viața-aproape mi s-a scurs”** (*Scrisorile*, pag 17), **“Iar anul meu încape-n săptămână”** (*De ce?*, pag. 16), **“Căci iarna a sosit de mult la tâmplă / Și-am cam umplut caietul de poeme”** (*Căutări*, pag. 55). Iată de ce poetul Vasile Mandric simte dureros comprimarea timpului rămas, după ce își recunoaște o viață plină de trudă, în care, ca un meșteșugar autentic, a măsurat slovele: **“Tot blestemând speranțele pustii / Himere-arzând cu smirna din cătuie”** (*Remember*, pag. 33), a ales modele: **“De ce scriu eu sonete precum Haine, / Ca Goethe fac catrenele sprintare...”** (*Sonet de decembrie*, coperta IV), a întocmit croieli: **“Am scris o viață, parc-am tras la ham...”** (Rost, pag. 49), a tăiat ceea ce nu i s-a părut promițător: **“...Versurile gem și plâng a pustiu, / Prin poeziile aruncate la coș.”** (*Eboșuri*, pag. 15) și a sfârșit prin a-și publica volumele de poeme.

A făcut toate acestea pentru a izvodi frumuseți rimate, urmându-și chemarea: **“...Cuvântul mă strigă și vreau să-i răspund...”** (*Viața*, pag. 10), asumându-și totodată menirea de a se păstra în rândul celor hărăziți cu meșteșugul scrisului: **“Am vrut ca Nemuirea să mă coasă / Cu-acest Sonet, când plec în altă lume!”** (*Adagio*, pag.13). Pentru că a trecut și trece încă prin viața creației ca printr-un labirint al încercărilor: **“Iată vine Toamna și sunt obosit / Speranța trece mai rar pe la mine...”** (*Anotimp*, pag. 31), încercări incitante, unele și istovitoare, altele: **“În-tr-un catren mai flutur o-ntrebare, / Ca să-mi ascund**

durerea în cuvinte” (*Sonetul de seară*, p.20), care, la un ipotetic bilanț al unora, ar putea părea suma unui eșec literar, concluzie eronată, ce va conduce către lehamitea autorului: **“Când barca de-acum o ia în derivă, / Cuvintele-n gură au gust de colivă...”** (*Eboșuri*, p.15).

Dar poetul Vasile Mandric are perseverența unui creator care știe ce face și, mai ales, cum face: **“Azi prietenul Sonet mi-a dat un rost, / Dușmanii-s orăviți cu-al lor venin, / Că-n umbra de sonet am adăpost”** (*Prietenul ascuns*, p.27), iar temele poemelor sale sunt diverse: ori este vorba de atitudinea socială, ori întâlnim adevărate dedicații adresate personalităților literare (Eminescu, Ovidiu...), ori un fel de șarje amicale cu care se implică în jocul parodiilor din revistele de specialitate. Nu-și uită nici colegii de cenaclu! Deasupra tuturor acestor teme este propria existență, trecerea timpului și nevoia intrinsecă de a crea. O poezie proaspătă, scrisă cu lejeritatea unui om care face *haz de necaz*, acceptând ideea că, în definitiv, toți suntem trecători.

Domnul Vasile Mandric este un poet care are proprietatea cuvintelor împletite în patima scrisului: **“Poezia peste mine-a fost stăpână / Chiar de copil eu slugă-am fost și rob, / În mine a pătruns ca un microb / Și toată viața acolo o să rămână”** (*Testament*, p.32). Făcând o profesiune de credință din dragostea pentru cuvântul scris, poetul emite o adevărată declarație patetică: **“Când anii trec și zilele-s frumoase, / De-ți lași Trecutul să se ducă-n pace, / Cu veșnicia clipelor te coase, / Mai vine un an, cu altul vine, vine / Când Timpul mă va prinde-n patru ace / Ai să-ți aduci aminte și de mine.”** (*Aniversare*, p.11).

Felicitări, Domnule Vasile Mandric, sănătate și zbor ușor pe aripile versului!

Dimitrie-Sorin PANĂ

Refren de toamnă

A-nceput să plângă cerul, peste viile din deal
Picături de acuarelă se preling, din loc în loc,
Frunze putrede se-afundă în pământul paternal
Unde toamna ruginește și în sobe arde foc.

Zilele devin mai scurte, peticite cu răbdări
Care-ntârzie să moară, păsările au plecat,
Înspre zări îndepărtate unde nu există gări
Și nici liniștea trăită ca în cel din urmă sat.

Cumpenele se coboară când cirezile-și fac drum
Și ridică-n coarne timpul, iarba nu mai are gust,
Strugurii se zbat în teascuri și miresme fără fum
Se petrec în umbra lunii, oglindită-n câni de must.

Peste uliți toamna trece către-o margine de lume
Și îmbracă neuitarea, ceasul în perete bate,
Neîntors de la căderea celei de pe urmă brume
Care-a luat cu ea refrenul unei lumi înstrăinate.

Lumea, ca o ciornă

Spre lumina difuză, fluturi vin ca să plece
Înspre lumi adăpate de ploi,
Gustul pâinii e acru și-așternutul e rece,
Cât pășim în aceleași nevoi.

Adormim fără vise într-un lan de șomaj
Semănat cu mașini din import,
Păsări fără de clonțuri se rănesc, în picaj,
Și primesc asistență de-un ort.

Dobitoace flămânde se hrănesc cu perfuzii
Expirate în toamna trecută,
Într-un market de țară se descarcă iluzii,
Și întreaga suflare e mută.

Judecăți insalubre mușcă fără de milă
Din condiția noastră umană,
Reformate principii se aleg în sidilă
Și apoi se presară pe rană.

Nu mai știm cine-am fost, cât purcedem afară
Îngropăm și credința și graiul,
Adevărul ucidem, între lacrimi și țară
Ne ascundem și iadul și raiul.

Viața-ntreagă-i o luptă, ancorată de cronici
Ce se scriu între două catarge,
Geamanduri scufundate de curenți antagonici
Viețuiesc sub o mare de alge.

Repetabile gânduri se golesc de păcate
Sub povara aceleleași cruci,
Lumea pare o ciornă de idei cenzurate,
Care mor, zi de zi, la răscruci.

Între cer și toacă

Când noaptea se cufundă în credință
Cu haina ei umilă ne îmbracă,
Iar lumea se întoarce la căință
Și ploaia cade între cer și toacă.

Cu pașii grei și mâinile legate
Lumina-și face drum prin întuneric,
După icoane se ascund păcate
Căzute dintr-un caier luciferic.

Pe după culme pacea se prelinge
Și ne inundă fiecă simțire,
În poarta casei, cu petale ninge
Iar satul s-a întors din adormire.

Și morți și vii se-adună laolaltă
În noaptea-n care ceruri se golesc,
Și lampa lunii se aprinde-n poartă
Să-i lumine pe cei ce rătăcesc.

Și buni și răi se-ntorc către părinți
Ori înspre crucea celor ne-mpăcați,
În rugăciuni aprinse ard dorinți
Și-mpart colivă pentru răposați.

Și ploaia cade între cer și toacă
Când noaptea se cufundă în credință,
Cu haina ei umilă ne îmbracă,
Iar lumea se întoarce la căință.

În iarna ta...

(lui Grigore Vieru)

În iarna ta cad versuri între graniți
Și-abecedarele se-mpart prin gard,
Plugari orfani cotrobăie prin raniți,
Iar palmele pământului îi ard.

Tăcute gânduri ce-au nutrit Unirea,
Cântată-ntr-un decor patriarhal,
În vad de Prut își varsă moștenirea,
Și simțăminte cad, de după deal -

Cu-ntreaga ta ființă, românească,
Din curcubeul celor trei culori,
Cu dragostea din casa părintească
Ce-adună dinspre Nistru peștitori.

Vezi chipul mamei, devenită sfântă,
Și lacrimile tatălui ucis,
Ori capătul de cruce, ce cuvântă
De câte ori îți reapare-n vis.

Și cumpenele vieții, ce coboară
În așternutul vitreg, fără grai,
Răsai când moldovenii dau să moară,
Și iadul, pe pământ, devine rai.

Fără să fie voia lor, în grabă
Te-ai dus, când trebuia să mai rămâi,
Să-mparți credința într-o lume slavă,
Și neamului să-i stai la căpătâi.

Plugarii să-ți cotrobăie prin raniți
Când palmele pământului îi ard,
Și iarna să te prindă fără graniți
Strângând abecedarele din gard.

asum...” (pag. 232); „- Literatura noastră cea de toate zilele este cea care m-a salvat în orele de singurătate, este cea care nu m-a decepționat niciodată” (PAULINA POPA, pag. 236); „- Mă gândesc la cititori ca la niște privilegiați” (HORIA GÂRBEA, pag. 250); „- Am compus multă poezie *Zen*, adică tanka, renku, haiku, haibun...” (ȘERBAN CODRIN, pag. 256); „- Critica literară este o încrucișare de florete care, ca exercițiu de *împuns*, face totdeauna bine spiritului” (ȘTEFAN ION GHILIMESCU, pag. 263); „- Cultura este singurul lucru pe care nu ți-l poate lua nimeni” (VASILE BOGHIU, pag. 286); iar pentru poetul ADRIAN MUNTEANU, *sonetul*, poezie de formă fixă, „...Comportă în sine un joc al imaginilor, o succesiune a secvențelor, o atenție încordată, dar armonioasă la accente și sonorități, la finalități și rostire pleneră” (pag. 288).

Un important reper tematic al volumului „Despre cum *nu* am ratat o literatură grozavă”, reluat cu îndârjire de Angela Baciu: „- Cum este privită literatura română în străinătate?”, primește un răspuns care pune în cumpănă o realitate cu vagi adieri de succes pentru acest obiectiv cultural național, ca o contradicție între intenționalitate și șanse: „-...Într-o mare librărie din New York sau de aiurea nu găsești o carte de un autor român, nu găsești un manual de învățare a limbii române, deși am văzut pentru albaneză, pentru bulgară, croată etc.” (pag. 310), după afirmațiile descurajante ale scriitoarei MIHAELA ALBU. O contrazice cu aplomb și vivace scriitorul ADRIAN GRAVENFELS, scriitorul *evreu* din România, unde s-a născut, și *românul* din Israel, unde s-a stabilit, care afirmă ritos: „- După cum mulți știu, când este vorba de limba română, Israelul este a doua țară în lume (după România, desigur), care tipărește și publică masiv literatură, ziaristică, poezie, estetică, critică și ficțiune” (pag. 317). Interesant... Și convingător! Un vecin de bloc, intelectual rasat cu care comunicam adesea, plecat de ceva timp din țară, dar care revine destul de des la rudele sale din Brăila, îmi spunea amuzat și vesel: „...*Toată viața mea, în România, mi s-a spus evreu, iar acum, în Israel, mi se spune românul!*”

Câtă dreptate are un scriitor evreu născut în România, întărește cu alte argumente un scriitor român de expresie maghiară stabilit la Bratislava, BALASZ F. ATTILA: „- Scriitorul nu trebuie să explice nimic, opera își trăiește viața proprie după ce a fost publicată. Este sarcina cititorului și a criticului de a interpreta textele” (pag. 323). Și, ca un *intermezzo* de echilibru, pe partitura vivace a unei *arii* din „*Rigoletto*” de Verdi, fascinante elogiile ale scriitoarei CRISTINA RHEA, care acceptă, după ce le-a cunoscut pe Ana Blandiana și Irina Mavrodin, că „sunt absolut fascinante, două mari doamne ale culturii române, de mare finețe intelectuală...” (pag. 329). Revine „cu picioarele pe pământ”, CONSTANTIN FROSIN, un sceptic incurabil, care dă semne timide de optimism: „- Îmi doresc să văd țara renăscând din propria ei cenușă, chiar dacă, la un moment dat, va (mai) trebui să mărșăluim prin cenușa nu știu cărui imperiu” (pag. 340).

Capitolul II, „Îți mai aduci aminte, Doamnă...”, cuprinde 14 interviuri ale doamnei Angela Baciu, „*în dialog cu regretații*”, scriitori care au trecut cu opera lor literară cu tot în Istoria Literaturii Române, și deschide „necrologul” artistic cu poeta NINA CASSIAN, care s-a referit la condiția stresantă a scriitorilor români, nevoiți să aleagă exilul în perioada comunistă: „- În ce privește exilul, nu m-am consultat cu *inima*, ci cu *limba*, cea care nu m-a părăsit niciodată! M-am simțit perpetuu *acasă* folosind-o cu ardoare” (pag. 352); iar dramaturgul GEORGE ASTALO crede că *provincia* are un rol esențial în viața culturală a țării, deoarece „dispar distanțele geografice inerente dintre metropolă și satele marginal-frontaliere” (pag. 360); Prof. univ. CONSTANTIN CIOPRAGA, istoricul literar de anvergură, este categoric când „decretează”: „- Cel mai glorios moment din literatura română este, cu siguranță, cel al marilor clasici din interbelic” (pag. 370).

Criticul literar DAN ALEXANDRU CONDEESCU, exeget redutabil al lui Nichita Stănescu, precizează: „este un poet citit, dar... aici e problema, nu este și înțeles și, mai ales, cunoscut, ca operă” (pag. 375). Scriitorul EMIL IORDACHE „*atacă*” și clarifică nedreapta poziție a scriitorilor români în lume: „-... în afară de Panait Istrati, care a beneficiat de o notorietate în Franța, dar este și ea discutabilă, nu prea avem pe cine cita, din păcate” (pag. 381).

CEZAR IVĂNESCU, printre altele, se oprește la starea de azi a Revistelor de Cultură din România, care „- au o situație destul de încurcată la ora actuală, unele fiind susținute (finanțate) de Uniunea Scriitorilor, altele de Ministerul Culturii” (pag. 387); și este completat de scriitorul EMIL MANU: „- Desigur, cele mai bune reviste din țară sunt cele coordonate de Uniunea Scriitorilor, dar și altele încep să se afirme prin ținuta lor din ce în ce mai distinsă pe plan estetic-literar” (pag. 399).

FĂNUȘ NEAGU, fabulosul povestitor din Bălțile Brăilei, „prințul metaforei”, a avut vocația prieteniei: „-... am fost strâns legat de Nicolae Labiș, Nichita Stănescu, Băieșu, Cosașu, Grigore Hagiu ș.a., a fost o generație superbă, care nu se va mai repeta” (pag. 408). MIRCEA SÂNTIMBREANU are cea mai originală, veselă și persiflantă opinie despre opera sa literară: „- ... Am scris de-a lungul vieții, cred, vreo 600 de schițe și povestiri, vreo 60 le mai pot citi, vreo 30 mă încântă încă. Pentru celelalte sunt gata să cer scuze...” (pag. 417). MIRCEA HORIA SIMIONESCU afirma: „-...Criticii trebuie să spună ce se întâmplă în proza și poezia nouă, dar critica este încă adânc dependentă de istoria literară, de cercetarea sociologică a literaturii...” (pag. 428), iar RADU G. ȚEPOSU este necruțător: „- Critica de direcție nu mai are, în clipa de față, gloria și entuziasmul de dinainte

(continuare în pag. 24)

de 1989" (pag. 432); LAURENȚIU ULICI este conciliant: „- Istoria literară este notarea evenimentelor culturii dintr-un anumit moment, anumit timp; ea nu are neapărat un caracter formativ, ci mai degrabă informativ” (pag. 430).

Volumul de interviuri „*Despre cum nu am ratat o literatură grozavă*” se încheie cu mărturisirile optimiste ale scriitorului MIRCEA ZACIU: „- . . . Continui să cred că avem o mișcare poetică interesantă, cu multe și variate personalități, deplin afirmate, și altele, numeroase și ele, nou intrate în arenă” (pag. 446) cu Cap. III, „*Așa cum i-am cunoscut*”, în care doamna Angela Baci povestește „câteva amintiri despre oameni dragi, scriitori pe care-i prețuiesc”, și cu promisiunea: „Mai multe întâmplări le voi publica, însă. . . în următoarea carte” (Coperta IV).

Maria Elena MELNICIUC

Totul pentru cărți...

Cărțile sunt un ansamblu de pagini, de litere, de cuvinte, de propoziții. În același timp, ele sunt magie. Orice om poate încerca să scrie o carte, dar nu oricine va reuși cu adevărat să impresioneze, să sensibilizeze, să facă ceva diferit care să ajungă în sufletul cititorilor. Cărțile sunt un lucru minunat prin simplul fapt că, separat, cuvintele nu au nicio putere, în timp ce, împreună, ele pot contura noi lumi, noi dimensiuni ale experienței de viață.

Cărțile sunt o modalitate de relaxare, un mijloc de evadare din această lume plină de tensiune, obligații, nevoi și griji. Deschizând o carte, cititorul ajunge în ipostaza protagonistei romanului "Alice în țara Minunilor" de Lewis Carroll, alunecând într-o dimensiune reprezentată de lectură și evadând din lumea din care făcea parte. Lectura transformă imposibilul în posibil, fantasticul în real, urâtul în frumos. Scrisul reflectă viziunea proprie a scriitorului asupra vieții și asupra miracolelor acesteia. Scrisul este, de asemenea, o modalitate de exprimare, un mod de revărsare a gândurilor și a sentimentelor pe foaie. Și cititul este o artă. Poți citi toate cărțile din lume; dacă nu înțelegi ce a vrut să zică, să transmită autorul, tot timpul petrecut a fost în zadar. Cărțile ne sunt profesori, ne sunt prieteni. Înțelegem esența sentimentelor și a vieții cu ajutorul lor. Când nimeni nu ne este alături, cărțile ne țin companie, ne înțeleg și nu ne judecă. Cititul dezvoltă vocabularul, capacitatea de înțelegere a lumii, imaginația și spiritul creativ. Cărțile au o putere nebănuită, trezind oamenii la viață și făcându-i să gândească. Acești prieteni pot conduce la schimbarea rațiunii unei mase de oameni, la formarea unui protest. Tot ele pot influența gândirea generației noastre, o generație crudă, cu viața în față.

Prin cărți, oamenii pot deveni nemuritori. Autorii ajung cunoscuți prin lucrările lor, care pot influența

mentalitatea multor generații. Scrisul și cititul ajută astfel la călătoriile în timp și spațiu, pentru că o persoană poate citi o carte scrisă de un om de pe o altă parte a globului, acum un secol. Singurul lucru care contează de-a lungul timpului, cu adevărat, este mesajul transmis de autor cititorilor. Cititul este un hobby, o pasiune, o obsesie ce ne formează un bagaj informațional vast, iar cărțile ne fac să râdem, să plângem, să ne îndrăgostim de ele și să le urâm. Ne atașăm de ele ca de niște ființe, le punem frumos în raft, dormim cu ele alături, le luăm cu noi în excursii, avem grijă să nu le murdărim și să nu le îndoim colțurile. Eu consider că a citi este un lucru de bază, la fel ca și respiratul, mâncatul, lectura fiind "hrana sufletului". Nu îmi pot imagina cum ar decurge lucrurile dacă nu aș ști să citesc. Oamenii fără lectură sunt limitați, blocați la realitatea plictisitoare, obișnuită, uzuală a zilelor noastre. Acest lucru l-am realizat după ce am citit "Hoțul de cărți" de Markus Zusak. În această carte, protagonista, Liesel, nu știe să citească și învață cu ajutorul tatălui său adoptiv din prima ei carte furată intitulată "Manualul Groparului". Cuvintele, propozițiile au impact asupra vieții fetiței care fură cărți din dorința de a descoperi, de a citi mai mult.

O carte îți poate influența felul de a gândi, felul de a vedea lucrurile. Cartea "Îngeri în părul meu" de Lorna Byrne vorbește despre îngerii pe care noi, oamenii obișnuți, nu îi vedem și m-a făcut să îmi pun un semn de întrebare în legătură cu prezența acestora. Romanul "Jurnalul unui adolescent timid" de Stephen Chbosky mi-a schimbat viziunea asupra liceului și "Zi după zi" de David Levithan m-a făcut să înțeleg puterea dragostei adevărate, indiferent de detaliile fizice. Cărțile pe care le citim ajută la formarea noastră ca persoane și dezvoltarea caracterului nostru. În calitate de cititori, noi trebuie să alegem doar ce este bun dintr-o carte, exemplele pozitive și să le aplicăm în viața de zi cu zi. Cititul este o abilitate, o însușire care ne împarte pe noi, oamenii, în două grupuri: vizitatori-cititori și cei care nu sunt pasionați de lectură. Cărțile și, mai ales, modul în care avem grijă de ele, arată ce fel de persoane suntem. Fiecare cititor este diferit de cei din jurul său prin poziția pe care o are când citește, modul în care dă paginile, viteza cu care citește, expresia feței pe care o are atunci când răsfoiește o carte, modul în care îndoiește pagina când se oprește din citit. Lectorii sunt diferiți, dar sunt legați de o dorință puternică, aproape instinctuală de a citi. Când doi oameni care citesc aceleași cărți se întâlnesc, se formează o conexiune între ei, o legătură. Cu ajutorul cărților putem lega noi prietenii de lungă durată, pentru că împărtășim aceleași idealuri, aceleași preocupări. Prietenii între cei care citesc au în prim-plan cititul împreună, schimbul de impresii și recenzii, recomandări, împrumutul reciproc al cărților și drumurile făcute, aproape săptămânal, împreună până la librărie sau până la bibliotecă.

(continuare în pag. 40)

Alina ZOLTAN

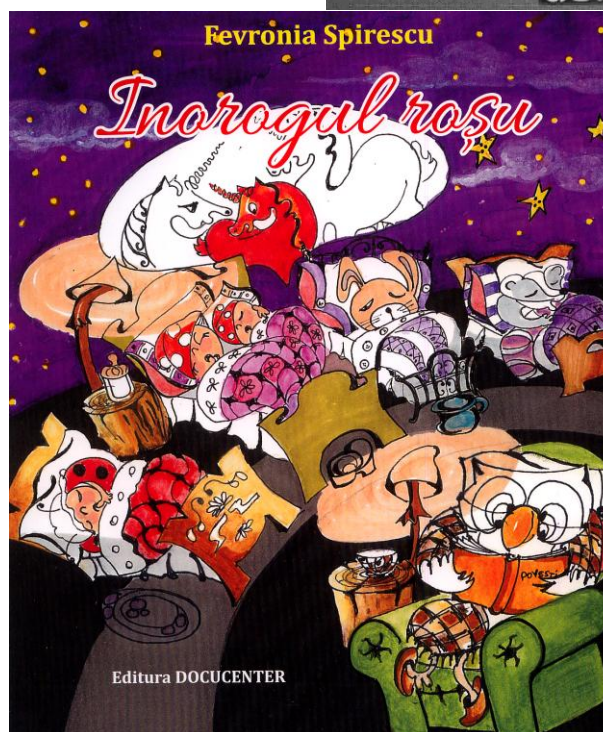
Inorogul Roșu de Fevronia Spirescu

- lansare de carte -

Ne-am obișnuit ca toamnele în literatura română să fie aurii sau plumburii. Într-o toamnă bacoviană, cu ploaie rece și deasă, ne-am adunat în spațiul paradisiac al bibliotecii (Borges își imaginea Paradisul sub forma unei biblioteci în "Poetul și Noaptea") să așezăm pe raft o frunză aurită, perenă-carta doamnei profesoare, Fevronia Spirescu, "Inorogul Roșu". Citind această carte am avut bucurii de copil care a descoperit plăcerea lecturii citind basme, dar și bucurii de om mare, de profesor care a mai colecționat o carte-material didactic pentru specia mai sus pomenită.

George Călinescu spunea că "basmul este oglindirea vieții în moduri fabuloase". Așa e și lumea în care trăiește Inorogul Roșu: o lume fabuloasă, o lume a poveștilor în care, odată rostită formula magică, intrăm într-o lume transfigurată, o lume a jocului, a visului, o "lume de hârtie", plăsmuită, născocită (sl. *basni* - născocire, plăsmuire) de imaginația și sensibilitatea creatorului: "Poveștile sunt frumoase. Lumea lor e o lume a visului. Acolo poți spera, poți îndrăzni, poți cuteza...". Eroii pe care îi dorim întrupați uneori și în lumea reală, trăiesc pe acest tărâm al fanteziei, "în lumea basmelor, de unde nu-i putem reînvia decât atunci când ne facem timp să deschidem o carte de povești sau când ascultăm poveștile spuse de cei care le știu sau le citesc la rândul lor" (F. Spirescu, *Inorogul Roșu*).

Dacă ar fi să dăm o definiție basmului, am spune că e o creație în care personaje reale, dar și supranaturale se înfruntă pentru a susține ordinea valorică a Binelui. "Inorogul Roșu" este un basm care susține această ordine. Există în acest basm un tărâm alb - Pădurea Albă devenită astfel după ce i-a fost furată podoaba culorilor - și un tărâm întunecat - Moșia Întunericului, Pădurea Întunecată. Există eroi - Domnița Curcubeu, Tatăl Inorog, Roșiuț - și antieroi - Domnița Neagră, corbul. Aceștia sunt actanți în acțiunea basmului care respectă un tipar narativ consacrat: 1. Mama inorog nu poate să nască. 2. Tatăl inorog trebuie să aducă un leac din coaja Salciei Plângătoare. 3. În Lumea Întunecată, Tatălui Inorog i se pune o condiție. 4. Ciocăni-toarea Creastă Roșie îi spune tânărului inorog de ce el este roșu-culoare neobișnuită, inorogii fiind albi ca spuma mării - iar lumea din jur albă. Este totodată momentul dezvrăjirii, declinul maturizării, când Inorogul Roșu învață un cuvânt nou: *sacrificiu*. Însușindu-și acest cuvânt, Inorogul Roșu înțelege că un prinț adevărat trebuie să renunțe la sine, să se jertfească pentru ceilalți, așa cum o întreagă lume s-a sacrificat pentru ca el să vină pe lume. Și astfel, tema acestui basm dobândește conotații profunde,

filosofice, devenind o temă ontologică, existențială. Basmul Fevroniei Spirescu este despre VIATĂ. Și astfel, povestea Inorogului Roșu răspunde exegezei călinesciene din "Estetica basmului": "basmul este un gen vast, depășind cu mult romanul, fiind mitologie, filosofie, observație morală, etică".

Dacă am căuta încă o definiție, a vieții, am găsi-o în paginile acestei cărți: "Viața este culoare", iar dacă vrem o nouă semnificație simbolică pentru inorog: "ei sunt ființele care poartă visele tuturor, ei nu pot fi altfel decât albi, curați și luminoși ca îngerii". Ideile acestui univers de hârtie sunt turnate în expresii frumoase devenind ușor de reținut, autotoma mânduind cu ușurință și condeiul, și pensula.

Îi mulțumesc doamnei profesoare, Fevronia Spirescu, pentru posibilitatea oferită cu generozitatea tipică artiștilor de a merge încă o dată în lumea poveștilor, acolo unde orice este posibil, și o felicit sincer pentru apariția acestei cărți!

desen de Paul Sân-Petru

Daniela MĂRGINEAN**Silabe de dor**

Gândul s-a furișat în silabe de dor
 să-ți descânte pentru a mia oară secundele,
 să-ți atingă cu șoapte tremurânde
 buze și tâmpile,
 brațe și inimă,
 oase de jar,
 din trupul tău să se înfrupte!...
 Să-ți pătrundă în gând,
 să-ți curgă în sânge,
 să-ți ajungă captive în suflet!...
 Lubite, atinge-mă cu nemărginirea ta,
 să-mi crească aripi cuvintele,
 să mă înveți iubindu-mă,
 zborul de înger!

Poarta de dor

Gândul la tine își cere intrarea în lumea cuvintelor,
 îngenunchind la poarta de dor...
 Cerneala, roua strânsă de pe șoaptele clipelor,
 se scurge în rânduri, se vrea poezie,
 iar noaptea, odihnindu-se pe aripi de vis,
 pe foi de iubire ne scrie!...

Pleoape de granit

O limpezime azi mi-e neființa
 și zborul mai albastru,
 frânt în zare,
 mi-e gândul ne-folos
 și neputința,
 mi-e poarta renunțării la visare...
 Și-încrederea e piatra prăvălită
 ce-și odihnește greutatea-n vale
 și aripa chemării își poartă clipa
 pe orizontul asfințit în mare
 și lacrima, e râul neoprit
 și dorul, ochiul strâns
 sub pleoape de granit.

Hieroglifile zărilor

Inserarea își prelinge tânguirea în asfințit,
 pe aripi de copaci...
 orizontul se mulează deasupra lor
 scriind un cod nedefinit,
 hieroglifile zărilor...
 Cerul își scrie povestea în fiecare apus,
 ochii însetați de dor se pierd în zare
 și în orice contur găsesc o asemănare
 cu cel pe care inima îl striga și îl vrea:
 -Eu sunt și nu mai sunt!
 Atinge-mă c-un gând...
 și du-mă în lumea ta
 nemărginită!

Elisabeta DRĂGHICI**Zile trecute**

De vei privi cerul pe înserate
 când stelele albăstriei și luna
 învăluie ziua cu un cântec de leagăn,
 să nu-mi asemui ochii cu cerul înstelat.
 M-ascund în ei, cu poveștile mele
 întunecate și uitate adesea.
 Îmi las doar un fel de tristețe la vedere,
 ca un nor cenușiu.
 Nu-mi așeza mâna în a ta
 ca apoi să-ți lași buzele
 să-mi mângâie ridurile cu săruturi.
 Mă tem de asprile zilelor trecute
 cuibărite în vârful degetelor.

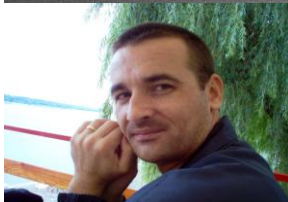
Alt mod

Privește-mă ca în singura zi
 în care ne-am deschis ferestrele
 pentru o clipă, într-un fel de zbor
 către un cer paralel.
 Privește-mă ca pe un id banal
 căruia îi mai scrii câteva cuvinte
 și apoi nu-i mai răspunzi,
 lăsând timpul să construiască ziduri.
 E un fel de a trece
 peste o poveste de iubire,
 ca o împletire a unor idei perfecte
 pe-o coloană vertebrală.

Ecou

Când se zbate un gând în tâmplă
 Caută, de fapt, o cale într-o alternativă.
 El pornește dintr-o vale a inimii
 în care s-a pierdut visul
 pe care l-ai clădit pe un pod strâmt
 când se împleteau două tentative
 de a evada din lumi strivite.
 Acum, după zile și zile
 ce-au încercat o axă fără repere,
 se izbește năuc negăsind drumul.
 Știu asta, căci uneori se strecoară un ecou
 ce lasă o dără în aer picurând nori.

Marius CIOAREC

DUMNEZEUL DIN MINE

Încă din copilărie, am fost privit cu scepticism de către cei din jurul meu, fiind considerat un rebel, un non-conformist incapabil să se adapteze rigorilor nomenclaturiste inoculate generației la rând, conform cărora fiecare individ trebuie să adere și să creadă într-un cult creștin, propagat la nivel de familie, comunitate sau stat. În general, s-a mers pe ideea propovăduirii religiei adoptate de tradiția populară, încă de la începuturile poporului român care, se pare, s-a născut creștin, încercându-se astfel cooptarea tuturor membrilor unei comunități restrânse sau chiar a întregii populații a țării. Nu vreau să dezvolt aici interesele, mai mult sau mai puțin meschine ale celor care conduc instituția creștinismului, sub acoperișul căreia se află indivizi care nu sunt nici pe departe ceea ce ar trebui să reprezinte sub auspiciul unui asemenea for, deoarece nu face obiectul subiectului pe care îl propun. Acesta se referă strict la persoana mea, exprimând propria simțire și percepție a naturii umane în raport cu pronia și pornind de la premisa (deseori greșită) celorlalți de a mă cataloga drept un element îndreptat împotriva firii. E adevărat că toate aceste supoziții au fost cauzate de îndărătnicia cu care eu m-am întovărășit în lupta pentru păstrarea „independenței” mele spirituale, declarându-mi dintotdeauna față de ateismul, precum și împotriva adeziunii mele la oricare dintre religii, cu atât mai mult la una impusă de ceilalți. De-a lungul anilor, din această ipostază, am încercat să mă cultiv pe marginea acestui subiect care, pentru cei mai mulți, reprezintă o formă importantă de conviețuire (sau cel puțin așa au ei impresia), astfel descoperind o masă impresionantă de oameni condusă de ipocrizia propriilor convingeri, mai mult, încercând realmente cu violență să-și impună punctul de vedere, în momentul în care acesta era combătut cu bun simț și cu oarecare cunoștință de cauză. Făcând aici o paranteză, am observat cu dezolare că acești așa-zisi credincioși (foarte mulți la număr!) sunt „patronați”, din nefericire, de o inexplicabilă formă de agresiune, în defavoarea unei mult mai justificate stări de calmitate și de indulgență, mai ales dacă ne raportăm la una din poruncile Tatălui, care spune să-ți iubești aproapele și să cauți mereu calea care duce către armonie.

„«Să iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău». Aceasta este cea dintâi, și cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea ei, este: «Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși». În aceste două porunci se cuprinde toată Legea și Prorocii” (Matei 22:36-40).

Este foarte clar că efectul de turmă continuă să facă victime, motiv pentru care m-am opus întotdeauna să fac parte dintr-o mulțime care urmează o cale bătută de cei dinainte, fără ca măcar să se întrebe pentru ce face acel lucru. Ceea ce am vrut mereu să demonstrez (și am convin-

gerea fermă că am reușit), precum și cel care a fost țelul meu în acest context, este că un om poate fi de partea binelui, acest lucru fiind evidențiat de faptele sale, și fără a-l invoca pe Dumnezeu sau de a înfăptui gesturi în sau pentru numele Lui. Este ceea ce am putea denumi liberul său arbitru. Consider, așa cum am afirmat în repetate rânduri, că cea mai mare greșală a semenilor mei este aceea că au tendința de a-L personifica pe Dumnezeu, de a-L localiza într-un anume loc sau de a-L da o anumită formă, precum și de a pune pe „umerii” Săi acțiunile întreprinse, desconsiderându-și, în felul acesta, propriile discernă-minte, raționamente, cugete, când El Însuși reprezintă toate acestea. Uneori, chiar, Acesta este învinovățit pentru nereușitele ori obstacolele întâmpinate. Probabil că, în acest mod, omul se socotește absolut de vina presupuselor consecințe ale bunelor sau relelor din viața lui, aceasta devenind exclusiv apanajul Creatorului. Păi nu tocmai prin aceste obstacole îți pune Dumnezeu credința la încercare? La fel de adevărat este și faptul că, prin nașterea lui Iisus, Demiurgul a prezentat speciei umane „dovada” supremă care avea să ateste necondiționat existența Sa, precum și răstignirea și învierea Fiului, așa cum apostolii Săi i-au răspândit ulterior învățăturile, care semnifică mântuirea sufletului prin El către viața veșnică din împărăția lui Dumnezeu. Pentru că El este „calea, adevărul și viața”.

Iată de ce, astăzi, reacționând la deseale îndemnuri ale celorlalți, care mă impulsionează să mă rog ori să mă închin pentru varii motive sau pretexte ce mi-ar face viața mai ușoară, le răspund, o dată pentru totdeauna, că nu am niciun motiv pentru care să Îl caut pe Dumnezeu în biserici de lemn sau de piatră, în icoanele atârinate ostentativ pe pereții caselor sau în alte locuri închipuite de oameni, ori în crucile încrustate pe bijuterii sau în mătaniile învârtite insidios pe degete, atât timp cât El se află în albastrul infinit al cerului care mă ocrotește și veghează asupra mea, în verdele neobosit al naturii care mă inspiră și mă hrănește spiritual, în privirea neprihănită a fiului meu, în zâmbetul cald al soției mele, precum și în dragostea pe care le-o port necondiționat. Așadar, Dumnezeu se află în sufletul meu (chiar dacă mi-a luat foarte mult timp să realizez aceasta), iar credința mea se manifestă prin acțiunile de răspândire a dragostei și a frumosului în jurul meu, punându-mi astfel viața în slujba binelui și armoniei. Iar pe voi, ceilalți, vă sfătuiesc să purcedeți la o serioasă introspecție și să Îl căutați pe Dumnezeu înlăuntrul ființei voastre și nu oriunde altundeva, urmându-l nemijlocit învățăturile redade de însăși natura comportamentului vostru în societate...

„Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată, dar de ne iubim unul pe altul, Dumnezeu rămâne întru noi și dragostea Lui în noi este desăvârșită” (I Ioan 4, 12).

Corin CULCEA

Cât te-am așteptat!

Ah, cât te-am așteptat prin ploaia verde,
ca ultima secundă dintr-un ceas!
Credeam că totu-n mine se va pierde,
că voi rămâne veșnic un popas!
Nu am crezut și nici acum nu știu
că fericirea mă pândește greu!
Silaba mea din suflet cenușiu
mă tot așteaptă mută în antreu...
Ca lupul hămesit ce n-are pradă
dând rotocoale disperate-n zori,
cu trupul ghemuit într-o arcadă
îmi dă mereu în pântece fiori!
Dar am să rup curând din nemișcare;
mă voi sălta din staul pe o rână;
secunda mea călcată în picioare
va străluci pe capul meu cunună!
Voi radia în jur aureole,
voi fi privit cu zece ochi de-odată;
alt sânge va pluti în alveole
și nu voi aștepta timid în poartă!
O, cât te-am așteptat să-mi spui ce-mi spui,
să mă îneci în vorbe rumenite;
în suflet blând să îmi înfigi un cui
și-o stea de doruri să îmi pui pe frunte.
Cu șoapte de cristal să mă dezmierzi,
curgând prin mine până la răscruci,
să mă aduni de jos, să nu mă pierzi
să nu mă lași doar răstignit pe cruci!
Mai e un ultim pas, un ultim drum,
nimic nu ai ușor, când e frumos!
În urma noastră va rămâne fum
și timpul schilodit, întors pe dos!

Turnul de sete

Beției și foamei mă predau voluntar,
să pot înmulți o trăire brutală!
Mă îndop zi de zi cu un rău necesar,
orice mască mi-o pun cu sfială!...
Când o femeie mă trezește în noapte,
sting focul în sobă, transpirat și febril,
deși, în odaie, doar frigul de șoapte
îngheață pereții, temător și umil...
Într-un turn al beției mă clatin acum,
să prind cruzimea ceasului rece...
Prin geamul crăpat mi se prelinge un drum
lunecând vinovat și feroce!...
Turnul înalt e uscat și pustiu,
sec, în fereastră îmi fixează rătăcirea...
Până în dimineață nu mă mai știu,
sunt doar o sete confundată cu firea!...

Cântec de lebedă

Ah, prea de multe ori mă simt după scut,
vagon rătăcit pe o linie moartă!
Oglinda, pe care în tain-o sărut,
e un soldat cu fruntea împușcată!
Vreau, într-un colț de casă, universul meu!
Seara, când mă întorc, s-arunc atâtea măști...
Și, singur, mult prea singur și prea greu,
să îmi adun în jur doar câinii cei mai triști!
Cântec de lebedă, te aud, te aud!
Plutești peste noapte într-un fierbinte delir...
În neliniștea ta, tot mai adânc mă afund...
îmi sângeră cuvântul înecat în potir!

Dumnezeul liniștii tale

Dintre toate câte aș vrea să îți dăruiesc,
ți-aș dăruia liniștea și încrederea!
Sufletul meu chirchit la gleznele tale,
Precum o frunză răsturnată de vânt,
îți cere iertare
pentru lacrima scursă până în pământ,
pentru usturimea și nodul din gât,
pentru moartea înceată, din suflet și gând!...
Îți cer iertare,
pentru visare și apoi nevisare,
pentru înaltul munte de sare,
sorbit cu fiecare cristal alertându-ți traheea;
pentru mersul ne-mers
și pașii bolnavi călcându-ți pe gând,
pentru golul din piept,
pentru Cer și Pământ, pentru ceea ce sunt!
Neliniștea mea, vreau să fie liniștea ta!
Să o arunc din mine,
să mi-o devore câinii turbați,
să nu mai ajungă până la tine,
până în frumusețea și blândețea ta!
Să mă golească de sine,
să mă reumple cu mine,
să mă îmbrace din nou în petale...
Vreau să fiu Dumnezeul liniștii tale!!

Ce drept mai am...

Cine sunt eu, să scriu despre dragoste,
când nu mai am curajul unei îmbrățișări?
Când timpul sapă în mine cărări de ninsori,
iar gerul năprasnic îmi scârțâie-n ușă...
Ce mai sunt eu, să scriu despre dragoste,
cuvântul să fie al lui Dumnezeu,
când mă lovește sub coaste polenul
de fluturi beat în mișcări?
Și cum mai ajung vorbele mele la tine,
călătorind pe aripi de păsări și îngeri,
când tăcerea din ochi îți se scurge
în ochiul meu ascuns și mă frânge?
Pe unde zboară vorbele noastre puține,
când numai distanța ne iubește mai bine,
când apropierea mai mult ne ucide,
când dau vina pe tine și tu dai vina pe mine?
Ce drept mai am eu, să scriu despre dragoste,
când nu îmi mai este dat de Dumnezeu,
când înflorește în mine o floare de schije
și nu știu dacă e sufletul tău sau al meu?

Maria IEVA

Scrisori dintr-o altă viață

(fragment dintr-un roman în pregătire)

Au fost momente în care mi-aș fi vândut fluturii pentru, două trei albine, sau poate pentru o singură viespe la care să fiu alergică. Și, totuși, uneori ajungi să te bucuri că nu mor caii când vor câinii. După câteva apusuri și răsărituri, după încercări de evadare, din real, eșuate, m-am trezit într-o zi că revăzusem o parte din raiul meu. Raiul fusese mereu acolo, niciodată nu dispăruse, eu am fost prea amorțită ca să-l pot simți. Lumea în care trăisem, lumea din gândurile mele era mult diferită de cea din inima mea. Au fost un război și nici măcar nu era Achile cel care o voia pe Elena din Troia, nu era o luptă pentru cotropire ci o luptă pentru imagine. Adevărata luptă se dădea între imaginea îngerului și a demonului, amândouă rămase din altă viață, pictate ca niște vitralii, în anticamera inimii mele.

Incursiunea în trecut m-a dus cu gândul la un dialog pe care l-am scris în urmă cu două săptămâni și pe care îl voi reda aici în întregime:

Dialog între piatră și umbră

- Până și pietrele au inimă!
- De unde știi? m-a întreat o altă voce.
- De unde știi? Știu, pur și simplu! Cândva am fost o piatră. Aveam inimă însă era grea, prea grea pentru pieptul meu.
- Și te durea? Te durea pieptul?
- Ar putea o piatră să simtă durere?
- Nu știu. Eu nu am fost piatră. De când mă știu am fost umbra ta. Nu m-a durut durerea ta, doar ți-am ținut tovărășie, te-am însoțit prin toate greutățile și bucuriile. Oare, este posibil ca o piatră să se bucure?
- Orice este posibil! Dar, dacă nu este obișnuită cu bucuria, se va sfărâma în mii de pietricele, apoi în miliarde de fire de nisip, care vor curge, în clepsidrele de

sub pleoape, până când au să se transforme în perle negre pe obraji care nu vor mai avea lacrimi.

- N-am înțeles prea bine ce ai vrut să spui, dar, fie! Cândva ai fost o piatră. Acum cine ești?

- Ție îți este simplu să întrebi. Tu ești o umbră și așa vei rămâne. Indiferent de forma mea, tot umbra vei fi. Ce-ți pasă dacă sunt o piatră sau o floare, dacă sunt un om sau o pasăre?

- Îmi pasă, îmi pasă! Nu aș vrea să fiu o umbră schilodită; totuși, țin la imaginea mea.

- Dacă eu nu am grijă de imagine, nu are importanță ce vrei tu. Tu ești o consecință a ceea ce sunt.

- Atunci de ce mai purtăm acest dialog? Lucrurile sunt cât se poate de clare. Ești ce ești și eu sunt o extensie a ta. Ești mulțumită de răspuns?

- Până și pietrele pot fi mulțumite! Ori de câte ori intri pe poarta cimitirului la o piatră vei plânge, vei vorbi și tot ea va fi cea care îți va alina dorul. Sunt o piatră, asta ca să-ți răspund la întrebare. Însă, să ții minte: o piatră neșlefuită este doar o piatră, pe când într-o piatră șlefuită, cu migală, poți să-ți citești, trecutul, prezentul și viitorul.

- Tu ești o piatră și eu sunt o umbră. Deasupra de noi se află lumina. Dar în adânc? În adânc eu n-am să te pot însoți, acolo vei fi singură. Vei fi o piatră fără umbră.

- N-ai înțeles! Nici în pământ și nici în cer nu există umbră.

- Și ce se va întâmpla cu mine? Nu mor, nu mă înalț?

- Vom deveni una, una cu tot ce există.

- Și-atunci inima n-are să-ți mai fie grea?

- I-am dat aripi și ar fi vremea să învețe zborul.

- Tot piatră rămâi. Aripile sunt pentru îngeri și pentru copii. Iar fluturii pe care îi simți în stomac nu au nicio posibilitate să se transforme în libelule. Și inima este doar o inimă, ea are propria înțelepciune și rațiune de a fi. Sunt mult mai mulțumită decât tine. Deși spui că sunt o prelungire a ta, realitatea este alta.

- Bine, data viitoare vom inversa rolurile. Eu voi fi umbra și tu piatra și atunci am să te întreb: cum poate zbura inima și cum poate dorul să nu-ți pârjolească toți crinii crescuți pe dinăuntru? Doar dacă umbli pe unde am umblat, vei simți ce am simțit. Nu mă judeca, tot una suntem, o umbră și o piatră, o piatră o umbră, mereu împreună, mereu despărțite...

Recitind, îmi dau seama că am nevoie de credință, am nevoie să cred că oamenii sunt oameni în adevăratul sens al cuvântului. Abia atunci când o (re)vezi pe Eva ca parte din Adam și pe Adam ca parte din Dumnezeu, îți redobândești pacea sufletului și începi să sperii la rai.

- Raiul nu este un loc pustiu așa cum ți-ai imagina, în inima lui locuiesc fluturii și viespile, pentru un loc în rândul din față fiecare ființă așteaptă echinocliul de primăvară sau, altfel spus, ziua învierii de apoi...

Virginia CHIRIAC

**ANDREEA-LAURA PĂUNESCU,
drumul cunoașterii prin poezie**

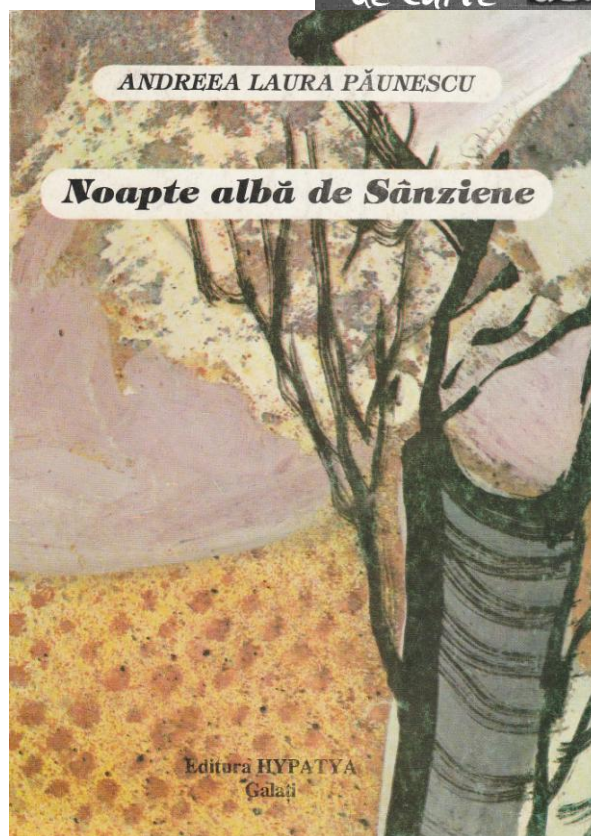
Fiică a unui important poet gălățean, Andreea-Laura PĂUNESCU debutează sub semnul imperativ al năzuinței de a-și singulariza demersul estetic, într-o independență totală de modelul patern. Volumul de debut, *Noapte albă de sânziene*, Ed. Hypatya, Galați, 1995, apărut "la numai 17 ani", cum nota pe-atunci scriitorul Mircea Ionescu, ne stă mărturie că tânăra, care bătea la ușa POEZIEI, era "realmente talentată, fiind și laureată a Concursului de Poezie IUBIREA, inițiat de Biblioteca "Ștefan Petică" din Tecuci".

Așadar, o voce distinctă, surprinzătoare ca stil și abordare tematică, răsună limpede în corul aspirațiilor la recunoșterea valorii lor, impunându-se fără dificultate, de la înălțimea "maturității" unei adolescente teribile, antrenată într-o acrobație uluitoare a zborului peste delimitările vârstei sale, incomodată, evident, de carcasa prea strâmtă a biologicului. Asistăm la majore și ambițioase asumări de programe estetice, care conduc spre esențializarea limbajului și orientarea imaginației către orizonturile conceptuale.

În lirica începuturilor, mustește o permanentă stare de încordare, generată de înclăștările conflictuale dintre un EU lucid și intransigent, grăbit să ardă etapele și o realitate parcimonioasă în relevarea adevărilor fundamentale: "Sufletul meu însângerat / Mă privea de dincolo de lumea știută / Îmi zâmbea întristat. / Ca unui om ce-și simte moartea venind. / Mă privea zâmbind / Și se simțea singur, printre fantomele atâtor trecuturi / Mă chema la el, disperat / Dintre atâtea hăuri. / În cutele timpului și eu îl priveam de departe. ("În cutele timpului") lubirea, moartea, trădarea sunt teme predilecte ale acestei etape lirice, în care poeta pare să fi găsit deja răspunsuri decisive la frământările sale.

Scepticismul funciar, determinat de vulnerabilitatea unei sensibilități debordante, însoțește în plan secund aventura cunoașterii de sine, într-un univers dezgolit parțial de mistere, devenit așadar ab initio incompatibil cu grandoarea proiecțiilor adolescentine. Dincolo de această năvalnică efervescență juvenilă, transparent în poezie irizări suave de profundă simțire, revărsată în mareele inefabile ale lirismului autentic. Infinite resurse de gingășie se strecoară în efluvii de lumina, la limita senzațiilor generate de frenezia maximă a trăirilor: "Mi-am smuls inima cu mâinile / Și mi-am privit apoi degetele / Însângerate de dragostea mea / Am fugit apoi mai departe, Tot mai departe / Cu un gol în pieptul nebun / Dorindu-mi inima cu iubire, / Spre a-mi măsura disperarea. / Ce mă aprinsese viu, ca o visare / Dar inima zăcea, singură, pe asfaltul încins / Și mă privea cu o plăcere crudă. / Și atunci am simțit masca de lup / Crescută pe fața mea ("Masca de lup).

Dacă în primul volum tonul se propagă pe alocuri în note ascuțite de protest și revoltă, odată cu trecerea timpului, apele învolburate se liniștesc și starea de dezabuzare se disipează lent în aburii evanescenței ai melancoliei. Undele molcome ale tristeții se prelungesc în tempoul domol al meditației lirice, acompaniind în surdină

disoluția idealurilor și instalarea vremelnică a solitudinii. La nivel formal, opțiunea de început a poetei pentru tehnica prozodică tradițională face loc definitiv versului liber în cea de-a doua apariție, FLOARE DE COLȚ, Editura ISTRU, 1999. Condensarea semnificațiilor în formula criptică a simbolurilor devine o caracteristică definitorie a scrisului Andreei-Laura Păunescu, afiliată structural manierei postmoderniste. Artist de vocație, ea caută în cuvinte izvorul nesecat al frumuseții limbii române, îmbogățind paleta expresivă proprie prin selecții lexico-semantice riguroase, cu pedanteria unui artizan încercat în trudnica meșteșugire a materialului poetic.

De la un capăt la altul, răzbate ecoul dorinței supreme de desăvârșire a ființei umane, de depășire a preexistentului destinal printr-o permanentă aspirație către absolutul etern al ordinii cosmice: "Desculță pășesc pe un petec de cer / și ascund după ureche /o vorba rămasă de la ține. / Îți aud pașii / și te-aștept că un copil / pe un colț alb de cometă / plângând ordinea impusă / într-un moment de albă, prea albă neliniște ("Așteptare"). Fără a deveni monotonă, paleta cromatică se concentrează pe dihotomia noncoloristica alb-negru, într-un gest temerar de restabilire a echilibrului între zonele de lumină și de umbră. Universul, reformulat în termenii puri ai idealității, este populat de "îngeri albinoși", care "plutesc de pe umbra altei dimensiuni", rătăcind pe "un drum interzis și gol, tot căutând timpul". Identificarea soluției unui catharsis izbăvitor parcurge etapele confruntărilor extreme, cu înălțări și căderi, urmate de fluctuații emoționale covârșitoare, ce întrețin

(continuare în pag. 31)

Ana-Maria CHEȘCU

Documente consulare franceze – de Ligue și Wiet

Consulat de France à Galatz
Direction des Affaires Commerciales et Consulaires
Sous direction des Affaires Commerciales
No. 401.

Galatz, le 11 Mai 1888

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'accuser¹ réception à Votre Excellence de la circulaire qu'elle a bien voulu m'adresser à la date du 21 Avril dernier et qui est relative à la délivrance sans frais² des certificats d'origine ou des visas des certificats dont il s'agit³.

J'en ai fait prendre note en chancellerie⁴, j'ai donné des instructions, en conséquence, et je me conforme désormais⁵ aux prescriptions qu'elle reclame.

Veuillez agréer les assurances du respect avec lequel j'ai l'honneur d'être.

Monsieur le Ministre de Votre Excellence le très humble et très obeisant serviteur.

J. Wiet.

Monsieur René Goblet Ministre des Affaires Étrangères.
Microfilme Franța, rola 292, f. 302.

Consulatul Franței de la Galați
Direcția Afacerilor Comerciale și Consulare
Sub Direcția Afacerilor Consulare
nr. 401.

Galați, 11 Mai 1888,

Domnule Ministru,

Am onoarea de a confirma primirea circularei pe care Excelența Voastră a avut bunăvoința să mi-o adreseze, la data de 21 aprilie, ultimul, și care se referă la emiterea, fără plată, a certificatelor de origine sau a vizelor pentru certificatele în cauză. Eu am înscris această circulară în cancelarie și am dat, în consecință, instrucțiuni, conformându-mă de acum înainte prescripțiilor pretinse.

Vă rog să primiți asigurarea respectului pe care vi-l port.

J. Wiet, umilul dumneavoastră servitor,
Domnului Réne Goblet, Ministrul Afacerilor Străine.
Microfilme Franța, rola 292, f. 302.

Consulat de France à Galatz
Direction des Affaires Commerciales et Consulaires
Sous direction des affaires commerciales

Galatz, 29 Mars 1888,

Monsieur le Ministre,

Je viens de recevoir⁶ le circulaire que Votre Excellence m'a fait l'honneur de m'adresser, le 21, de ce mois, sous le Timbres des Affaires Commerciales, et qui concerne la formalité des certificats d'origine, qui est établie à l'égard⁷ d'un certain nombre d'articles similaires de ceux qui constituent les principaux éléments de l'importation italienne en France. J'ai eu soin de faire enregistrer⁸ cette circulaire en ma chancellerie et je ne manquerai pas de Veiller⁹ à la stricte observation des instructions. Je vois, d'ailleurs, les agents consulaires placés dans les circonscription de ce Consulat, aussi que notre Chambre de Commerce et les agents de Compagnies françaises de navigation. Je suppose que les vice-consulat à Kustendje et à lassy ont reçu les mêmes instructions directement de Paris.

Veuillez agréer les assurances du respect avec lequel j'ai l'honneur d'être.

Wiet-Monsieur c. Flourens. 286. 292.

Consulatul Franței de la Galați
Direcția Afacerilor Comerciale și Consulare
Sub Direcția Afacerilor Consulare

Galați, 29 Martie 1888,

Domnule Ministru,

Tocmai am primit circulara pe care Excelența Voastră a avut onoarea de a mi-o adresa, pe 21 ale lunii, sub Timbrul Afacerilor Comerciale, și care face referire la formalitatea certificatelor de origine, stabilite pentru un anumit număr de articole ce sunt similare celor care constituie principalul element ale importului italian din Franța.

Eu am avut grijă să înregistrez această circulară în cancelaria mea și voi avea grijă ca, de acum înainte, prescripțiile să fie respectate. Presupun că vice-consulatele de la Constanța și de la Iași au primit aceleași instrucțiuni direct de la Paris.

Vă rog să primiți asigurarea respectului pe care vi-l port.

Microfilme Franța, rola 292, f. 286.

¹ Am onoarea de a confirma.

² Fără taxă.

³ Despre care este vorba, în cauza.

⁴ Eu am notat în cancelarie.

⁵ De acum înainte.

⁶ Tocmai am primit.

⁷ Care stabilește în ceea ce privește.

⁸ Am avut grijă să înregistrez.

⁹ Mă voi asigura, cu siguranță.

(urmare din pag. 30)

resursele tensiunii lirice: "Singură, cu sufletul amorțit / sub grămezi de tăceri anormale / mă pregătesc pentru naștere / și nu mai știu care-i prima ori a doua ('Metamorfoza')."

"Intrând în teritoriul de vrajă al Poeziei, Andree PĂUNESCU se folosește, ca de un scut magic, de un procedeu modernismul i-a acordat, prin desăvârșirea textuală (adi implicarea sa în structura de adâncime a nucleului liric), u privilegiat; acest procedeu este oximoronul, alăturarea a doi contradictorii: "arșița verii polare" sau "alba noapte de Să sunt astfel de exemple de obținere a unui "efect special" prin a două realități semantice distonante. Universul liric se bază fapt, tocmai pe o asemenea (i)realitate a nopților albe, sintagmă mai mult decât sugestivă, atât prin sensul ei propriu ("a face albe creând, scriind), cât și mai ales - prin cel figurat, căci e tărâmul visului, dar și al poeziei (tot un fel de vis!), ce pare o murdărită de atingerea diurnului. (...) Prin astfel de "conclirice", Andreea Laura PĂUNESCU dovedește un real talent, o în certă spre existența miraculoasă în nopțile albe ale poeziei

(Daniel ENACHE

"Contemporanul. Ideea contemporană

Creația acestei atât de tinere poete este o infuzie proaspătă de lirism autentic, ce vine în întâmpinarea cititorului modern, excedat adesea de convenționalismul literaturii de circumstanță.

Valeriu VALEGI

IUBIREA, „CORABIA TRECÂND PRIN INIMA CORĂBIERULUI”

Poetul e dator cu o iubire. O iubire de o incandescentă controlată. O iubire de reținut, pe buzele tuturor. O iubire împlinită, în deplinătatea facultăților sufletului. Ea vine și pleacă, într-un dute- vino știut numai de îngeri. În ea tonul personal al poetului se acordează cu tonul lumii, care iată se dovedește a fi (a câta oară?) atât de încăpător.

Poetul Constantin Oancă în **EURIDICE - Elegia de la Corod** (Editura InfoRapArt, 2016 - 90 pag.) adaugă inedite și proaspete ipostaze ale iubirii. Întregul edificiu liric e ridicat pe temelia de granit a iubirii, într-o viziune necenzurată de inhibiții sau frenezii dezlănțuite.

Cele 60 de poezii care alcătuiesc cartea atestă capacitatea poetului de a orchestra propriile trăiri față de ființa iubită cu un acut simț al măsurii, într-o gamă elegiacă deliberat aleasă.

Rând pe rând, prin fața ochilor noștri trec imagini incantatorii demne de reținut: „buzele/ cu sărutul meu ți le-am făcut/ picioarele/ cu alergarea mea la locul înserării/ mâinile/ cu îmbrățișarea/ și ochii/ din lacrimile mele ți i-am făcut.” (Patru ape); „Din fire de iarbă/ sunt făcute picioarele tale” (Din fire de iarbă); „O voce singuratică/ aproape mistică/ m-a strigat toată noaptea” (O voce singuratică); „Picioarul tău gol/ tulbură/ apa cuvintelor mele/ tihnite.” (Picioarul tău gol). Aceste imagini sunt încorporate într-un registru liric aparte și prin sânguința unui penel ce aparține lui Vladimir Fokanov.

Firul roșu al cărții e relația sui generis dintre poetul-țarm și iubita sa- corabia mult așteptată. E o alchimie a situațiilor, aparent de neconciliat, o invitație discretă la reflecție pe marginea rostului omului pe pământ: „... în lumea asta eu am fost un țarm/ iar tu o corabie care n-a mai sosit.” (Vreau să adorm); „eu/ nu sunt decât țarmul/ iar tu/ corabia/ pe care el așteaptă mereu” (Eu cred că pașii tăi); „... să îndur mai ușor/ țarmul/ care sunt” (Patru ape mari); „... numele ei/ corabia/ trecând prin inima corăbierului/ ce nu de la țarm a plecat/ ci dintr-un vis” (Iată ce mi-a lăsat îngerul la plecare); „Eu plâng pe malul apei/ în care tu te-ai înecat” (Eu plâng pe malul apei); „Ca țarmul să nu fie de tot singur/ Dumnezeu i-a făcut o corabie/ care nu mai sosește.” (Ca țarmul să nu fie de tot singur); „Laudă pentru corabia care nu mai sosește” (Laude); „Unde ești, neîndurato, cu plecarea ta cu tot?” (Cu luna plină).

Această glosare pe marginea corespondenței dintre țarm (poet) și corabie (iubită), plină de înțelesuri și alchimie asumată, așa cum am susținut anterior, dă măsura talentului și vocației poetice în persoana lui Constantin Oancă. De altfel, măiestria rostirii poetice despre

Boem@ 11 / 2016

iubire a acestuia a fost remarcată de critici și scriitori confracți, precum Constantin Trandafir („...Demult n-am mai citit poezie de dragoste atât de simplă și profundă, de o asemenea delicată intensitate și cu o scriitură așa de expresivă...”).

Ocolind cu obstinție discursul prea încărcat de podoabe și optând pentru o frazare simplă dar de profunzime, poetul convinge prin cea mai recentă apariție editorială cu asupra de măsură.

Toader BUHĂESCU

(epigrame)

SPECII NOI DE SRIITORI

Sunt două specii minune,
Ce scriu rapid, cu veselie:
Să intre în UNIUNE,
Ori să iasă din PUȘCĂRIE.

CORUPȚII AGLOMEREAZĂ ÎNCHISORILE

Când DNA, cu mult noroc,
Prinde și corupți vestiți,
Pușcăriile nu au loc
Pentru infractori „cinstiți”!

URMAȘII LUI MOROMETE

Urmașii lui Moromete
Nu-s la fel de înzestrați,
Nu mai gândesc pe-ndelete,
Și-s mereu manipulați.

ILUZIE

Vrând Diavolul democrație,
Din ceruri a fost alungat
Și pe pământ ajuns, se știe
Mai are încă de... lucrat.

IPOTEZĂ

Tudor Arghezi - poetul,
Astăzi de ar învia
Și-ar intitula pamfletul:
„Bilete la DNA”!

Adina DUMITRESCU

Irina Lucia Mihalca – POEZII

Vorbesc porțile cerului de-o copilă ce-n zbor, le atinge cu aripile de parcă ar vrea și n-ar avea pe unde să intre, să se lumineze sau să bea din nectarul iubirii divine, prelinsă pe ivăre.

Vorbesc gemetele pământului că alunecările faliilor în căutările locurilor sigure de așezare sunt însoțite de pași de femeie, de gemete surde din suflet pribeag, în căutare de suflet pribeag.

Vorbesc malurile răscolite de brize, de brațe deschise spre ele, de nisipuri cernute-n clepsidre, de fluxuri sărutate de ea, călătoarea.

Vorbesc valuri de creste-nspumate, răsturnate, de pânze-n plutiri peste hărți amintiri, balansate sub greutatea iubirii. A ducerii acesteia departe, pe tărâmul trăinicieii, de tornade. Miezul perechii urcate e răsucit, plimbat și dansat, lăsat cuibului pregătit pentru el, printre astre.

Vorbesc mătăsurile iatacurilor de veșminte picate, de lujer dezgolit, arătat, de splendoarea adevărului relevat, de revelația cercului cu două arce îmbinate, de bunătate și de fiori, flori desfăcute din pori de femeie, de bărbat, geamăt-oftat, dorință izbucnită de sub cenușa mocnită și de contopire, alipire într-o singură floare-ființă, cu aceeași credință.

Vorbesc dunele de pași suprapuși pe nisip...

Fără să vrei, citind versurile poetei **Irina Lucia Mihalca** prinse-n cununa de față, devii poet. Fără să vrei, făcând înconjurul lumii și urcând înspre ceruri, coborând în abisurile pline de taine ascunse, devii călătorul filozof, căci sunt la un loc și lucruri văzute, și bănuite, și mesaje trimise și deducții.

Fără să vrei câștigi din inocența pierdută, devenind inocent și pur.

Fără să vrei înflorești ca femeie, feminitatea romantică a autoarei îmbie la băutul izvorului cu apă vie, la al tinereții cu cercei la urechi. Citind visezi, zâmbești, înflorești, citind te încălzești ca om, te transfigurezi în femeia sensibilă și senzuală, care n-are nevoie să lepede haine, dorința spre celălalt izbucnind ca focurile pădurii-n noapte, acolo unde au fost ascunse comori.

Legi suflète, imagini, reverii, energii, le atragi fără să vrei înspre tine, înțelepciunea lumii devenindu-ți o joacă, un dans de naiade pe muzicile chemărilor de sirene.

Copilărești. Ți se readuc în memorie amintiri și șoapte ale părintelui plecat, pânzele picturului urcat prea devreme la ceruri, tărâmurii neștiute gemând sub chemări. Copilărești odată cu fetele poetei și crești împreună cu ele. Stai și tu smerită sub privirile blânde ale soțului, tată, prieten, liniștindu-te ca-n ținutul din nord-vestul țării, ținutul vorbeii molcome și calde. Și înverzești luând din seva florilor, a frunzelor de început de primăvară sau din amprente ale celor uscate.

Și fără vrei devii și tu o curajoasă, căci scrierile **Irinei Lucia Mihalca** sunt curajoase, nu prin părăsirea rimelor stas, ci prin miza metafizică, morală și aș putea spune, esoterică a lor. Stilul ei reflectă o dăruire intelectuală ce liază suflète, eliberându-se de dogmatismul

laicului, dar și de stridențele, vulgaritățile moderniste și postmoderniste. Dispariția ad literam a sexului explicit, a exhibiționismului afișat, prin atingerile ei feminine, capătă accente de senzualitate, de simțire asemănătoare celei divine. O alchimie plimbă, transformă și contopește, ca apoi să dispară, apărând în alte planuri și timpuri, dar rămânându-ți certitudinea că a fost totdeauna acolo; a vegheat și a așteptat, întrupându-se, având nu numai coerență spirituală, dar și transcendentă. Iubirea, speranța și perpetuarea ei sunt țesute din substanță divină ce devine izvor la îndemâna cititorului. Desele dialoguri cu eul sau cu celălalt eu, iubitul, aproapele, viul, toate vin ca o certitudine a simțirii nu numai împărtășite, dar și ca o cale liberă de intrare pe poarta aceluiași sine. Pășim...

„Între cer și pământ, între El și Ea, doar un timp.

Voalul a căzut, dând deoparte cioburile, întunericul deveni luminat
disperarea - speranță
durerea – bucurie
depărtarea – simbioză,
singurătatea – întreg.”
Celălalt timp, o nouă viață
„Au intrat în vis scriind singura lor carte
ce devenea realitate
pe măsura literelor căpătau contur,
forme, lumini și umbre
Un pictura poesis...”

Castelul de nisip al unui vis
„Nimic nu mai pare ce-a fost,
nimic nu mai e în ordine.
Ne întrebăm
unde oare ne-a fost să ajungem,

(continuare în pag. 33)

Pierduți într-un spațiu fără spațiu
mai îndurăm un timp.

Evacuați în locuri rarefiate
plutim fără ancore
ne menținem echilibrul în așteptarea
unei lumi ce nu se mai potrivește
cu piesele noului puzzle...”
Timpul și noi cei rămași în ochiul furtunii

Și spre speranța noastră, a revenirii și devenirii
noastre, suntem când plini de viață rugându-ne, jucându-
ne, căutându-ne, când devenim dezorientați. Într-o
empatie generală, poeta notează:

„soarele obosise, slăbise, se vlăguise,
lent a căzut într-un crater imens,
se preschimba
din foc incandescent în negru – cărbune
o imensă sferă carbonizată într-o prăpastie!”
O imensă sferă într-o prăpastie

Fiind eu o cititoare asiduă a Rețelei Literare,
numele poetei mi-a devenit destinatarul comentariilor și
darul meu către ea, cea „rostitoare”, născătoarea de
versuri, realizând, feedbackul perfect. Pentru deslușire și
înțelegere a talentului poetei, a sferei lărgită la care-a
bătut suflul poeziei acesteia, a sensibilității ei ieșite din
comun, îmi permit să alătur scrierii acesteia și scrierea
câtorva comentarii. Cele două îmbinate, împreună cu
delectarea cititorului în fața versurilor, vor însemna
repererele operei poetei. N-am întârziat să o numesc, alături
de regretata Magda Isanos, POETA IUBIRII, căci mesajul
desprins din opera ei este iubirea: de oameni, de cer și
pământ, de vechile lumi bântuite de muze, de gânduri și
energii legătoare, de legături indestructibile între oameni,
corespondențe ce depășesc sfera obișnuitului, înca-
drându-se în infinitul sentimentelor umane nemodificate,
pure.

„**Un fulger a sfâșiat cearșaful cerului**” - transla-
ția de la rău la bine, de la durere la fericire, de la
„cuvintele golite de sensul lor la pictogramele interiorului
nostru, de la cădere la o nouă cunoaștere”, de la plecare
la întoarcere, nu este vectorială și spiralată, pragul
trecându-se fără să ne dăm seama, parcurgând lumi. Bine
scris! Filosofic și în același timp acceibil. Sunetul
cugetului, ca al ploii, întrerupt de grozăvia fulgerului, apoi,
iar ploaia!

„**Nu aruncați cu pietre**” - recunosc pe cel ce se
tărăște prin întunericul tunelului în căutarea luminii, mânat
de dorința cunoașterii și amintindu-și parfumul atingerii.
Vrea să se descâlcească, să aleagă ița realului de cea a
gândului, a amintirii, a iubirii de semen, a adevărului
acestei lumi. „Nu dați cu pietre”, acesta e cel mai
vulnerabil din toți și căderea lui înseamnă doar gust,
viteză, sânge lăsat în urma turnirului și răceala metalului.
Mai rămâne ceva în spatele lor? Doar speranța primului,
căutătorului, fugarului înspre Helios.

„**Celălalt trup ~ o nouă viață**” - nu remarcabilă,
formidabilă, scrisă în registrul grav. Îți mulțumesc pentru
delectare și reflecție. Pune-i semn de carte, este printre
cele mai bune poezii ale tale. Toate sclipesc, dar asta
sparge o graniță!

„**Cercelul pierdut**” - speranța regăsirii într-o altă
Boem@ 11 / 2016

viață ne ține în asta, indiferent de e vorba de
persoana dragă, unica, de o întreagă umanitate,
aceea din trecut, de o identitate națională
generoasă, de bine și cald. Toate legile fizicii
demonstrează asta, e legea firii. Iubirea și binele
nu au cum să fie egale cu ura și răul, din antiteza
lor provine imboldul inițial, provine nașterea.
Boomul inițial a pornit din diferențe, simpla
coacervată peste care s-a așternut suflarea divină
e mărturia.

„**La Început - Cuvântul**” - pot oare des-
crie în actualele, decapitatele, depreciatele cu-
vinte? O poezie caldă și pură, dar în același timp,
o pătrundere în realitate, în adevăr: greu trebuie
să-i fie / porumbelului alb/ să conducă șirul
cocorilor/ întorcându-se dalb/.....

„**În veșnicia fără cuvinte**” - neputința
despărțirii în pofida timpului, „spinilor”, palierelor
reale sau ireale suite sau coborâte de unul din doi
sau de amândoi, ușilor închise și deschiderile lor
pe alte tărâmurii, se datorează doar fluidului magic
ce i-a legat pe vecie. Rămân unul în altul scrijelii
pe piele, scrijelii în inimile și gândurile lor. Oricâte
cuvinte ar mai fi avut să-și spună, înțelesurile lor
nu se pierd cu timpul, ci capătă noi însușiri:
completarea, permanența, indestructibila legare.
Veșnicia!

„**În visul copilului**” - da, copilul este
primul care recepționează corect mesajele univer-
sului prin toate visele și stările lui de veghe. El
este și primul nostru judecător. Treptat, în mulțime
și crescând mai pierde din această capacitate,
semnând cu adulții. Li se ia din bine și li se
adaugă răul. Inconștient. Frumusețea poeziei și a
poeziilor, frumusețea ta, constă și în păstrarea
acestor capacități.

„**Cât strigățul luceafărului ce se stinge
în mare**” - trebuie să fii sinceră acum; la prima ta
„citire” pari doar o romantică incurabilă, de ne-
galat. Te-am comparat cu Magda Isanos, cu po-
eta verde, cu cea calofilă, nu, nu! Atingi cititorul cu
o inflație de cuvinte pe baza câtorva sentimente,
dar, nu! Fiecare senzație romantică de cuvânt
asociat cu loc, mai nou și muzică, reprezintă o
fațetă distinctă a unei sfere uriașă, cu suprafața
fagure de miere. Lași cititorul într-o liniște
dumnezeiască. Ai personalitatea ta în poezie,
poate fi socotită cumulativă, dar e unică. Ești
vindicătoare și reformatoare.

Cititorule, niciodată nu suntem singuri!
Încurcați printre „zăpada dorului, furtuna inimilor,
veșnicia frământată, carnea cuvintelor” ni se indu-
ce sentimentul siguranței – niciodată nu suntem
singuri, totul are un răspuns, transcendența e lină
și calmă, e caldă!

Laura Cătălina DRAGOMIR

Între cei care iubesc nu se poate trăi
sunt curați
ca o boală mare așteptând viitorul
cu sânii intacti și spatele descumpănit
de treaba asta bine făcută
aproape zilnică.
Nu poți pune măcar două pietre
să nu-și facă rău
într-o casă de pământ.
Ei fac alte lucruri, noi suntem
linii care-și dau seama
cunoscuți, vecini, lume.

Zborul în care ai repetat sămânța
învinge carnea
chiar dacă furiei îi e frică
vertical, de la dinți
fără ruina împrăștiată a vocii.
Omul rupt într-o singură pasăre
începe mai multe primăveri deodată
și toate la lumina nopții
n-o să se oprească pentru atât
la câțiva metri de țările calde
aglomerat și nesigur în sus
de la câteva lacrimi.

Vorbesc despre așezarea cu fața
în drumuri scurte, de foame
peregrinarea dresată a sexului de ocupație
dens și foarte jos
ca norii în țările cu intemperii kilometrice
împărțirea descendenților pe tablele pubisului
și continuitatea în arc
ca semnul războiului, clară
ajutând timpului de recoltă.

Dacă ar exista Dumnezeu
(că nu există)
trei zile a murit fără să-l vadă nimeni
mort cât să sufere
cu bunăstarea căderii speriată
tu nu l-ai cunoscut
(doar i te-ai pus pe mână)
visa cu oameni, de asta l-au luat,
oboseala uscată a orbilor îi macera rostul
la trocul cu fum îl îndrăzneau toți
cum era de așteptat, nu putea merge
cu ei, niciunde
în egalitate de sexe, orfani
copii de cârpe.
Într-o cameră mică
încă pescuiește, vânează.

Fericirea începe imediat
cum anumiți copaci cresc
rude îndepărtate de care abia se vorbește.
Nimeni nu scapă de piatră
disprețuind-o într-un om fără regi
până nu mai rămâne.
Abundența tăcerii respirând
în zile de poze, transparentă
fericirea începe.

Eu mai stiu cum erai
cel mai bogat mort copil
singurul în casa căruia mergeam
toți desculți
oricum dădea spre sud ca și ochii
ai tăi erau toți numai bromură și bomboane mici
te scuturau de cuțit la coapsa de lapte
și te coborau la noi
(tu nu ai fi coborât)
îți puneau picioarele pe pământ
să nu se legene, ca de ram, necuratul.
mai știi că ploua lung
mereu eram cu gura plină prin apă
și că la ușa voastră
fierul se sărase de umblet:
tu erai primul mort copil de pe stradă
și noi ne bucuram
ca de o haină nouă.

Așteptarea cuiva, știa mama
după cum lovea în pantalonii de bărbat
ai cui mă făcuse copil pentru ea
e o supărare importantă
în cruce roșie pusă cu sfinții
de umeri drepti
unde dă Dumnezeu și ne udă.
Numai eu arătam cu mâna murdară
locul gol de la masă, femeia
de când cu istoria vămilor
nici îmbrăcată n-ar fi putut de amândoi
de sărăcia asta nu o cruță nimeni
îmi zicea, nu-i semăn,
și întindea la pliuri peste coapsele zăcute.
Pune cu lut și adu-l acasă
măcar în zilele în care nu dorm
nu zi că ai fost
scăpată prunc fără tată.
Când plecau la mai cald
oamenii lăsau lumina aprinsă, se pare.

Ceva așa ca un dumnezeu ți se va termina
carnea, singura acțiune comună
fervoarea rutinei nu are de-a face cu tine
nici genunchii în voce joasă
fața bucuriei consolându-te aridă
și tu așteptând primăvara
într-o intimitate injustă cu inocență
prosperitatea luminii repetate
prudentă aspirație spre pierderea memoriei
imprecis de trei ori locul ultimei guri de aer
cu mâinile coroană, ca o boală în rod,
disprețuita duminică.

Lucia PĂTRAȘCU

CASETA FATALĂ de Ionel JECU

Volumul *Caseta fatală*, semnat de Ionel Jecu și tipărit la editura Pax Aura Mundi, Galați, 2015, cuprinde în cele 208 pagini ale sale un gen literar mai special și anume cel făcând parte din categoria *polițier*. Poate fi considerat cea de a doua carte polițistă, deși, de fapt, textul este scris prin anii 1973-1974 și publicat abia acum. O carte prin care autorul își demonstrează sieși și nu în ultimul rând cititorilor că acest gen literar i se potrivește de minune.

Pe lângă literatura umoristică, din care amintim: *...Strânse din goana vieții* – 2008; *Cactus la purtător* – 2011; *E dulce viața în România* – 2011; *În coarnele melcului* – 2015, după cărțile pentru copii: *În ograda bunicilor* – 2011; *5 povestioare pentru copii* – 2012; *Dor de copilărie* – 2012; *Coșmarul unei prințese* – 2013; piesa de teatru *O zi de pomină* – 2013 și romanul polițist *Căruța de la miezul nopții* – 2012, această a unsprezecea carte precizează încă o dată talentul scriitoricesc al domnului Ionel Jecu, care se apropie, prin subiectul ales, de posibilitatea unei ecranizări suficient de rodnice, așa cum a fost cazul cu volumul *La miezul nopții va cădea o stea* de Theodor Constantin, a cărei ecranizare sub titlul *Secretul cifrului* a avut succesul pe care-l cunoaștem.

Trei motive justifică această idee:

În primul rând, este vorba de palierul temporal în care se petrece acțiunea. Spre sfârșitul războiului, nemții încartiruiți într-un conac boieresc, situat într-o comună din sud-estul țării, sunt atacați de trupele române, care luptau pentru eliberarea fiecărei palme de pământ. Are loc o ambuscadă în urma căreia satul este eliberat și sunt luați prizonieri doi ofițeri nemți. Dinu Matei, unul din ostașii români care i-au prins, avea să afle mult mai târziu că aceștia au reușit să scape. În jurul acestui nod de întâmplări se construiește întreaga intrigă a romanului. Peste aproape șaisprezece ani, cei doi nemți cu identitate falsificată, rămași în țară, se întâlnesc și plănuiesc să recupereze o adevărată comoară ce le-ar fi asigurat traiul îndestulat în țara lor, o casetă cu bijuterii ascunsă în beciul fostului conac, devenit muzeu.

Dinu Matei, om inteligent, perspicace, personajul principal al romanului, maior de miliție la secția criminalistică, împreună cu subalternii săi, acționează pentru a soluționa acest caz dificil, ce va avea finalitatea așteptată într-un roman polițist, în care totul se termină ca în basmele populare unde *binele învinge răul*.

În al doilea rând, felul în care autorul conturează acțiunile personajelor, fie ele pozitive sau negative, le creează acestora o personalitate bine precizată, puternică și convingătoare. Citind, fiecare își închipuie că cei doi infractori, Vasiliu și Stanciu, vor recurge la toate mijloacele pentru a-și atinge scopul. Și așteptarea cititorului se confirmă: fals de identitate, atunci când cei doi își schimbă ilicit cetățenia; fals în acte și uz de fals, atunci când locuiesc la hotel sub nume false sau cumpără bilete pentru excursia în RDG; furt de auto-vehicule, atunci când își însușesc Wartburgul din spatele hotelului, pe care montează explozibil după ce

Boem@ 11 / 2016

abandonează mașina; intruziune nocturnă într-un loc public, atunci când escaladează gardul muzeului și pătrund noaptea în interior; crimă cu premeditare, atunci când cei doi complici îl momesc în camera de hotel și îlucid pe Ion Gorciu, singurul martor în viață, care i-ar mai putea divulga sau atunci când încearcă să-l anihileze pe nea Stelică, paznicul de la muzeu, ori să-i calce cu mașina pe salariații hotelului, camerista Ruxandra Lungu și administratorul Costică Rusu, cei care vor ajuta la construirea unui portret-robot.

Într-un paralelism perfect, oamenii legii își fac datoria, acționând după reguli bine stabilite și asumându-și riscurile profesiei alese, neglijând de multe ori viața lor personală, fapt ce afectează întreaga familie.

În al treilea rând, romancierul nu încarcă narațiunea cu divagații nefructuoase, chiar dacă felul în care autorul așează întâmplările în figuri de stil neașteptate: „*Vremea frumoasă și călduroasă fusese înghițită dintr-odată de hulpavii nori negri ce se buluceau pe cer*”; „*farurile unuise iviră ... de după umărul unei ridicături de pământ*” face dovada talentului literar cu care autorul își desfată cititorii. Mai ales că, situând acțiunea romanului într-un timp nu foarte apropiat de zilele noastre, autorul construiește o adevărată analiză a vremurilor, a oamenilor care-și duc viața lor îngrădită în țarcul posibilităților existente atunci, dând astfel unui regizor cinematografic alegerea lejeră de a se desfășura liber.

Sigur că însăși formația de umorist obișnuit

(continuare în pag. 37)

să prindă în vârful acului lucrurile esențiale îl ajută pe condeier să scrie *precis și la obiect*. Apoi, gingășia scriitorului de literatură pentru copii, care face referire la propria sa familie, soția și copilul său, îndulcește asprimea acțiunilor din roman.

Romanul **Caseta fatală**, semnat de domnul **Ionel Jecu**, nu este doar un roman de acțiune. Este o adevărată invitație la lectură pentru cititorii iubitori ai genului, dar, mai ales, o tentație pentru cel ce ar dori să realizeze o ecranizare reușită.

Mihai VINTILĂ

Jocul mirărilor de Lucia Pătrașcu

Viața este o mirare în fața infinitelor posibilități date de Dumnezeu. Așa ar putea fi descris romanul Luciei Pătrașcu - *Jocul mirărilor* apărut la editura Lucas din Brăila. Dens, având nu mai puțin de 332 de pagini, acesta este o pledoarie pentru a ne trăi viața având în vedere povara efemeridei timpului. Personajul în jurul căruia se împletește toată povestea este Lelia care pornind dintr-o familie iubitoare dar săracă, ajunge în ciuda istoriei și greutăților de tot felul, să își vadă visul acela de a deveni Doamnă! Ajunge de fapt doctoriță influențată de o schimbare a destinului. Întreg romanul este un mare ghem confesiv. Avem acest personaj în jurul căreia gravitează toate celelalte personaje care sunt în prim plan sau în umbră în funcție de interacțiunea cu evenimentele din viața Leliei.

Volumul pornește lent cu copilăria și treptat se dezvoltă îmbrăcând timpii întregii vieți. Evenimentele se succed lent dar decisiv. Fiecare punct important este de fapt o schimbare de destin. Chiar autoarea recunoaște în prefață că a avut în vedere un timp împletit asemenea unei funii. Practic binele se îmbină cu răul iar până la urmă pare a triumfa binele. Spun pare deoarece finalul este ambiguu lăsând un răspuns deschis, printr-o întoarcere la origini a Leliei.

Acțiunea este bine plasată deși autoarea nu dă un timp propriu-zis dar înțelegem singuri din evenimente precum respingerea Leliei la facultate pe motiv de dosar sau din descrierea unei Boboteze la Brăila, cenzurată de încălcarea sa religioasă.

Vorbind de Brăila putem spune că o parte din istoriile locale sunt preluate de Lucia Pătrașcu și introduse în roman. Astfel avem referiri la celebra *casă cu stafii*, la catacombele din timpul ocupației trucești. Mi s-a părut că de fapt în cadrul romanului plimbarea Leliei cu viitorul soț prin Brăila nu este decât un pretext pentru a descrie frumusețile orașului, parcă pentru a le puncta de frica a nu le pierde. O secvență un pic prea didacticistă și prea puțin lucrată. Aici ar fi trebuit să insiste dar mai ales să dozeze informația care venită potop doar într-un capitol obosește lectura și afectează într-un fel cursul cărții.

Aș mai remarca un nume ales neinspirat - Nicuț, pentru primul soț al Leliei care deși de loc din Ardeal nu este convingător. Din statistica numelor în România

acesta este purtat de doar 4320 de persoane majoritatea din sudul țării. Poate alegerea unui alt nume ar fi trebuit să fie în atenția autoarei. Acest diminutiv mi se pare că nu îmbracă personajul.

Lucia Pătrașcu scrie frumos. Construcțiile sale sunt bine articulate, bazate pe un puternic talent de povestitor. Imaginile, întâmplările sunt conturate realist, cu o pană bine strunită ceea ce face ca romanul să aibă un impact puternic. Autoarea reușește să transmită senzațiile trăite de personaje iar uneori în timpul cititului chiar mi se părea că simțeam aromele toamnei.

Un volum bine strunit din punct de vedere stilistic, echilibrat în vorbă și acțiune. Este sucit și răsucit ca viața complicată a personajului principal. O lectură plăcută și neplictisitoare.

desen de Paul Sân-Petru

Angela BURTEA

Casa mea...

Am crescut într-o familie sănătoasă, cu principii pline de lumină și-am fost înconjurată de iubirea neasemuită a neamului meu frumos și destoinic.

Adesea, frânturi dintr-o copilărie prea minunată îmi dau târcoale, răscolindu-mă. În vremea aceea nu știam decât să mă bucur de toate bucuriile lumii și să mă las mângâiată și răsfățată de iubirea dragilor mei.

Nu ineditul jocurilor, nu serile lungi și pline de cântecul verii, nu iernile albe și misterioase, nu cântecul păsărilor și parfumul florilor, și nici măcar primul sărut primit sub dudul din fața porții noastre nu mă tulbură în amintire mai mult ca dorul de „casa de-acasă”.

Casa aceea plină de noi și de lumea dragă, casa aceea care fusese construită să-ncante, să lumineze și să bucure, care nu o dată răsunase de cântecul tatei, de glasul blând și duios al mamei și de chiotele noastre, ale copiilor, îmi stăruie prea mult în minte. Camerele înalte și spațioase, rânduie una după alta ca vagoanele trenului, cu ferestre largi prin care lumina soarelui se proiecta odihnitor pe albul varului de pe pereți, toate îmi trec fugar prin fața ochilor și-mi reamintesc de fiecare dată că acolo e începutul meu.

Cum să uit lunile de iarnă când dintr-una din camere răzbătea din zori și până-n noapte zgomotul produs de vatalele războiului de țesut! N-avea odihnă biata mamă până nu termina de țesut scoarțele din lână frumos colorată cu care împodobea apoi casa. Țesea cu spor și pentru atunci, dar și pentru zestrea noastră, a fetelor. Le rânduia apoi în cușorul din „casa de la față” spre păstrare, scoțându-le afară din când în când spre aerisire, în zilele însoțite ale anului.

Câtă frunză de dud nu adunasem vara, în timpul vacanțelor, pentru a hrăni viermii de mătase! Creșteam an de an vietățile acelea ciudate, așteptând cu plăcere momentul senzațional în care tot mama trăgea în fire borangicul din care țesea pânză fină, ștergere și maramă. Cum să nu mă doară, când acum îmi fac loc printre perdelele umbroase ale timpului pentru a fura câte puțin din dulceața trecutului meu prea minunat!

Acum e goală și pustie casa noastră; plânge aproape mereu și-adoarme din când în când sub geana-i obosită de-atâta așteptare. Îmi plâng îndelung părinții, așa cum casa își plânge stăpânii, oblojindu-mi rănilor sângerând cu amintiri de neuitat. Încerc să înțeleg că „ce e pierdut, e pierdut pentru totdeauna”,

dar mă doare cumplit că acolo, lângă salcia pletoasă ce tronează în mijlocul curții, acoperind protector un timp apus, casa noastră e singură, ținând la piept dorul nostru.

Crâmpoie din cămările sufletului....

... Au trecut câțiva ani de când l-am îngropat și pe tata, fiindcă mama a plecat de mult! Îmbrăcat frumos și elegant ca pentru o nuntă cerească, s-a lăsat așezat pe fundul unei gropi văruită în alb, fără să scoată un sunet măcar. A plecat pe drumul tăcerii cu aceeași demnitate cu care a trăit pe pământ, conștient fiind că timpul vieții s-a scurs. Împăcat cu soarta, care i-a fost potrivnică uneori și plin de iubirea celor care i-au stat alături până în ultima clipă, s-a dus să-și facă loc printre stele și de-acolo să vegheze cu aceeași dăruire asupra noastră. Crâmpoie vesele și triste ale unei existențe apuse mi-apar adesea în minte, dându-mi curaj și purere să merg mai departe.

Se spune că de-abia după ce părinții dispar, devii cu adevărat om. E cumplit! Te simți suspendat undeva în aer, fără a găsi cu ușurință un suport de care să te prinzi. Pământul este departe, cauți disperat punctul de sprijin, nu-l găsești... și-ntr-un târziu alegi să cobori trepte imagine încetel pentru a nu te răni și mai mult. Ancorat în pământul pe care nu-l simți prieten încă, faci primii pași cu picioare moi și tremurânde, într-o lume nebună și grăbită. De-abia atunci realizezi că ești singur, că nu mai aparții nimănui, în afară de Dumnezeu.

Iubirea tatei mi-a fost săpată adânc în minte și inimă, înțelepciunea vorbelor lui îmi creează astăzi un confort existențial sporit, generozitatea lui mă trezește și mă scutură ori de câte ori uit să fiu om, bunătatea cu care își înconjura semenii mă determină să mă privesc mai des în oglindă, iar puterea cu care ierta, inclusiv pe cel care-i răsuca cuțitul în rană, mă face să mă întreb tot mai des: din ce aluat o fi fost făcut?

Cât zâmbet n-a împărțit tatăl meu fără a se gândi că face risipă, câtă bucurie n-a adunat când ne vedea pe bățătura casei, construită cu migală și pricepere alături de mama, cât tremur se simțea în glasul lui atunci când vorbea cu noi la telefon și cu câtă responsabilitate ne-a crescut...

Azi sunt mai săracă decât acum.... un timp, dar mai datoare în fața vieții și-a amintirii lui. Trebuie să-mi măsoar pașii, gândurile, vorbele și faptele, trebuie să-i păstrez onoarea curată, așa cum a lăsat-o!

Raluca-Cosmina CALANCIA
(Suceava)

Visând la Julieta...

dacă în jurul meu s-ar forma un gol,
abisul absolut în care nici oamenii, nici alte ființe nu și-ar
mai găsi locul
aș înțelege atunci că pustiul meu a cuprins toată lumea
și a devorat-o
falie cu falie
scoarță cu scoarță
crustă după crustă
și iubirea pe care mi-ai refuzat-o
nu ar mai conta

m-aș stinge atunci ca toți ceilalți
anonimi mai mari sau mai mici
nici nu mai contează
pielea mea nu ar mai simți nici mângâieri și nici vântul
gustul nu ar mai fi gust ci doar părerea unei existențe
pierdute
moartea mea nu ar conta
cum de fapt nici o moarte nu contează cu adevărat
mă întreb dacă au existat și ceasuri bune

Singurătatea îndrăgostiților

momentul aprins al zilei
când pe străzi ești prins într-un trafic infernal,
lumea se mișcă în jurul tău frenetic
oameni cu aceeași față, cu haine strânse în jurul corpului
viața așternută pe file
de hârtie,
secundele pot determina paralizie
singurătatea alergătorului de cursă lungă
a celui care trăiește și moare fără să fie întrebat de ce
totulpoatefifrumos,
își spunea
totulvafibine
îi spuneau ceilalți
și timpul nerăbdător
și toată zbaterea aceasta inutilă care te face tot mai
singur

stare

brusc
răsuflarea prăfuită a zilei
dogoritoare amiază
și peste toate
după colț
fericirea

visele unei fete cuminiți

când visează,
oamenii încetează
să mai fie reali
miezul lor cald
plutește asemenea unei bile
vâscoase
când visează,
oamenii încetează
să mai fie triști

visele lor alungă
angoasa greoaie
a fiecărei seri
când visează
oamenii încetează
să mai fie materiali
singurătatea dispare
și pot iubi, pot spera, pot respira liberi.

valuri galbene

valuri galbene
în zare
ca într-o barcă plutind
liberă
pe un fir de sânge

cum am învățat să merg

mai întâi am învățat să țin ochii larg deschiși
cu ochii deschiși vezi lumea așa cum e ea
lumea cu iubirile ei, cu luptele și războaiele ei,
oamenii mici cu vise mari
oamenii mari cu răutăți mici.

apoi am învățat să respir
pe nările mele dilatate am lăsat aerul să intre
și lacomă am simțit miros de piele udă de
ploaie,
plăcintă cu mere și scorțișoară,
mănunchiuri de izmă ruptă dimineața pe rouă,
dar și miros de moarte, de singurătate de
trădare.

cum am învățat să merg
te-am întâlnit pe tine
și am aflat ce este cu adevărat important.

înăuntru

acolo e
începutul și sfârșitul
lumii mele

în stup

Romeo, luminile galbene al orașului cuprind
totul
blocuri ca niște cutii minuscule
stupi cu oameni care forfotesc cât e ziua de
lungă
grăbiți să ajungă spre locurile lor
fără oameni străzile nu mai sunt străzi, nici
orașele nu mai sunt orașe
stupul e gol
nici un zgomot
câteodată mi-aș dori să nu mai aud nimic
nici țipete, nici infernul șoselelor mari,
însă liniștea nu e neapărat liniște
căci în stup viața înseamnă altceva

Notă: Lucrarea a fost menționată la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 25 – 29 mai 2016.

Cărțile sunt niște mistere învelite în copertă. Nu ai de unde să știi cum sunt scrise, cum este totul conturat, până nu le parcurgi. De multe ori, nici măcar titlul nu este relevant, reprezentând doar un simbol pentru carte precum "De veghe în lanul de seară" de J. D. Salinger, "La sud de graniță la vest de soare" de Haruki Murakami.

Uneori, cărțile cu coperti simple, fără ilustrații sau titluri colorate sunt cele mai frumos scrise, cele care reușesc să atragă doar prin talentul și spiritul creativ al autorului și prin puterea sa de a folosi cuvintele. Cărțile pot face parte din viața unui om. Camera perfectă cu biblioteca cât un perete, cărți peste tot prin casă, așa arată planurile de viitor ale unor oameni, tineri și copii. Cărțile sunt creația omului pentru om, pentru umanitate, o modalitate de a transmite și de a păstra idei, gânduri încă din trecut. Ele se încadrează în diferite domenii, astfel încât există o carte pentru fiecare persoană, care să se potrivească cu stilul și preferințele acesteia, care să ajute la formarea și la consolidarea culturii cititorului. Cărți pentru copii, de specialitate, beletristică, autobiografii, toate necesită timp, răbdare, dăruire și perseverență. În spatele unei cărți pot fi ani de lucru, de documentare. De asemenea, cărțile pot avea la baza lor povești reale cu deznodământul mai mult sau mai puțin fericit, evenimente care au marcat autorul și pe care a simțit nevoia să le împărtășească, să la facă cunoscute. Creștem cu poveștile copilăriei, temându-ne de lupul deghizat în bunicuță și de vrăjitoarele cele rele, încercând să vorbim cu păsările, să ne trezim lângă pitici, așteptând zânele și ursitoarele, încercând să zburăm cu covorul, luptându-ne cu zmei și căutând merele de aur. Cărțile ne înconjoară toată viața - de când eram mici și părinții noștri stăteau la patul capului și ne citeau seara, încântându-ne copilăria, până când părinții noștri nu vor mai fi, până când noi vom fi cei care citesc povești copiilor noștri.

Citind, descoperim mici frânturi de necunoscut, fragmente de adevăr, ne dezvoltăm capacitatea de a înțelege lumea și de a interpreta într-o viziune proprie misterul lumii și tainele universului. Ne pregătim pentru viață și ne formăm o lume paralelă numai a noastră, citind. Dragostea pentru cărți este un sentiment plăcut, alimentat de lectură și de dorința de a cunoaște, iar cititorii sunt persoane cu o imaginație debordantă, creativă care pornesc în aventura cunoașterii, asumându-și universul plin de fantezie al cărții.

De când descoperi bucuria lecturii, te poți considera veșnic tânăr, spirit liber să evadezi în lumea și magia cărților, pentru a rămâne veșnic îndrăgostit de miracolele ei!

Notă: Lucrarea a primit Premiul pentru eseu "Antim Ivireanu" la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 25 - 29 mai 2016.

Elena Andreea ION

CUVINTE FĂRĂ MINTE

Dintr-o margine de lume a venit să mă îndrume
spre un freamăt de cuvinte fără șoapte, fără minte,
a venit și s-a legat de un suflet cu păcat
punând vin negru în vene și pelinul între gene,
răsărind din somnul vechi păstrat sfânt între urechi.

S-a lăsat pe un fir de ploaie, poezia încet să-ndoaie,
strop cu strop pe înserat, vers albastru au înșirat,
roi de stele parfumate s-au amestecat cu șoapte,
luna întreaga un neon spre hârtie și creion,
spre un freamăt de cuvinte fără șoapte, fără minte.

CĂRARE ÎNCRUCIȘATĂ

A bătut nisipul aspru când s-a coborât un astru
de lumină întunecată, pe cărarea încrucișată.
S-a lăsat purtat de vânt pe un geamăt de cuvânt
și-a cântat dintr-un cimpoi cu umerii uzi de ploii
și de vreme și de șoapte, cu miros dulce de noapte.

Pe o frunză de arțar a înălțat un sfânt altar,
doar din stele fără gură coborâte într-o trăsură,
cu alai de lăcrămioare, raze fine de la soare
și parfum de busuioc, toamna să aducă noroc.

POETUL FĂRĂ OCHI

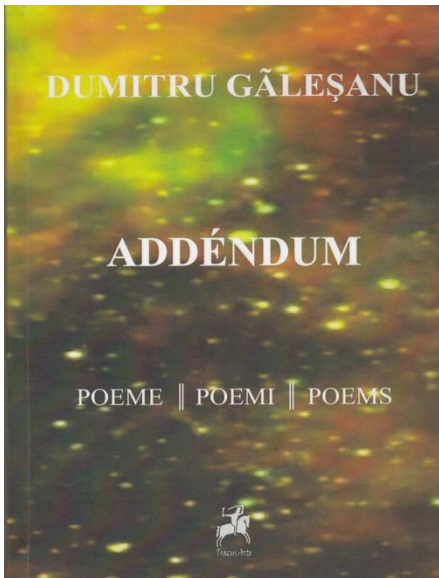
Cenușa timpului cu oase de cristal s-a înșirat pe deal
cu miros de toamnă dulce, între stele să se culce,
între visuri cu furtună înflorite lângă lună.
Rânduri groase de mărgelile s-au înșirat pe gene,
pulberi reci de versuri mici, mușuroaie de furnici,
toate la poet în gând se agită fluturând
spre nimicul care învie fără glas de poezie.

Se coboară încet, în noapte,
praf de stele să dezgroape
până somnul îmbolnăvește, până ochiul obosește,
numai mîntea,
stâlp de piatră pune versul peste hartă.

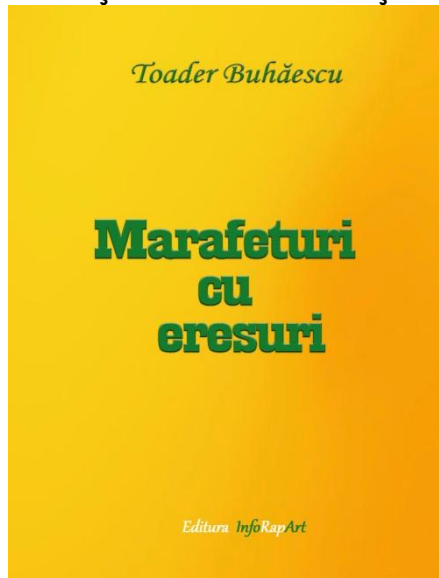
Poetul fără ochi privește, fără gură tot vorbește!

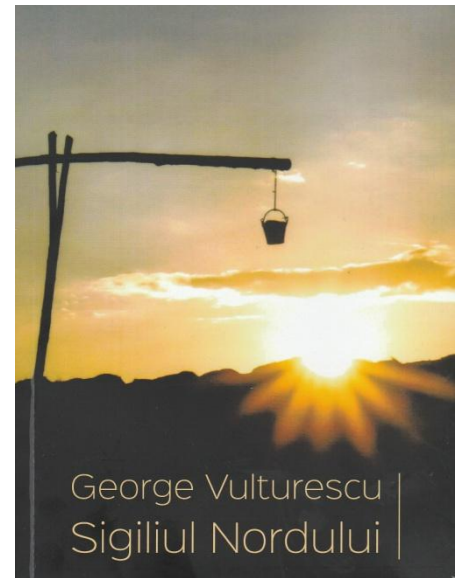
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

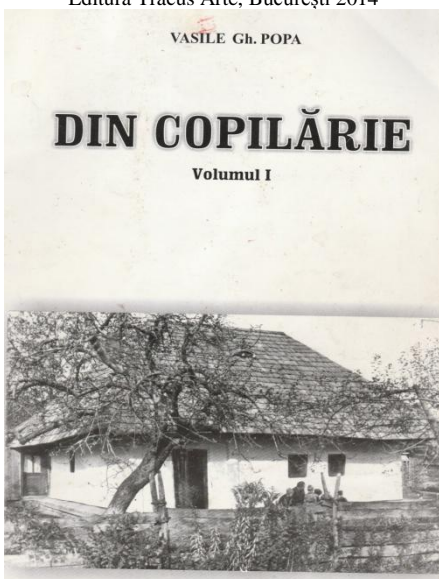
Dumitru Găleşanu – Addendum
Editura Tracus Arte, București 2014

Toader Buhăescu – Marafeturi cu eresuri
Editura InfoRapArt, Galați, 2016

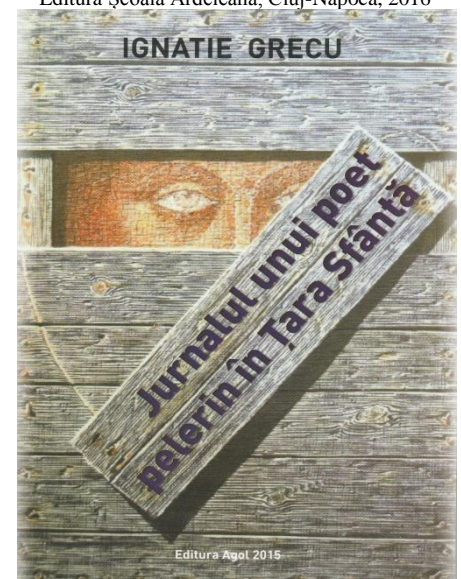
George Vulturescu – Sigiliul nordului
Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016

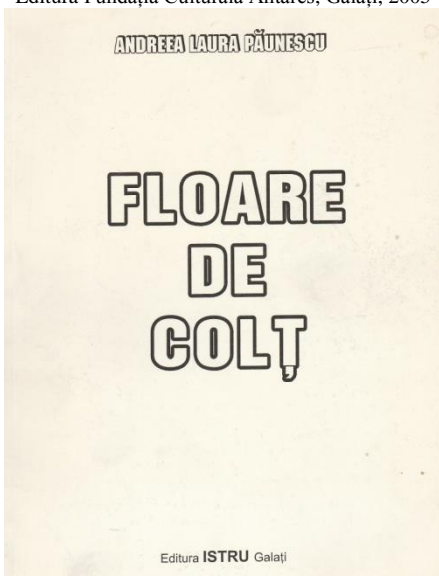
Vasile Gh. Popa – Din copilărie, Vol. 1+2
Editura Fundația Culturală Antares, Galați, 2005

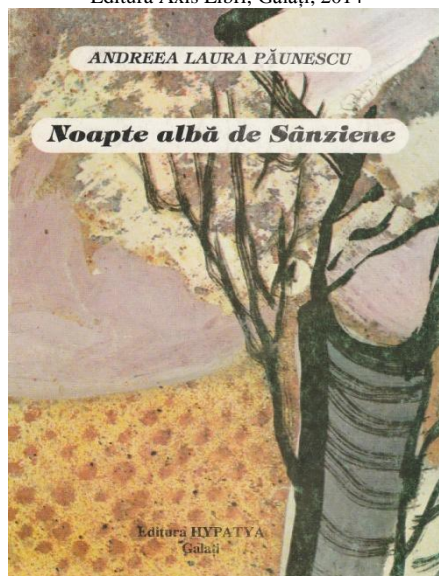
Toader Buhăescu – Marafeturi marginale
Editura Axis Libri, Galați, 2014

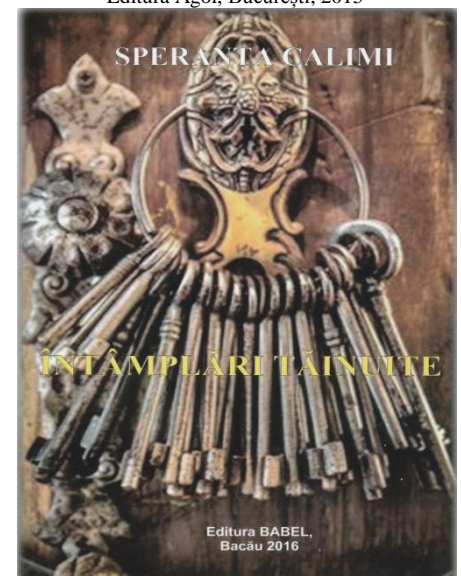
Ignatie Grecu – Jurnalul unui poet în Țara Sfântă
Editura Agol, București, 2015

Andreea Laura Păunescu – Floare de colț
Editura Istru, Galați, 2014

Andreea Laura Păunescu – Noapte albă de Sânziene
Editura Hypatia, Galați, 2013

Speranța Calimi – Întâmplări tănuite
Editura Babel, Bacău, 2014

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

*Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter
Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313
Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com
Web site: www.boema.inforapart.ro*